НЕДЈЕЉНИ

БАЊАЛУКА, 3. и 4. августа 1985.
Број 4470 Година XLII Цијена 32 динара

ГЛАС

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

BIBLIOTEKA "PETAR KOČIĆ"
Može Pijade 12-a
78000 BANJALUKA

ЗАКЉУЧЦИ ЦК СКЈ О УЛОЗИ И РАДУ ЦЕНТРАЛНОГ КОМИТЕТА САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

За промјену односа и већу одговорност

● Централни комитет СКЈ у садашњој етапи друштвеног развоја треба у већој мјери него до сада, да дјелује као центар утврђивања и спровођења политике СКЈ утемељене на јединственим основама Програма Савеза комуниста Југославије ● Посебна пажња посвећиваће се питањима о којима постоје идејно-политичке разлике и колебања ● У јавном ангажовању и иступању чланови СК СКЈ морају строго водити рачуна о прихваћеним и јединствено утврђеним ставовима

СТРАНА 4.

„ВРИЈЕМЕ ЧУДА" У МЕЂУГОРЈУ

ЧИМЕ ТРГУЈЕ ГОСПА?

● У данашње вријеме ни светице не могу изгледати било како, и њихов имиџ мора бити беспријекоран ● Госпа је „црнокоса, млада и витка, небескоплавих очију, тена ружичаста и благог погледа". Кога не би занијела таква љепотица, којој би на изгледу позавидјела и Брук Шилдс

Страна 6.

ЗАПОШЉАВАЊЕ И (НЕ)ИСКОРИШТЕНЕ МОГУЋНОСТИ

Параграфи коло воде

● Посљедњи инспекцијски преглед је показао да у бањалучкој привреди тренутно има 2323 непопуњена радна мјеста, а да 6648 радника нема одговарајућу квалификацију, док на посао код Основне заједнице запошљавања чека више од 14 хиљада лица ● Планови за пријем нових радника још увијек су за многе радне колективе чиста формалност

СТРАНА 7.

СА ВОЈНИЦИМА ИНЖИЊЕРЦИМА НА ТРАСИ ПУТА ЛУШЦИ ПАЛАНКА — БОСАНСКА КРУПА

Пут историје и -будућности

● Инжињерци ЈНА, из јединице старјешине Радивоја Томанића, свој дио посла на траси завршиће мјесец дана прије рока ● Нераскидиво пријатељство и јединство народа Подгрмеча и војске, исковано у данима НОР—а, на најбољи начин потврђује се и ових дана, на градилишту новог пута

Страна 8.

ВИСОКЕ ТЕМПЕРАТУРЕ НЕ ПОСУСТАЈУ

Жива јури рекорд

БАЊАЛУКА, 2. августа - Жива јури рекорде. Љетошњи рекорд измјерен у Бањалуци је 38,6 степени, али то је још увијек „свјеже" према 14. августу 1955. године када је било 41,4 степена Целзијуса.

Ни Врбас није оно што је некад био. Температура је 20 степени Целзијуса. Ипак, ових дана је као и остале крајишке ријеке и базени окићен купачима.

Најтражеији роба ових дана је сасвим сигурно спадопед. Не заостају ни пиво и сокови. Што више течности се пије, чини се да је врућина мања.

Петнаестодневни сушни период уз високе температуре смањио је ниво у ријекама па су и водоводи у многим градовима пренапрегнути. Отуда и апели да се вода штеди.

Ни на њивама није много пакше. Кукуруз је и те како ожеднио. Киша би дошла као мелем на рану, али је, засад, има углавном у метеоролошким прогнозама

Стране 12. и 13.

GLAS
Nektar
НАГРАЂУЈУ СТРАНА 13.

KRAJEM NEDJELJE

Deset godina KEBS-a

Ministri inostranih poslova 33 evropske zemlje, Sjedinjenih država i Kanade okupili su se ponovo u Helsinkiju da bi obilježili značajan jubilej, desetogodišnjicu potpisivanja Helsinške povelje. Od tada odnosi na starom kontinentu kretali su se od detanta, koji je obećavao trajnu stabilnost i razvoj, preko prekida svakog dijaloga dviju vojnopolitičkih grupacija i njihovih predvodnika, do popuštanja zategnutog konopca Istok-Zapad i obnove pregovaračkog procesa, u čemu je, u suštini, trajna vrijednost finalnog akta Helsinkija.

Značaj Helsinške povelje je, upravo u tome, što je zasnovana na principima koji su odgovarali onome što je bilo novo u međunarodnim odnosima - sve većoj težnji za ravnopravnošću i jednakošću u zajedničkoj odgovornosti za mir u Evropi, što bi se reflektovalo i na čitav svijet. A do tih ciljeva, istaknuto je tada u Helsinkiju, može se doći jedino kroz jačanje povjerenja i saradnje.

Završni akt KEBS-a je postavljao i razradio program akcija čija bi primjena mogla da označi prekretnicu u odnosima među narodima zemalja potpisnica i u njihovim odnosima sa drugim državama svijeta.

Završni akt, usvojen u uslovima detanta, kao sveobuhvatni dokument, imao je, međutim, sudbinu da bude primjenjivan u pogoršanim odnosima, posebno dviju super-sila i dva vojnopolitička saveza. Zbog toga se i može reći da u proteklih deset godina izvjesno nije postignuto ono što bi moglo biti da su se odnosi razvijali drugačije, da su svi potpisnici povelje uložili iskrene napore da se odnosi i saradnja u Evropi razvijaju na principima koje sadrži završni akt.

Bilo bi, međutim, pogrešno ocijeniti da u toj deceniji nije ništa urađeno. Već i sama činjenica da su održani mnogi skupovi, na kojima je ocjenjivana evropska saradnja, predstavlja uspjeh. U međuvremenu održani su beogradski i madridski sastanak KEBS-a i niz drugih sastanaka na kojima je ocjenjivano šta je, a šta nije urađeno u realizaciji završnog akta. Ako bi se ocjenjivalo sa stanovišta konkretnih rezultata, tih skupova, međutim, sud bi mogao biti dosta negativan. Ali, ako se na njih gleda u svjetlu situacije u kojoj su održani, ako se mjere aršinom onog što je u datim okolnostima bilo realno moguće kroz uzajamno sagledavanje onoga što je u mogućnosti i ograničenja kao rezultat objektivnih okolnosti ili subjektivne nespremnosti pojedinih, ili grupa zemalja, onda se mora izreći drugačiji sud. Oni su uprkos manjkavosti svojih konkretnih odluka, predstavljali ipak kontinuitet nastojanja da se osnovna ideja o miru, povjerenju i saradnji u Evropi učvrste i razviju.

Jubilarni skup u Helsinkiju potvrdio je u cjelini osnovne činjenice o događajima u protekloj deceniji, činjenice o zaoštravanju međublokovskih odnosa u većem dijelu tog perioda i nagovještaje da bi se sada na toj relaciji moglo očekivati okretanje u pozitivnijim smjerovima. Isto tako, potvrđeno je da su neutralne i nesvrstane zemlje, kojima su se povremeno pridruživale i neke od blokovskih, nastojale i nastoje da održe taj duh povjerenja i saradnje, na kojima se jedino može graditi i svjetski mir. Jer, očito je da bez takve atmosfere u Evropi ne može biti drugačije ni u svijetu.

A. OTOVIĆ

ŠTA JE SA MASOVNIM SPORTSKO-REKREATIVNIM MANIFESTACIJAMA U BANJALUCI?

Ponestalo entuzijazma

- Prije nekoliko godina je na akcijama „Svi na bicikle" i „Hodoljublju" učestvovalo na hiljade Banjalučana, a na poslednje dvije po koja desetina

BANJALUKA - Po pet-šest hiljada bio je dvotočkaša na tradicionalnoj sportsko-rekreativnoj manifestaciji „Svi na bicikle". Toliko je ih ranijih godina bilo i na „Hodoljublju", nešto manje je rekreativaca sudjelovalo u masovkama „Provjerimo se u gađanju", „Svi na koturaljke", „Znamo li plivati"...

Bilo, pa prošlo, što bi narod rekao.

Baš tako: bilo pa prošlo! Ni popularna značka Trimčeka, ni skromne nagrade organizatora nisu mogle više toliko zainteresovati Banjalučane za ove akcije. Poslednje „Hodoljublje" je prošlo potpuno nezapaženo. Možda je bilo četrdesetak zaljubljenika prirode, koji su u septembru prošle godine krenuli put Šehitluka. O seka je zapljusnula i masovnu sportsko-rekreativnu manifestaciju „Svi na koturaljke", a potpuno su usahle akcije „Potrčimo svi" i „Znamo li plivati".

Ove godine održana je samo jedna masovka i to „Svi na bicikle". Iako je BK BSK, glavni organizator akcije, učinio sve da se na okupu nađe veliki broj biciklista, čak je bio formiran i Organizacioni odbor, slaba vajda od svega toga.

Zašto u aprilu, kada je to kalendarom masovnih sportskih manifestacija bilo i utvrđeno, nisu održane akcije: „Hodljublje", „Svi na koturaljke", i „Provjerimo se u gađanju"? Nije li entuzijazam splasnuo, ili je u pitanju nešto drugo?

U DTV Partizan, koji je organizator „Hodoljublja" i „Svi na koturaljke", ističu da vrijeme nije bilo baš pogodno za organizaciju ovih akcija. Ako je u aprilu i bilo kišovito nestabilno vrijeme, zar se nije moglo u maju i početkom juna?

Zar se moralo držati tako čvrsto ranije utvrđenih termina? Čini se da sve masovne sportsko-rekreativne manifestacije polako, ali sigurno, odumiru u gradu. Umjesto da se stvori čvršća spona sa mjesnim zajednicama i radnim kolektivima, da se masovke „spuste u bazu", ostalo se na širem kolosjeku, što je i dovelo do oseke popularnosti „Hodoljublja", „Svi na bicikle", „Znamo li plivati", „Svi na koturaljke" i „Provjerimo se u gađanju".

S. RISOVIĆ

PRENOSIMO ***VEČERNJI LIST***

Zašto šuti 31 općina?

Bez sloge nema napretka. Bez provođenja Društvenog dogovora o sprečavanju zagađenja voda u slivu Save, nema bolje budućnosti ljudima i privredi na tom području. Prije pet godina, Dogovor je u Hrvatskoj potpisalo samo 12 općina (!), među kojima su Zagreb, Sisak, Bjelovar, Karlovac itd. Svoj potpis nije stavilo čak 37 općina, koje se prostiru na obali Save ili njenim pritokama. Početkom ožujka ove godine, Republički komitet za vodoprivredu SR Hrvatske, uputio im je dopis da obrazlože zašto ni nakon pet godina nisu potpisale Dogovor. Jer, s više udruženih snaga i sredstava moći će se riješiti više problema. Većina nije poslala ni slova. Kao da se to tiče Marsijanaca!

O dgovore je dostavilo samo šest općina i to Velika Gorica, Delnice, Zaprešić i druge. Svi uvelike pišu o tome što čine na zaštiti voda na svome području, a zašto nisu prihvatili Društveni dogovor, kao da nisu imali jezika. Šutnja. Ipak, u pitanju je novac. Većina općina nema dovoljno sredstava da se uključi u zaštitu Save i njenih pritoka. Dakle, sav teret će pasti na savjesnije gradove i općine, ali ne istodobno i imućnije. Rekli bismo: tipična jugovićka posla. Brigo moja prijedi na drugoga.

Tko danas ima dovoljno novca? Ali, udruženim snagama može se učiniti mnogo. Nedavno su pomalo zakukali i veliki zagađivači. Kažu, naše društvo nije još toliko ekonomski jako da može sagraditi tolike uređaje za pročišćavanje otpadnih voda. Slab argument. Hoćemo li valjda čekati da sve živo ugine u rijekama!?

Inače, u životu lakše je nešto zagaditi, pa i u vlastitoj kući, nego sve ponovo očistiti, oprati i dovesti u pravi red. Iako ga nemaju dovoljno, drugi ne kukaju o svojoj nemoći. Unatoč besparici, u Zagrebu su u toku pregovori s radnim organizacijama da zajednički sagrade spalionice za organski tehnološki otpad i deponije za anorganski otpad. Obavljaju se i pripremni radovi za gradnju centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda grada Zagreba. Još prije osam godina počeo se praviti popis zagrebačkih zagađivača Save i okolice, a četiri puta godišnje se kontrolira što ispuštaju u rijeku, itd.

Vodoprivredna inspekcija upozorava i kontrolira radne organizacije da što manje zagađuju Savu. Preventivno djelovanje bilo je veoma efikasno, pa su inspektori lani morali podnijeti samo četiri prijave za privredni prijestup, kojih je prije bilo mnogo više. Nijedna tvornica ili pogon ne mogu se sagraditi ako nisu riješili problem pročišćavanje voda. U Velikoj Gorici i Samoboru već su odavno u pogonu. Dosta su učinile i neke tvornice u Sisku, Kutini, Županji. Ali, to je jošć premalo da zaštitimo crpilišta za vodu, rekreaciju, potrebe tvornica itd. Sava traži više, da se pomladi, i bude onakva kao prije dva i pol desetljeća. Tek kad u njoj vidimo kupače, moći ćemo reći - uspjelo je.

Stipe JOLIĆ

ZBOG STALNIH GUBITAKA

Likvidacija zeničkog „Građenja"

Više od tri stotine radnika biće zaposleno u zeničkoj građevinskoj operativi i jednoj od OOUR-a u građevinskoj RO „Krajina" Banjaluka

Nagomilane teškoće u OOUR-a „Građenje" Zenica koji posluje u sastavu građevinske radne organizacije „Krajina" Banjaluka očito su nerješive. Položaj 334 zaposlena radnika u ovom kolektivu bio je predmet rasprava u društveno-političkoj zajednici Zenica, gdje je predlagano da se gubici „Građena" saniraju ili da se kolektiv pripoji zeničkoj operativi. Umjesto ta dva prijedloga, doneseno je najnepovoljnije rješenje likvidacija.

Postignut je dogovor da zenička građevinska operativa iz SOUR-a „Izgradnja" zaposli 90 radnika, dok bi radnici koji trenutno rade na gradilištu u Gornjem Vakufu pripali jednom od OOUR—a koji posluje u sastavu „Krajine".

Delegati Radničkog svjeta banjalučke „Krajine" na nedavno održanom sastanku su predložili da radnike iz zeničkog „Građenja" primi „imenjak" iz Banjaluke, pa je pokrenuta samoupravna procedura.

Ipak, ostaje dio radnika koji žive u Zenici za koje će se rješenje tražiti postupno, a pomoć će pružiti i društveno-politička zajednica Zenice.

Z. P.

Midhat AJANOVIĆ

REKLI SU...

SPAS HIMNE

Čini se da je počela rehabilitacija službene državne himne. Delegat Vijeća udruženog rada Skupštine Bosne i Hercegovine Muhamed Begić na posljednjoj sjednici prije raspusta je upitao:

„Mogu li naši republički izvršni ili delegatski organi dati inicijativu u Skupštini SFRJ za promjenu saveznog Zakona o grbu, himni i zastavi kako bi se ukinuo privremeni status himne „Hej Slaveni"?

Pitanje je, čini se, prilično složeno. Zato i nije bilo pametnog odgovora. Na njega će Muhamed Begić čekati do prvog jesenskog zasjedanja Skupštine BiH.

Svejedno, taj je čin, ipak, vrijedan pažnje. Naime, na službenom je mjestu - u jednoj republičkoj skuštini - rečeno i učinjeno ono što je narod odavno htio. Ankete (u Beogradu i u Sloveniji, na primjer pokazale su da je približno devet od deset anketiranih za staru himnu, tzv. privremenu.

A lijepo reče Muhamed Begić: „Nešto što četrdeset godina nosiš u srcu, ne može biti privremeno!" Možda i ne može, vidjet ćemo na jesen!

„GLAS" List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas" Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovodnog odbora NIGRO „Glas" ***Edhem Čizmić***

Direktor i odgovorni urednik ***Nebojša Radmanović***

Uređuje Redakcijski kolegij: **Mirko Kisjan,** (banjalučka hronika) **Emin Krkić,** (popodnevni desk)) **Tomo Marić,** (sport), **Miloš Milinović** (Bosanska krajina), **Arif Sitnica** (tehnička redakcija), **Sabira Piragić** (desk), **Nada Puvačić** (kultura), **Nebojša Radmanović** (direktor i odgovorni urednik), **Fadil Smajić** (hronike), **Dragiša Spremo** (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas" **Ivan Andričić, Nusreta Borić** (predsjednik) **Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.**

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas" izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ ŠSRN pod imenom „Banjalučke novine", a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine". Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas". Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas" je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list.

GRAHOVLJANI SE SUTRA IZJAŠNJAVAJU ZA ZAVOĐENJE SAMODOPRINOSA

Vlastiti dinar protiv žeđi

● *U narednih pet godina stanovnici ove komune izdvajaće tri odsto iz ličnih dohodaka, penzija i drugih prihoda, kako bi se što prije sagradili značajni komunalni objekti*

BOSANSKO GRAHOVO, 2. avgusta - Grahovljani u nedjelju izlaze na referendum za zavođenje novog samodoprinosa. Sredstva koja prikupe u narednih pet godina utrošiće za izgradnju vodovoda Pašića-polje-Grahovo, povezivanje postojeće mreže u gradu, opravku i izgradnju lokalnih i regionalnih puteva, te gradnju radio-stanice.

U stvari, Grahovljanci treba da se izjasne za produženje postojećeg samodoprinosa koji je nedavno istekao. Svi stanovnici ove komune koji ostvaruju prihode, odvajaće tri odsto od svojih zarada. Ovaj novi samodoprinos će uplaćivati u narednih pet godina.

Prema raspoloženju stanovništva, na prethodno obavljenim raspravama u svim mjesnim zajednicama, treba vjerovati da će radni ljudi i građani ove komune dati svoj glas za zavođenje ovog samodoprinosa, jer su ostvareni ciljevi prethodnog samodoprinosa.

M. AREŽINA

Bosansko Grahovo: novi vodovod i više vodovodne mreže u gradu ublažiće žeđ koja često prijeti

SUTRA IZ BANJALUKE NA SORA U KOPAR I PIROT

ODLAZE DVIJE BRIGADE

BANJALUKA, 2. avgusta - Sutra će dvije omladinske radne brigade iz Banjaluke otputovati na savezne omladinske radne akcije u Kopar i Pirot. Organizator odlaska brigada na ove akcije je Opštinska konferencija Saveza socijalističke omladine.

U 19 sati ispred zgrade OK SSO biće ispraćena ORB „Veselin Masleša", u kojoj se nalazi 47 brigadista, a učestvovače na SORA „Istra '85" u Kopru. U 22 sata na put kreće ORB „Šoša Mažar" sa 48 brigadista, koji će biti učesnici SORA „Pirot 85".

I. P.

ODRŽAN NARODNI ZBOR NA ŠTRBINI KOD MRKONJIĆ-GRADA

SJEČANJE NA PRVE USTANIKE

● *Šest dana poslije dizanja ustanka u Drvaru šumski radnici sa gradilišta Čardak i Mliništa napali su ustaše na Štribini i tako označili početak oružane borbe u mrkonjićkom kraju*

MRKONJIĆ GRAD, 2. avgusta - U znak sjećanja na prve ustaničke žrtve danas je na Medljanskoj Štrbini održan tradicionalni narodni zbor.

Na ovoj svečanosti obilježena 44-godišnjica od prvih oružanih borbi na području Mrkonjić-Grada.Na Štribini su 2. avgusta 1941. godine, samo šest dana nakon dizanja ustanka u okolini Drvara, šumski radnici sa radilišta Čardak i Mliništa, te stanovnici sela naoružani sa 10 do 12 vojničkih pušaka, nešto pištolja i lovačkih pušaka te kosama, sjekirama i vilama napali oko 150 ustaša. Sedam ustanika je poginulo i u čast tih prvih ustaničkih žrtava pored magistralnog puta prema Glamoču i Livnu podignuto je spomen obilježje.

Današnji narodni zbor bio je obogaćen kulturno-zabavnim i sportskim programom.

L. STUPAR

JULI — REKORD BANJALUČKE PIVARE

PROIZVELI RIJEKU PIVA

● *Prošlog mjeseca u Banjalučkoj pivari proizvedeno i tržištu isporučeno 18 miliona boca piva, što je za 15 odsto više nego lani u istom periodu*

BANJALUKA, 2. avgusta - U Banjalučkoj pivari ovog jula proizveli su rijeku piva i oborili vlastiti rekord. Tržištu je isporučeno 18 miliona boca, odnosno 89.000 hektolitara, što je za 15 odsto više nego u julu prošle godine

U jugoslovenskim okvirima banjalučki pivari su i najveći proizvođači ovog osvježavajućeg napitka, u mjesecu koji se smatra kao špic - mjesec potrošnje, jer je pivarska industrija naše zemlje zabilježila pad proizvodnje za devet odsto.

- Potrošnja piva je u julu, zbog tropskog ljeta, naglo porasla. Osjetili smo to, i uveli rad u tri smjene, radilo se subotom i nedjeljom državnim i republičkim praznicima pa nismo dozvolili da tržište nijednog trenutka ostane bez našeg proizvoda. A ovaj mjesec je i prvi u primjeni novog pravilnika o nagrađivanju, koji, očito, pokazuje rezultate. Uoči sezone mali investicionim ulaganjima, vlastitim rješenjima, otklonili smo i neka uska grla u proizvodnji, pa zastoja nije bilo, rekao je direktor Banjalučke pivare **Mile Mrđa** na konferenciji za štampu.

Za Sedam mjeseci ove godine iz Delibašinog sela na tržište je otišlo oko 74 miliona flaša piva, odnosno 357.000 hektolitara. Ovako velika proizvodnja, uz rentabilnost u pogonima, omogućila je da se prvo polugodište završi uspješno, a prosječni lični dohodak je bio 36.000 dinara. Direktor se nalazi na desetom mjestu platne liste, a ispred njega su radnici iz pogona i vozači.

- Naš plan je da godišnja proizvodnja i plasman rastu za četiri od 4,5 odsto. Uz to, planiramo doradu i finalizaciju nusproizvoda - sušenje trejbera, ugljen-dioksida i kvasca. U svjetskim savremenim pivarama ovi proizvodi čine polovinu ukupnog dohotka. Inače, do kraja godine proizvodnja piva će porasti, a i kvalitet će mu biti bolji, jer je dobro rodio pivarski ječam, pa će biti dovoljno kvalitetnog slada. U saradnji smo sa UPI-jem iz Sarajeva, koji je u Glamoču uložio znatna sredstva za uređenje zemljišta na kojem se proizvodi ječam za potrebe sladare u Rogatici, čiji smo mi najbolji kupac. Za potrebe naše pivare treba obezbijediti godišnje 13.000 vagona ječma, kaže Mile Mrđa.

Rekordna proizvodnja u pogonima pivare

Inače „nektar" pivo krenulo je, poslije američkog na još jedno tržište - italijansko. U tamošnjoj štampi već se pojavljuju reklame NEKTAR - BIR, kao i na malom ekranu, a 25 paketa kartona upakovanog piva otišlo je kao uzorak. Međutim, Italijani nisu poznati kao pivopije, jer godišnje potroše svega 25 litara piva po glavi stanovnika, a mi 50 litara, dok Zapadni Nijemci popiju godišnje 150 litara. Međutim, u Banjalučkoj pivari se nadaju da će se sa „nektarom" potrošnja povećati.

R. MARIĆ

OCJENA DRUŠTVENO—POLITIČKOG VIJEĆA SKUPŠTINE OPŠTINE BANJALUKA

Stabilna bezbjednosna situacija

BANJALUKA, 2. avgusta - I pored određenih negativnih pojava političko-bezbjednosna situacija na području opštine Banjaluka je povoljna i veoma stabilna, zaključeno je nedavno na sjednici Društveno političkog vijeća Skupštine opštine Banjaluka.

Ovakvo stanje rezultat je prije svega, djelovanja i aktivnosti svih subjektivnih sistema opštenarodne odbrane i društvene samozaštite.

Na istoj sjednici je za sekretara Opštinskog SUP-a Banjaluka imenovan **Obrad Marković**, a za zamjenika sekretara Sekretarijata za privredu i planiranje **Stevo Gašić**.

A.

U PRIJEDORSKOM „AUTOTRANSPORTU"

MEHANIČARI SVE NADMAŠILI

PRIJEDOR, 7. avgusta - Radnici OOUR-a „Autoremont i servis" ovdašnje radne organizacije „Autotransport" ostvaruju sve zapaženije poslovne rezultate i dobro zarađuju.

Ovdje sada, između ostalog, uspješno popravljaju autobuse, ne samo iz ovog dijela Potkozarja i Podgrmeča, nego i Zagreba, Daruvara, Siska, Tešnja, Bosanske Gradiške... Sve to govori da su se prijedorski mehaničari i ostale zanatlije okrenuli radu i planiraju da proširе postojeće kapacitete.

- U proteklih šest mjeseci, u odnosu na isti lanjski period, povećali smo ukupan prihod za 219 posto, dohodak 190, a čist dohodak za 200 odsto, kaže Milovan Veselinović, direktor OOUR-a „Autoremont i servis". - U ovom periodu prosječan lični dohodak je dostigao 30 hiljada dinara, a nije mali broj radnika koji mjesečno zarađuju 70 hiljada dinara.

ZLDj

BANJALUKA

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima dobijenim od banjalučkog Instituta zaštite za 1. i 2. avgust 1985. godine koncentracija sumpordioksida po kubnom metru izmjerena je u Centru 101, Mejdanu 81, Vrbanji 37, Česmi 76, Delibašinom selu 97. Dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije iznosi 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čađi po kubnom metru izmjerena je u Centru 12, Mejdanu 13, Vrbanji 8, Česmi 10, Delibašinom selu 16, a dozvoljena gornja granica i kratkotrajne i dugotrajne koncentracije je 150 mikrograma.

POČELO UDARNIČKI

BIHAĆ

BIHAĆ, 2. avgusta - Sinoć je u Omladinskom naselju „Prvi kongres USAOJ-a, svečano otvorena treća smjena SORA „Bihać 85".

U trećoj smjeni radi sedam brigada iz Ade, beogradske opštine Rakovica, Kruševac, Vinice, Jastrebarskog, te gradova pobratima Bihaća i Kikinde, kao i Omladinska radna brigada „Bratstvo i jedinstvo" iz Štutgarta, koja je sastavljena od djece naših radnika privremeno zaposlenih u SR Njemačkoj.

D.M.

NOVI STANOVI

CAZIN

KLJUČ, 2. avgusta - Pored dvije lamele u novoizgrađenom stambenom objektu S-36, koje su nedavno useljene, ovih dana radnici RO „Rad" iz Cazina završavaju i treću lamelu sa 12 stanova.

Uporedo sa završetkom ovog bloka počela je izgradnja 47 stanova, koji, kako se očekuje, treba da budu završeni do kraja ove godine.

S.S.

POPRAVLJENA STARA MAŠINA

SKENDER—VAKUF

SKENDER—VAKUF, 2. avgusta - Radnici „Obnove" iz Skender-Vakufa uspjeli su da poprave staru i u otpad bačenu mašinu za proizvodnju betonskih elemenata.

Popravljena mašina sada devno proizvode više od hiljadu betonskih elemenata. U „Obnovi" očekuju da će na ovaj način za godinu dana ostvariti prihod,od 15 miliona dinara.

Ž.K.

PRINUDNI ODMOR

PRNJAVOR

PRNJAVOR, 2. avgusta - Oko 220 zaposlenih u Tvornici namještaja „Standard" poslije kolektivnog odmora ponovo su otišli na prisilni dopust, jer nije završena rekonstrukcija pogona.

U kolektivu tvrde da će pokrenuti postupak protiv izvođača radova „Đure Đakovića" iz Slavonskog Broda i sarajevskog „Unioninvesta".

B.R.

MANJE NEZAPOSLENIH

CAZIN

CAZIN, 2. avgusta - Od 2280 nezaposlenih Cazinjana tokom ove godine njih 1205 dobiće radna mjesta.

Do sada je zaposleno 155 pripravnika, a 550 radnika dobilo je posao u Agrokomercovim" radnim organizacijama. Do kraja godine zaposliće se još 50 pripravnika, u „Puranu", „Mediku" i „Cazinki" biće mjesta za 450 novih radnika.

S.S.

ZAKLJUČCI CK SKJ O ULOZI I RADU CENTRALNOG KOMITETA SAVEZA KOMUNISTA JUGOSLAVIJE

ZA PROMJENU ODNOSA I VEĆU ODGOVORNOST

BEOGRAD, 2. avgusta (Tanjug). — Polazeći od javne rasprave povodom Prijedloga zaključaka 13. sjednice CK SKJ u kojoj su izrečene kritike i na rad CK SKJ i Predsjedništva CK SKJ, od zaključaka 16. sjednice i potrebe daljeg unapređenja uloge i rada CK SKJ i Predsjedništva CK SKJ u skladu sa Statutom SKJ, Centralni komitet SKJ je na 18. sjednici razmatrao ostvarivanje svoje uloge i svoj rad i usvojio sljedeće zaključke:

● Centralni komitet SKJ u sadašnjoj etapi društvenog razvoja treba u većoj mjeri nego do sada, da djeluje kao centar utvrđivanja i sprovođenja politike SKJ utemeljene na jedinstvenim osnovama Programa Saveza komunista Jugoslavije ● Posebna pažnja posvećivaće se pitanjima o kojima postoje idejno-političke razlike i kolebanja ● U javnom angažovanju i istupanju članovi CK SKJ moraju strogo voditi računa o prihvaćenim i jedinstveno utvrđenim stavovima

1 Centralni komitet SKJ u sadašnjoj složenoj etapi društvenog razvoja treba, u većoj mjeri nego do sada, da djeluje kao centar utvrđivanja i sprovođenja politike SKJ, utemeljene na jedinstvenim osnovama Programa SKJ. Svojim jasnim idejno-političkim opredjeljenjima CK SKJ mora da usmjerava cio SKJ i podstiče sve organizovane socijalističke snage i da neposredno pokreće akciju članstva SKJ na savladavanju ekonomskih teškoća, daljem razvoju socijalističkog samoupravljanja i jačanju jedinstva SKJ, a time i jedinstva i stabilnosti našeg društva.

Centralni komitet SKJ u ostvarivanju svoje uloge blagovremeno će, na osnovu svestranih i demokratskih priprema, raspravljati i zauzimati jedinstvene idejno-političke stavove za rješavanje bitnih pitanja razvoja jugoslovenske socijalističke zajednice i djelovanje SKJ. Posebnu pažnju posvećivaće pitanjima o kojima postoje idejno-političke razlike i kolebanja. CK SKJ će pokretati i organizovati akcije za jedinstveno sprovođenje utvrđene politike i obezbjeđivati izvršavanje zadataka.

Centralni komitet SKJ će postići efikasniji rad dosljednim i odgovornim izvršavanjem sopstvene uloge i ukupnim radom svih organizacija, organa i tijela Saveza komunista Jugoslavije, a prije svega centralnih komiteta Saveza komunista republika i pokrajinskih komiteta SK.

Djelovanje Centralnog komiteta SKJ i svih organa i organizacija Saveza komunista Jugoslavije treba da doprinosi odlučnom pomjeranju težišta idejno-političke akcije Saveza komunista u samoupravne organe, društveno-političke organizacije i zajednice, u cjelinu funkcionisanja političkog sistema socijalističkog samoupravljanja i u procesu usklađivanja samoupravnih interesa.

Na taj način Savez komunista Jugoslavije će se oslobađati od sprega sa državnim organima, pa i neposrednog preuzimanja njihovih funkcija i odgovornosti i osposobljavati za uspješnu borbu protiv etatizma i birokratizma.

Centralni komitet SKJ će inicirati pojačane aktivnosti organizacija i organa SKJ u organizacijama i asocijacijama udruženog rada, delegatskim skupštinama i svim drugim institucijama društveno-političkih zajednica u cilju povećanja proizvodnje, produktivnosti rada, izvoza i udruživanja rada i sredstava na zajedničkim programima, kako bi se na Trinaesti kongres SKJ izašlo sa značajnijim rezultatima u ostvarivanju ciljeva i zadataka Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije.

Centralni komitet SKJ će izvršiti obaveze iz Zaključaka 16. sjednice CK SKJ i iz usvojenog Programa rada koji predviđa izgrađivanje jedinstvene idejno-političke osnove za rješavanje ključnih i prioritetnih pitanja sa kojima je naše društvo suočeno. Predsjedništvo CK SKJ, centralni i pokrajinski komiteti SK, sve organizacije i organi SKJ i cjelokupno članstvo, dužni su da stavove i zaključke CK SKJ, dosljedno i bez odlaganja, sprovode u život.

2 Savremeni uslovi društvenog razvoja i djelovanje SKJ u sistemu socijalističke samoupravne demokratije, teškoće, protivrječnosti i problemi sa kojima je suočeno naše društvo, nalažu potrebu prilagođavanja, bolje organizovanosti i efikasnijeg ostvarivanja uloge CK SKJ. U skladu sa tim potrebama i na osnovu stečenih iskustava i sagledanih slabosti u radu CK SKJ, svestrano će se razmotriti sljedeća pitanja: način i izbora i kriteriji za izbor članova CK SKJ, broj članova CK SKJ, sastav, broj članova i funkcije izvršnog organa CK SKJ, trajanje mandata na pojedinim funkcijama i drugo. O tim pitanjima nužno je pripremiti izmjene i dopune Statuta SKJ, koje treba sprovesti na Trinaestom kongrsu SKJ.

3 Ostvarivanje rukovodeće uloge Centralnog komiteta SKJ, u primjeni principa demokratskog centralizma, traži puni doprinos centralnih komiteta SK republika i pokrajinskih komiteta SK, u izgrađivanju i ostvarivanju jedinstvene politike SKJ. Centralni i pokrajinski komiteti SK treba kritički da razmotre svoj rad sa stanovišta odgovornosti za stanje i odnose u SKJ i sopstveni doprinos radu CK SKJ i odnos prema usvojenim stavovima. U tom pravcu nužne su promjene odnosa i jačanje odgovornosti centralnih i pokrajinskih komiteta SK za jedinstveno i uspješno djelovanje Saveza komunista Jugoslavije. Organi centralnih i pokrajinskih komiteta SK su dužni da redovno izvještavaju o načinu i rezultatima sprovođenja stavova i zaključaka Centralnog komiteta SKJ.

Energično se treba oduprijeti svim pokušajima osporavanja principa demokratskog centralizma, bilo u pravcu nametanja centralističko - birokratskog monolitizma, bilo da teže liberalizmu i federalizaciji, jer, objektivno, oni predstavljaju napad na SKJ kao jedinstvenu revolucionarnu organizaciju.

Centralni komitet SKJ treba da obezbjeđuje da Savez komunista Jugoslavije stalno potvrđuje svoj klasni i opštejugoslovenski karakter i svoju sposobnost da vrši revolucionarno-marksističko ujedinjavanje radničko-klasnih i nacionalnih interesa.

Potrebno je brže i odlučnije reagovanje Centralnog komiteta SKJ na aktuelne tendencije i kretanja u društveno-ekonomskom i političkom životu u cjelini i odlučno suzbijanje negativnih idejno-političkih stavova i pogleda, koji s antisocijalističkih pozicija, nastoje djelovati protiv SKJ, kursa socijalističkog samoupravljanja i ravnopravnosti naroda i narodnosti.

Centralni komitet SKJ će u većoj mjeri nego do sada ostvarivati uvid u stanje, aktivnost i ostvarivanje politike SKJ. CK SKJ je odlučan u tome da određena stanja i djelovanja u SK republika i pokrajina, koja nisu u skladu sa politikom SKJ i koja slabe i narušavaju jedinstvo SKJ, stavlja na dnevni red i da ih razmatra, interveniše i traži odgovornost.

Članovi Centralnog komiteta SKJ su dužni da aktivno učestvuju u građenju politike SKJ i stavova i odluka CK SKJ i da stalno doprinose sprovođenju te politike i stavova. Članovi CK SKJ snose odgovornost za sopstveni rad i postupke pred CK SKJ i SKJ u cjelini. U javnom angažovanju i istupanju moraju strogo voditi računa u prihvaćenim i jedinstveno utvrđenim stavovima. Kolektivno i pojedinačno djelovanje članova CK SKJ, članova Predsjedništva i drugih funkcionera i njihovo javno istupanje treba da je u funkciji izgradnje i jedinstvenog sprovođenja politike Saveza komunista Jugoslavije. U CKSKJ, u Predsjedništvu CK SKJ i u drugim organima SKJ ne mogu ostati pojedinci koji djeluju suprotno usvojenim stavovima Centralnog komiteta SKJ.

4 Predsjedništvo CK SKJ u cjelini svoga rada mora mnogo više jačati izvršnu funkciju i dosljedno se boriti za sprovođenje utvrđene politike, obezbijediti redovno praćenje, analizu i ocjenjivanje ostvarivanja utvrđene politike, stavova i zaključaka CK SKJ u cijelom SKJ, ujedinjavati tekuću idejno-političku aktivnost SK republika i pokrajina i organizacije SKJ u JNA i o tome redovno izvještavati Centralni komitet SKJ. Obaveza je Predsjedništva da u CK SKJ pokreće rasprave o onim organima i organizacijama koje ne sprovode zaključke Centralnog komiteta SKJ. U slučajevima nedosljednog ostvarivanja tih zaključaka ili odstupanja od jedinstvene idejno-političke linije, Predsjedništvo je dužno da Centralnom komitetu predlaže idejno-političke mjere prema komunistima i organima koji su za to najviše i neposredno odgovorni.

Potrebno je obezbijediti da o nacrtima dokumenata CK SKJ o posebno značajnim pitanjima prethodno raspravljaju članstvo, organizacije i organi SKJ.

Predsjedništvo CK SKJ treba da znatno više pažnje poklanja temeljitijim i kvalitetnijim pripremama sjednica Centralnog komiteta SKJ, teđeži da se na sjednici dolazi sa konkretno razrađenim, jasnim i jedinstvenim stavovima, na osnovu stvaralačke razrade programskih opredjeljenja Saveza komunista Jugoslavije. Ukoliko se u Predsjedništvu ne postigne potrebno jedinstvo stavova o određenim i aktuelnim idejno-političkim pitanjima, da se ne bi odlagalo njihovo blagovremeno razmatranje i rješavanje u Centralnom komitetu SKJ, Predsjedništvo je dužno da pred CK SKJ izađe i sa mogućim alternativama. Predsjedništvo treba stalno da unapređuje informisanje CK SKJ o svom tekućem radu, operativnim odlukama i stavovima. Organizacija i metod rada Predsjedništva CK SKJ mora se neodložno uskladiti sa ovim obavezama.

5 Pretpostavka za uspješno ostvarivanje uloge Centralnog komiteta SKJ je da svi organi i organizacije u Federaciji odgovorno izvršavaju svoje funkcije i obaveze. Zato je neophodna bolja koordinacija i usklađenost njihovog rada da bi se izbjegli paralelizam, nepovezanost i dupliranje. U tom pogledu treba neposredno ojačati djelovanje Socijalističkog saveza kao fronta svih organizaovanih socijalističkih snaga i njegovu ulogu koordinacije konkretno razdraditi i dosljedno uvažavati od strane svih organa i organizacija Federacije.

Nužno je povećati idejno-političku ulogu Saveza komunista Jugoslavije unutar delegatskog sistema, sve do Skupštine SFRJ, i u tom cilju razmotriti i utvrditi odgovarajuća organizaciona prilagođavanja.

Aktivnim djelovanjem Saveza komunista Jugoslavije i njegovih članova u okviru delegatskog sistema, SKJ je dužan doprinositi efikasnijem demokratskome usaglašavanju stavova i interesa i time otklanjati pojave blokiranja donošenja važnih odluka. To treba da doprinese prevazilaženju politike konfrontacije između socijalističkih republika i socijalističkih autonomnih pokrajina i njihovih delegacija kao i među dijelovima udruženog rada. Centralni komitet SKJ će se odlučno založiti da se u Skupštini SFRJ blagovremeno usvoje predviđeni sistemski zakoni.

Neophodno je unaprijediti rad delegata CKSKJ u Saveznoj konferenciji SSRNJ, društvenim savjetima, izdavačkim savjetima i drugim tijelima i redovno informisati Centralni komitet SKJ o delegatskom djelovanju njegovih predstavnika, tj. bliže odrediti kada i o kojim pitanjima CKSKJ, odnosno Predsjedništvo CK SKJ, treba obavezno da utvrđuje stavove ili smjernice za djelovanje svojih delegata i delegacija.

6 Sjednice Centralnog komiteta SKJ treba da su prije svega radne i u skladu s tim treba organizovati tok zasjedanja i regulisati pitanja obavještavanja javnosti. U radu CKSKJ i Predsjedništva treba izbjegavati ekstenzivne i uopštene rasprave i pojedinačne monologe koji ne sadrže jasne ocjene i prijedlog mjera i stavova, i uložiti više kolektivnog napora da se razlike u stavovima prevazilaze u demokratskom dijalogu, pravovremeno reagovati na pojave idejnih razilaženja, prevazilaziti forumski odnos prema organizacijama SK i aktivnosti drugih subjekata. Stavovi i zaključci CKSKJ treba da budu kraći i jasniji, da ne ponavljaju već zauzete stavove i da ukazuju na način kojim se obezbjeđuje njihovo sprovođenje.

Neophodno je da komisije CKSKJ, kao njegova radna tijela i oblik djelovanja, ubuduće samostalno predlažu teme za raspravu i budu nosioci priprema sjednica CKSKJ i tako utiču na sadržaj i karakter rada Centralnog komiteta SKJ.

U pripremi sjednica više će se koristiti saznanja iz baze, iz rada institucija, organa i radnih tijela, što će omogućiti uspješniji rad Centralnog komiteta SKJ, uz angažovanje stvaralačkih, naučnih i intelektualnih potencijala u SKJ i u društvu.

7 Centralni komitet SKJ i Predsjedništvo CKSKJ u cjelini svoga rada i angažovanja od Trinaestog kongresa SKJ polaziće od ovih zaključaka, od rasprave na 18. sjednici, kritičkih poruka iz 'opštepartijske rasprave, programa rada i drugih stavova i zaključaka.

PROSLAVA ILINDENA U MAKEDONIJI

VJEČNE PORUKE KRUŠEVA

SKOPLJE, 2. avgusta (Tanjug) - Makedonski narod i narodnosti koje žive u SR Makedoniji slave danas dva najsvjetlija datuma u svojoj noviljoj istoriji: 82-godišnjicu Ilindenskog ustanka kada se makedonski narod digao na oružani ustanak protiv petvjekovnog osmanlijskog porobljivača i 41-godišnjicu Prvog zasjedanja ASNOM-a (Antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Makedonije), na kome su postavljeni temelji Socijalističke Republike Makedonije, federalne države u okviru Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Ove dvije godišnjice svečano su obilježene prigodnim manifestacijama u čitavoj Republici. Ispred crkve Svetog Spasa u Skoplju, gdje je sahranjen Goce Delčev, i na spomenik ovog makedonskog ideologa Ilindenskog ustanka, iz 1903. godine, jutros su položeni vijenci, buketi svježeg cvijeća, izveden je i kulturno-umjetnički program, uz učešće domaćih ansambala i grupe naših iseljenika iz SAD i Belgije. Vijenci i svježe cvijeće položeni su danas i na spomenike, spomen-biste i ploče i drugih velikana iz nacionalne istorije makedonskog naroda.

U legendarnom Kruševu, u kome su makedonski ustanici 1903. godine formirali prvu republiku na Balkanu, na čijem se čelu u to vrijeme nalazio poznati socijalista Nikola Karev, proslava je počela sinoć pucnjem iz trešnjevog topa i defileom mladih obučenih u iste uniforme kao i ilindenski ustanici i naoružani istim oružjem koje su u borbi protiv osmanlija nosili njihovi djedovi. Oni su pronijeli zastavu Kruševske Republike, a zatim je podigli na visoki jarbol, na kome će se vioriti deset dana, koliko, je živjela i Kruševska Republika. Za to vrijeme u Kruševu će se održati brojne priredbe uz učešće poznatih KUD.

U mnogim gradovima Makedonije današnji praznik Ilindena obilježen je puštanjem u pogon ili postavljanjem temeljaca novih privrednih, kulturnih i zdravstvenih objekata, partizanskim marševima i izletima, posebno u mjestima koja su vezana za nacionalnu istoriju makedonskog naroda.

U okolini Bitolja danas je održan takozvani iseljenički skup, na kome su učestvovali brojni makedonski iseljenici koji žive u evropskim i prekookeanskim zemljama. Svečano je bilo u cijeloj SR Makedoniji.

DIJALOG U HAVANI

Dugovima protiv nezavisnosti

- Dugovi presudno zaoštravaju privrednu krizu i prijete političkoj nezavisnosti siromašnih

HAVANA, 2. avgusta (Tanjug) - Drugog radnog dana tzv. kontinentalnog dijaloga o dugovima u Havani, potpredsjednik Nikaragve Serhio Ramires pozvao je sve južnoameričke vlade i demokratske političke snage da se udruže u odbrani Nikaragve, tražeći od Sjedinjenih Američkih Država da prihvata mirno rješenje krize u Centralnoj Americi i obnove pregovora sa Nikaragvom u meksičkom gradu Mansanilju.

Ramires je upozorio na nove američke pritiske na Nikaragvu, prije svega na prisustvo ratnih brodova duž nikaragvanskih obala i na sprečavanje davanja kredita Nikaragvi od strane Interameričke banke za razvoj u vrijednosti od 57 miliona dolara, namijenjenih za razvoj poljoprivrede.

Iz opšte debate se, inače, može izvući zaključak, da spoljni dugovi presudno zaoštravaju privrednu krizu i prijete političkoj nezavisnosti Latinske Amerike i Kariba.

NA GRADILIŠTU „ENERGOPROJEKTA" U ZIMBABVEU

POGINULA DVA RADNIKA

HARARE, 2. avgusta (Tanjug) - U saobraćajnoj nesreći kod mjesta Karoe, u Zimbabveu, poginula su dva radnika „Energoprojekta" u Lusaki - Čedomir Valter (38) i Dušan Ćirković (52). Nesreća se dogodila u srijedu predveče oko 200 kilometara zapadno od Harareа.

PEKING: EVROPA RAZOČARANJA I NADA

Helsinki donosi mirnije vode

- Kinezima je posebno bio blizak jugoslovenski savjet da se isticanjem isključivo onih dijelova završnog dokumenta iz Helsinkija, koji nekome najviše koriste, u stvari vodi u konfrontaciju

PEKING, 2. avgusta - Analizirajući trodnevno zasjedanje u Helsinkiju, kineski komentatori ocjenjuju da Evropa pokazuje jake note razočaranja opštim međunarodnim kretanjima u proteklih deset godina, ali da je u isto vrijeme ispunjavaju i nade da će stvari krenuti ka boljem. Za to drugo raspoloženje uopšte u Evropi povećana zategnutost.

Prenoseći to viđenje, vladin predstavnik za štampu je podsjetio da su evropske zemlje „snažno" zahtijevale da se zaustavi takvo negativno kretanje i omoguće povezivanje i otvaranje zemalja istočne i zapadne Evrope. Pri tome je kinenanim granama počiva opšta saglasnost.

SSSR i SAD, prema tom viđenju, iskoristili su tribinu da jedni druge napadaju oko pitanja naoružanja i ljudskih prava. Ostali učesnici su ih podsjećali da su njihovi međusobni odnosi osnovni razlog što je prvo zaustavljen, a zatim unazađen proces popuštanja. u prikazivanju ove strane debate, Kinezi ističu da su se takvim porukama naročito istakle neutralne i nesvrstane zemlje Evrope.

U ovom sveobuhvatnom prikazu Kinezi su u dva maha - u inače rijetkim citiranjima - apostrofirali stav Jugoslavije koji je izlagao savezni sekretar Raif Dizdarević. Može se zaključiti da im je posebno blizak bio jugoslovenski savjet da se isticanjem isključivo onih dijelova završnog dokumenta iz Helsinkija, koji nekome najviše koriste, u stvari vodi u konfrontaciju.

Najkraće, kinesko reagovanje i prikaz rada ove konferencije ostavljaju pojačanu notu očekivanja da bi kretanja u Evropi mogla ubuduće ići povoljnijim tokovima.

na kineskoj strani se osjećaju naglašene simpatije.

Sličan pristup ispoljila je i kineska vlada kada je u toku obnovljenih helsinških vijećanja, visoko pohvalila vrijednost Deklaracije o miru i bezbjednosti u Evropi. Njena ocjena o protekloj deceniji govori da je Evropa prolazila kroz „mučan i težak period", da je trka među supersilama u naoružavanju, a naročito nuklearnom, pojačana i da je ska vlada s naročitim uvažavanjem istakla „neumorne napore malih i srednjih evropskih zemalja".

U novinarskim analizama za kinesku javnost iz Helsinkija je predočeno kako je primjenjivana „deklaracija". Kineski je utisak da je u tom pogledu „jedini konsenzus" bio oko kvalifikacije da deklaracija „nije u potpunosti primijenjena". Želi se, naime, podvući kako na ta-

PUT ZA „OBNAVLJANJE DETANTA"

BERLIN, 2. avgusta (AP) - Njemačka Demokratska Republika nada se „obnavljanju detanta" nakon jubilarnog skupa ministara inostranih poslova Evrope i Sjeverne Amerike u Helsinkiju. Istovremeno se naglašavaju uslovi za proces popuštanja, među kojima je i čuvanje poslijeratnih državnih granica u Evropi.

Kako je objavio „Nojes Dojčland", najznačajniji rezultat jubilarnog skupa je „potvrda političko-teritorijalne realnosti na našem kontinentu, koja je nastala kao rezultat drugog svjetskog rata". Dovođenje te realnosti u pitanje pogađa vitalne interese naroda i prijeti miru i bezbjednosti u Evropi, ocjenjuje „Nojes Dojčland". List naglašava da finalni akt iz Helsinkija, usvojen 1975. godine, predstavlja „ustanovljenje miroljubive koegzistencije" i jedinu osnovu za odnose „između država s različitim društvenim sistemima".

PROSLAVA DANA VAZDUHOPLOVNO—OPITNOG CENTRA RATNOG VAZDUHOPLOVSTVA

LET DUG ČETIRI DECENIJE

- Centar je formiran za potrebe Ratnog vazduhoplovstva, ali on pruža visoke stručne usluge i organizacijama udruženog rada

BEOGRAD, 2. avgusta (Tanjug) - Zajedničkim skupom veterana i nove generacije vazduhoplovnih stručnjaka sutra će se, na batajničkom aerodromu obilježiti 40-godišnjica rada Vazduhoplovno-opitnog centra Ratnog vazduhoplovstva.

Tokom protekle četiri decenije u vazduhoplovnom opitnom centru ispitano je 123 različita tipa letjelica, 53 prototipa aviona, 54 vrste padobrana različitih namjena i 26 tipa sportskih jedrilica. Vazduhoplovni-opitni centar formiran je 10. avgusta 1945. godine za potrebe Ratnog vazduhopovstva, ali tokom četiri decenije rada on je proširio svoju djelatnost i danas pruža visokostručne usluge privrednim organizacijama koje svojim proizvodnim programima obuhvataju proizvodnju aviona, jedrilica, padobrana i opreme namijenjene vazduhoplovnoj industriji.

GODIŠNJICA FORMIRANJA 6. PROLETERSKE BRIGADE

SJEĆANJE NA RATNI PUT

DOBOJ, 2. avgusta (Tanjug) - U kasarni „4. juli" u Doboju u jedinici koja nastavlja svijetle tradicije. Šeste proleterske istočnobosanske udarne brigade, danas je održana prigodna svečanost povodom 43-godišnjice formiranja ove brigade.

Prisutnima se obratio starješina Mile Dubajić, čija je jedinica sljedbenik Šeste proleterske.

IZ PLATFORME ZA PRIPREMU 13. KONGRESA SKJ: RAZVOJ SOCIJALISTIČKIH SAMOUPRAVNIH ODNOSA (2)

Zarade po dva osnova

- Jedan od zadataka koji stoje pred komunistima je kako obezbijediti ostvarivanje Ustavom utvrđenih odnosa proizvodnje i raspodjele, odnosno, prava i dužnosti radnika u raspolaganju sredstvima društvene reprodukcije - Radnik mora biti ne samo proizvođač, nego i upravljač društvenim sredstvima

BEOGRAD, 2. avgusta (Tanjug) - Osnovno pitanje razvoja samoupravnih socijalističkih društveno-ekonomskih odnosa koje danas stoji pred Savezom komunista jeste - kako u praksi obezbijediti ostvarivanje Ustavom utvrđenih odnosa proizvodnje i raspodjele, odnosno prava, dužnosti i odgovornosti radnika u raspolaganju sredstvima društvene reprodukcije.

Od bitnog je značaja-stoji u dijelu Platforme o razvoju socijalističkih samoupravnih odnosa - da se dosljedno realizuju opredjeljenja Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije o neophodnom prilagođavanju privrednog sistema zahtjevima stabilizacije. U tom smislu neophodno je odlučnom akcijom SK i drugih subjektivnih snaga stvarati uslove da se prevazilaze odnosi u kojima poslovodnei druge strukture van udruženog rada, uzurpiraju samoupravna prava radnika i, mimo ustavnih ovlašćenja, određuju tokove društvene reprodukcije.

U Platformi se, zatim, ukazuje na neophodnost obezbjeđivanja zakonitog odnosa između neposredne potrošnje i akumulacije, na to da radnici i svi ostali privredni i društveni subjekti treba da budu materijalno zainteresovani za što veću akumulaciju društvenih sredstava i za njeno najracionalnije korišćenje.

Treba osigurati da zadovoljavanje svih potreba radnika bude uslovljeno njihovim stvarnim radnim doprinosom, što će ih podsticati da razvijaju radne sposobnosti i podižu produktivnsot svog i ukupnog društvenog rada. Radnik, drugim riječima, mora biti ne samo proizvođač, nego i upravljač društvenim sredstvima, a samim tim i subjekat prisvajanja tih sredstava, odnosno rezultata svoga rada.

Da bi se prevazišle slabosti u društveno-ekonomskom sistemu, Savez komunista i druge socijalističke snage aktivnost treba da usmjere na probleme važne za uslove privredivanja i sticanja dohotka organizacija udruženog rada, pri čemu se naročit značaj daje tržištu i djelovanju ekonomskih zakonitosti. Njihovim uvažavanjem treba da se osigura pozitivan uticaj visoke produktivnosti svjetske ekonomije na naš razvoj, čime se opredjeljuje i karakter sistema i politike cijena.

U Platformi se naglašava važnost ostvarivanja zakonite međuzavisnosti između bruto-ličnih dohodaka po radniku i akumulacije, kao i neophodnost veće materijalne zainteresovanosti radnika za povećanje proizvodnje, da bi se to postiglo, radnik lični dohodak treba da stiče po dva osnova - prema ličnom doprinosu rezultatu rada i poslovanja i prema doprinosu koji je, zajedno sa drugim radnicima, dao upravljanjem radom i poslovanjem društvenim sredstvima u osnovnoj organizaciji udruženog rada i svim drugim oblicima organizovanja udruženog rada. Stoga su neophodne promjene u sistemu raspodjele i njegovom sprovođenju, kako bi se obezbijedilo da se lični dohodak radnika stiče po ta dva osnova.

Mehanizam kojim bi se takva raspodjela obezbijedila, u tekstu se detaljno objašnjava i pri tome posebno naglašava princip - jedan lični dohodak za jedan rad, uz dopustive razlike po republikama i pokrajinama, s obzirom na nejednak stepen njihove razvijenosti i prosječne produktivnosti rada.

Ako se pri tome utvrdi da osnovna organizacija udruženog rada nije u stanju da iz stečenog dohotka nadoknadi sredstva utrošena za prvi dio ličnog dohotka, ona bi se nadoknadivala iz rezervnog fonda i istovremeno preduzele mjere sanacije, pa i likvidacije takve organizacije, ako se to pokaže opravdanim. Ne može se dopustiti trajno postojanje organizacija udruženog rada koje dohotkom nisu u stanju da obezbijede takav nivo ličnih dohodaka koji je neophodan za egzistenciju i sigurnost radnika, kaže se u Platformi.

Drugi dio dohotka radnici bi sticali samo u slučaju uspješnog gazdovanja društvenim sredstvima i srazmjerno tom uspjehu, što je i uslov da se suzbije uravnilovka, da se prevazilazi nered i da jačaju odgovornost, inicijativa i efikasnost u radu stručnih službi i poslovodnih organa.

Poseban odjeljak Platforme posvećen je pitanju udruživanja rada i sredstava na cijelom jugoslovenskom prostoru. Širenje tog procesa takođe zavisi od stvarne uloge radnika u odlučivanju o svim tokovima reprodukcije, od toga da li će se ostvariti takvi društveno-ekonomski odnosi u kojima neće biti moguće da organi društveno-političkih zajednica, ili bilo ko drugi, uzurpiraju ustavna prava radnika u udruženom radu. To podrazumijeva transformaciju bankarskog sistema, kao i unapređivanje sistema samoupravnog planiranja. Uz bitno drugačiji tretman nauke, obrazovanja i kulture, zdravstva i drugih društvenih djelatnosti, kao oblasti koje doprinose povećanju dohotka u materijalnoj proizvodnji, povećanju produktivnosti ukupnog društvenog rada, razvoju samoupravljanja i društvu u cjelini.

U tom sklopu potrebno je odlučnije prevladati sporosti i nedosljednosti u ostvarivanju ustavnog načela o tome da radnici u udruženom radu ovladaju i onim dijelom dohotka koji se izdvaja za zadovoljavanje zajedničkih potreba i razvoj društvenih djelatnosti. Izmjenama sistemskih rješenja i usavršavanjem postojećih treba obezbijediti potpunije ostvarivanje odnosa slobodne razmjene rada među davaocima i korisnicima usluga u društvenim djelatnostima, čemu treba da doprinese uvođenje principa bruto-ličnog dohotka po radniku. Mora se prevazići sadašnji fiskalni karakter doprinosa i posredovanje društveno-političkih zajednica, što doprinosi održavanju shvatanja da su ove djelatnosti potrošnja, a ne bitan činilac proizvodnje i razvijanja društvene svijesti.

U sljedećem broju: - Materijalni, naučno-tehnološki i kulturni razvoj

„VRIJEME ČUDA“ U MEĐUGORJU

Čime trguje Gospa?

Crkva u Međugorju: Za sve unutra nema mjesta

Mjesecima kiša nije ni orosila hercegovačka polja i krš. Suša ugrožava vinovu lozu i duhan. Presušili su slabiji vodotoci. U selima žed prijeti ljudima i njihovom blagu.

Sunce sažiže ljudski trud i na Brotnju, prostranoj visoravni južnije i „poviše“ od Mostara. U njenom najjužnijem krilu smjestilo se poveliko selo Međugorje. Od prije četiri godine postalo je čuveno gotovo kao francuski Lurd i portugalska Fatima. Gospa, Madona, Bogorodica, Majka Božija, Blažena Marija i kako sve ne zovu ovu najčuveniju damu katoličanstva, izabrala je baš Međugorje da se ponovo prikaže ljudima.

Bio je to znak mnogim hodočasnicima da se sliju u veliku rijeku ka ovom hercegovačkom selu u blizini Čitluka, nekih dvadesetak kilometara daleko od Mostara. Najviše dolazi Italijana, a poslije njih tu su odmah zapadni Njemci, Holanđani i ostali Evropljani. Stižu i Amerikanci. Kažu da je kroz veliku crkvu u Međugorju, sagrađenu prije desetak godina, za četiri godine prošlo više od tri miliona vjernika i hodočasnika.

Franjevačke fratre, koji imaju religioznu vlast u ovome dijelu Hercegovine, ta silna navala ljudi nije iznenadila. Kao da se na to mislilo već prilikom gradnje crkve. Velika je poput katedrale, oko nje je prostrani travnjak i veliko parkiralište. Na njemu je svakodnevno, a posebno vikendima ili crkvenim praznicima, prava izložba posljednjih modela automobila. Hodočasnici stižu i u velikim grupama u iznajmljenim autobusima.

U ZONI ČUDA

Mnogi u Međugorje stižu sa Jadrana. Nekoliko kilometara pred selom dočekuje ih tabla sa upozorenjem da ulaze u zonu čuda.

Kraj nje s podignutim palcima stoje mladić i djevojka.

— Nismo više mogli, i morali smo stati. Pješačimo već pedeset i više kilometara. Krenuli smo prošle noći iz Imotskog, u grupi od pedesetak mladih. Ostali su uporni da Gospi stignu pješice, ali nas dvoje više ne možemo.

Tako govori djevojka koja će na jesen početi da studira književnost. Njen mladi pratilac našao je sebi mjesto u udruženom radu.

Oko crkve vreva je od ranog jutra. Mise počinju u sedam sati i neprekidno traju do kasno uveče. Za oltarom smnjenjuju se franjevci. Hodočasnici imaju sve manire klasičnih turista. Slikaju sve što ih zanima, čak i propovijedi snimaju malim magnetofonima. Molitve odzvanjaju svakodnevno i cjelodnevno. Kiše, ipak, niotkud.

Na samom ulazu u crkvu, na svim evropskim jezicima, na šapirografu je ispisana obavijest o istoriji Gospinih prikazanja. Piše da se Mirjani, Ivanki, Mariji, Jakovu i Ivanu često pokazuje. Ivanka joj je, čini se tako, najmilija. Njoj je saopštila deset tajni koje se tiču sudbine ljudskog roda. Kada dođe vrijeme za to, ljudi će ih saznati. Gospa je ispunila Ivankinu želju da vidi umrlu majku. Sve to hodočasnici s pažnjom čitaju, prepisuju i fotografišu.

Nedaleko od crkve je zaseok Bijakovići. Baš na brdu poviše njega Gospa se prvi puta „ukazala“. Vrletnom stazom penju se znatiželjnici. Ne odustaju ni starice. Obično se kreću u gurpama, koje na početku staze zastaju da se pomole i onda kreću ka svetom mjestu. Kada se vrate, takođe mole. Najčešće se čuje „Ave Marija...“ ali ne zaostaje ni njemački jezik. Među šarolikom

● U današnje vrijeme ni svetice ne mogu izgledati bilo kako, i njihov imidž mora biti besprijekoran. Gospa je „crnokosa, mlada i vitka, nebeskoplavih očiju, tena ružičasta i blagog pogleda“. Koga ne bi zanijela takva ljepotica, kojoj bi na izgledu pozavidjela i Bruk Šilds

rijekom zanesenih vjernika ima dosta i domaćih iz svih krajeva.

Mještanima Bijakovića sve je to normalno i ne obraćaju više pažnju. Za njih je čudo postala obična stvar. Za mnoge, i unosan posao. U dvorištima je parkirano oko dvadeset automobila strane registracije. Hodočasnici iznajmljuju sobe i tu ostaju tri i više dana. Spavanje s doručkom plaćaju stotinu starih hiljada. Svi koji imaju bolje kuće dali su se u ovaj posao. U Međugorju danas su sve kuće velike i nove. To je znak standarda koji se ne može ni poreditl sa onim od prije dvadesetak godina. Zemlja se obrađuje mašinama, magaraca više niotkud. Domaćinstva su opremljena svim kućanskim aparatima, rijetki su još televizori u crnobijeloj tehnici. Siromaštvo je zauvijek napustilo ove krajeve, nešto zahvaljujući radu u Njemačkoj, a nešto i plodnoj zemlji na kojoj uspijevaju kvalitetna loza, nadaleko čuvene žilavka i blatina i još poznatiji hercegovački duhan.

— U početku smo se čudili tolikom svijetu, sada je to postalo normalno. I naša zemlja naglo je dobila na cijeni, mada je ovdje i oduvijek bila skupocjena. Dolaze ljudi čak iz Zagorja, traže da kupe plac za kuću. Traže i Amerikanci, ali ne naši iseljenici, već oni „pravi“. Ne pitaju za cijenu, samo da dobiju djelić zemlje na svetom mjestu — govori razgovorljiva Marija Šego.

— Uzimaju li kamenje kao relikvije?

— Ja šta rade! Kupe ga sa Gospine staze. Sto godina da ga nose ne mogu ga raznijeti, kaže kroz smijeh Marija.

KANCONA ZA GOSPU

Glavni događaj za sve hodočasnike počinje u sedam sati, pred smiraj dana. Tada je misa za njih. Prostrana crkvena lađa ispuni se potpuno i još toliko ljudi stoji pred crkvom. Satima ranije svi su na okupu. U hladovini platana sjedi grupa italijanskih mladića i djevojaka. Jedna od njih svira na gitari i pjeva, ostali je tiho prate. Pjesma je posvećena, naravno, Gospi.

Na drugom kraju, kod velike cisterne za vodu, stalno opsjednute

Oprost grijeha pod vedrim nebom

žednim ustima, grupa hodočasnika iz Njemačke uporno gleda u zalazeće, ali još jako sunce. Stoje tu po pola sata i duže, dok im ne zasuze oči. Nadaju se da će im se u sunčevom odsjaju ukazati Madona. Oni, manje općinjeni Gospinim prikazanjem, traže osvježenje u jedinoj gostionici koju drži Luka Elez. To je i jedini objekat u kojem se nešto može kupiti za osvježenje. U vrijeme glavne mise, od sedam do osam naveče, ne radi.

Propovijed drži fra Slavko Barbarić, koji je na mjestu kapelana zamijenio fra Jozu Zovku, koji je odležao 18 mjesci, polovinu kazne na koju je osuđen zbog klevetanja društvenog uređenja. Zato valjda o politici sada ni riječi. Fra Barbarić govori o Gospinim čudima, vjerno i plastično opisuje njezin božanskih lik. „Crnokosa je, vitka, mlada, s nebeskoplavim očima. Tena ružičastog i blagog pogleda.“

Pa, doista, koga neka bi zanijela takva ljepotica, kojoj više nije ravna ni Bruk Šilds? U današnje vrijeme ni svetice ne mogu izgledati bilo kako, i njihov imidž mora biti besprijekoran.

Ko ne vjeruje u njena čuda, uzvikuje Barbarić glasom vještog i školovanog govornika, neka se uvjeri sam. Opisuje kako je prohodala ne Francuskinja i pokazuje štake koje joj nisu potrebne.

To je samo jedno od čuda Gospe Krasotice. Većina koja dolazi ovdje sluša sa zaprepaštenjem i divljenjem o njenim djelima. Svi, osim mostarskog biskupa Pavla Žanića. On iz svoga biskupskog dvora uzvikuje ljutito, da su sve to podvale, da franjevci pothranjuju kolektivne halucinacije, jednom riječju-vuku narod za nos. Ovaj spor, u koji se umiješao i Vatikan, traje već četiri godine. Biskupska konferencija u Jugoslaviji objavila je da se zabranjuju hodočašća u Međugorje. Podršku takvoj odluci dao je i službeni Vatikan. Ali uzalud. Bilo je dovoljno da se u italijanskoj štampi pojavi vijest kako i sam Papa tajno vjeruje u Međugorsku Gospu, pa da se razlije rijeka hodočasnika. Možda su je lansirali dosjetljivi turistički agenti koji na tome najviše zarađuju.

BOGORODICA ZAVADILA — FRATRE

Spor oko Gospe ima u pozadini dugogodišnji, pa i vjekovni raskol između rimske katoličke crkve i hercegovačkih franjevaca. Biskup iz Mostara nikako ne uspijeva da im nametne svoju upravu, a oni se u odbrani svoje autonomije pozivaju na istorijsku činjenicu, da su bili narodni fratri i da su još u doba Turaka u ovim krajevima propovijedali katoličanstvo. Biskup ima podršku i svjetovnih vlasti.

Hodočasnike to malo zanima. Njima treba čudo, pred njim krše ruke, padaju ničice, plaču. Od Gospe se traži oprost grijeha; pred njom se otvaraju srca ljudi koje progoni osjećaj krivice. Ispovjedaonice u crkvi nisu dovoljne, pa su praktični redovnici zasjeli na travnjaku pred crkvom i dijele oprost grijeha. Vjernici čekaju u redu. Da ne bi bilo zabune tu su i table sa natpisima na kojim se jezicima vrši ispovijed: italijanskom, njemačkom, engleskom. I propovijed se prevodi na ova tri svjetska jezika. Sve je organizovano da ne može biti bolje.

VRIJEME KULTOVA

Izuzmemo li vjerske fanatike, opet ostaje pitanje zašto toliko pametnih i na izgled uspješnih ljudi vjeruje u nedokazana čuda. Najviše zbunjuje očigledna činjenica da je među njima mnoštvo mladih. Ni Gospu iz Međugorja ne možemo izuzeti iz desetine hiljada kultova koji niču svijetom, na sve širim i širim pukotinama ideoloških, političkih i kulturnih sistema naše umorne i iznutra razjedene industrijske civilizacije.

Mladi Italijani ne mogu bez pjesme

Američki naučnik Alvin Toffler, koji je postao poznat po svojoj teoriji „trećeg talasa“ — nove postinudstrijske civilizacije koja niče na ruševinama svijeta industrije, vrlo ubjedljivim argumentima objašnjava ovu sklonost savremenog čovjeka da se bez pogovora predaje kultovima i svim drugim vjerovanjima. U današnjim uslovima društvenog i tehnološkog meteža, kada staro odumire, a novo se tek rađa, ljudima je sve teže da pronađu smisao i da daju određenu strukturu svome životu. Stara kultura se raspada; ona više nije oslonac i pred ljudima se otvara sloboda mnogih izbora načina života, obrazovanja, kretanja... U toj slobodi mnogi se ne snalaze, ona ne pruža zadovoljenje iskonskih čovjekovih potreba za zajedništvom, strukturom i smislom. Svi kultovi, pa i ovaj kult Gospe, baš time trguju, i na tome zasnivaju svoju magičnu moć. (Moć se nekada pretvara i u noć, što se desilo hiljadama žena i muškaraca, obrazovanih i imućnih, koje je prije više od deset godina Džim Džons, svećenik Narodnog hrama, u Gvajani poveo u masovnu ritualnu smrt).

Sloboda je veliki ljudski ideal, ali i teško iskušenje. Mnogi ne znaju šta bi s njom. Današnja društva na civilizacijskoj i kulturnoj prekretnici ljudima izgledaju preslobodna, suviše tolerantna, popustljiva pa su pred ljudima tolike mogućnosti izbora da nisu u stanju da se u njima snalaze i odlučuju. Oni požele da neko drugi donosi odluke za njih koje bi oni slijedili. Tako se čovjek oslobađa i teškog bremena odgovornosti za vlastiti život i izbor.

Primijenimo ovaj zakon kultova na vjerovanje u Gospu. Ono nudi zajedništvo — što je prvi zakon svih kultova — i to zajedništvo u vjeri i potčinjavanju, što je mnogim usamljenim ljudima dobro došao melem. Kult nudi i strogu strukturu, manje ili više stroga ograničenja ponašanju. Fra Barbarić propovijeda: „Ne idite u kafiće, ne odlazite u diskaće, tamo nećete naći odmora vašoj umornoj duši — ona traži odmora u molitvi“. I dalje: „Ne dolazite ovamo obučeni kao da ste se uputili na plažu“. To je direktno upozorenje da se Gospa ne može štovati u vrućim hlačicama i obnaženim grudima. Pred njenim nogama mora se biti smjeran i pokoran.

Treći, posljednji i najvažniji proizvod svakog kulta jeste smisao; bilo religiozni, kulturni ili politički. Svaki kult raspolaže jednom jedinom istinom i njome se tumači sav svijet, cijela tajna postojanja. Ta se istina neprestano propovijeda, sve dok se pristalice ne počnu na nju pozivati i sve dok ne prihvate njenu metaforu za smisao svoga života.

Nekome ko gleda sa strane ta istina može izgledati apsurdnom, ali za kult i vjerovanje to nije bitno. Njegova moć nije u doslovnom tumačenju smisla poruke koju nudi, već u tome što on daje smisao, zamjenu za rasparčanu kulturu i stvarnost, što stvara okvir za snalaženje u mnoštvu raznorodnih informacija koje bombarduju savremenog čovjeka. „Bez obzira da li taj ideje okvir odgovara spoljašnjoj realnosti, on pruža uredne fahove u koje sljedbenik kulta može smjestiti podatke što pristižu. Tako se oslobađa napetosti zbog preopterećenosti i zbrke. On ne pruža istinu kao takvu, već red, a time i smisao“.

Željko JURIĆ
Snimio: Milan PEKIĆ

Svako očekuje čudo u svom životu

ZAPOŠLJAVANJE I (NE)ISKORIŠTENE MOGUĆNOSTI

Paragrafi kolo vode

U SOUR-u UNICEP bi se trenutno moglo zaposliti 640 radnika

Kada bi se u banjalučkim radnim kolektivima iskoristile sve mogućnosti za zapošljavanje novih radnika, prema nekim procjenama, lista nezaposlenih bi se smanjila za četiri ili pet hiljada imena. Šta bi to značilo u uslovima kada nezaposlenost iz godine u godinu drastično raste, ne treba posebno ni govoriti.

Sa malo dobre volje i većim angažovanjem onih koji su do sada bili kočnica za nova zapošljavanja radnika, to bi se sa lakoćom moglo postići. O tome svjedoči i podatak da u banjalučkim radnim kolektivima u oblasti privrede trenutno ima 2.323 nepopunjena radna mjesta. Zašto su nepopunjena, nije teško pogoditi. Otežani uslovi privređivanja u gotovo svim organizacijama udruženog rada i subjektivne su prepreke za prijem novih radnika, naročito pripravnika.

● *Posljednji inspekcijski pregled je pokazao da u banjalučkoj privredi trenutno ima 2.323 nepopunjena radna mjesta, a da 6.648 radnika nema odgovarajuću kvalifikaciju - dok na posao kod Osnovne zajednice zapošljavanja čeka više od 14 hiljada lica ● Planovi za prijem novih radnika još uvijek su za mnoge radne kolektive čista formalnost*

PLANOVI U LADICAMA

Rezolucijom o politici društveno-ekonomskog razvoja banjalučke komune predviđeno je da u ovo godini zaposlenje dobije 4.480 radnika, među kojima 1.593 pripravnika.

Planovi su očito jedno, a stvarnost nešto sasvim drugo. Ono što je zacrtano dokumentima razvoja banjalučke komune, bar kada je riječ o zapošljavanju, ni približno se ne ostvaruje. Planovi za prijem radnika su izgleda za mnoge radne kolektive još uvijek samo formalnost. Donose ih da ne bi imali posla sa inspekcijom, a kada prođe kontrola, ti za mnoge „neobavezujući" dokumenti, najčešće završavaju u ladicama - zaključani".

U Skupštini opštine su se dogovorili da doskoče takvim nezakonitim rabotama najodgovornijih ljudi u banjalučkim radnim kolektivima. Po nalogu Izvršnog odbora Skupštine opštine inspektori su izvršili uvid u samoupravne opšte akte u svim organizacijama udruženog rada u oblasti privrede. Ono što su pronašli dovoljno govori da zapošljavanje još uvijek nije postalo jedna od važnijih društvenih zadaća, kao što govore opredjeljenja u svim našim dokumentima. Pronašli su recimo, pored toga što u banjalučkoj privredi trenutno ima 2.323 nepopunjena radna mjesta, da na 6.648 radnih mjesta rade oni koji za to nemaju odgovrajuću kvalifikaciju, a utvrđeno je da je više od 100 radnika još uvijek u radnom odnosu, iako su poodavno stekli uslove za penzionisanje.

Ovi podaci upozoravaju, jer broj nezaposlenih iz godine u godinu nemilosrdno raste. Po evidentiranju onih koji su u junu završili školu procjenjene su da će posao kod Osnovne zajednice zapošljavanja u Banjaluci tražiti više od 14 hiljada lica. Kada bi se samo popunila upražnjena radna mjesta u banjalučkoj privredi bi zaposlenje već sutra moglo dobiti 436 fakultetski obrazovanih, a na evidenciji nezaposlenih u Osnovnoj samoupravnoj interesnoj zajednici za zapošljavanje u Banjaluci ima ih 380. Značajano bi se smanjio broj nezaposlenih sa ostalim kvalifikacijama jer bi se već sutra moglo zaposliti 223 radnika sa višom, 301 sa srednjom školskom spremom. Moglo bi početi da radi i 447 visokokvalifikovanih, 524 kvalifikovana i sigurno veći broj nekvalifikovanih radnika.

Najveći broj radnika bi mogao dobiti zaposlenje u radnim organizacijama koje posluju u sastavu SOUR-a UNICEP čak 640, „Rudi Čajavecu" 442 u GIK-u „Kozara" i AIPK-u po 200, a 696 radnika bi zaposlenje moglo dobiti u radnim kolektivima koji ne posluju ni u jednom SOUR-u.

Kada bi se tome dodao i podatak da je u banjalučkoj privredi neadekvatno popunjeno 6.648 radnih mjesta a u Zajednici za zapošljavanje ima svih profila mladih stručnih radnika, onda bi se, svakako, odgovorni ljudi u ovoj komuni trebali upitati - kakva se to kod nas vodi politika zapošljavanja. I dalje nam se školuju naročito uz rad oni kojih je na spiskovima nezaposlenih i najviše. To se, dakako, dešava zbog toga što je još uvijek slaba sprega između škole, udruženog rada i SIZ-a zapošljavanja. Da to nije tako sigurno bi bila stalna praksa da programe školovanja uz rad, koji se usvajaju u organizacijama udruženog rada, verifikuje i SIZ zapošljavanja. To nažalost nije tako.

USVOJENE „MJERE"

Uvid u samoupravne opšte akte u privredi je, eto, pokazao da bi se moglo već sutra zaposliti 2.323 nova radnika. Isto to bi valjalo uraditi i u društvenim djelatnostima i to bi, sigurno, bila najvažnija mjera za brže zapošljavanje mladih stručnih radnika. Još više radnih mjesta bi bilo, vjerovatno, kada bi se bolje i potpunije koristili proizvodni kapaciteti, brže gradili započeti objekti, smanjio produženi rad, bio ukinut rad po ugovoru, realizovane zakonske obaveze o zapošljavanju pripravnika, brže razvijala mala privreda i, dakako, penzionisali radnici koji za to imaju sve uslove.

Sve ove mjere predviđene su programom za brže zapošljavanje kojeg je nedavno usvojio i Izvršni odbor Skupštine opštine i kojeg će se vjerovatno morati pridržavati svi koji imaju društveni zadatak da se brinu o zapošljavanju.

Ovakav pristup u riješavanju jednog značajnog društvenog problema, kao što je nezaposlenost, je za svaku pohvalu. Valjda će to donijeti i neke konkretne rezultate kako bi se spiskovi nezaposlenih koliko-toliko smanjili.

V. DUBOČANIN

SUSRETI SA STVARAOCIMA: ĐOKO MILEKIĆ

Rekorder po nagradama

● Samo sa jednom fotografijom, poznati izlagač Đoko Milekić - osvojio je oko devedeset nagrada (plaketa i priznanja) u zemlji i inostranstvu. Njegovi „Samotnici sa pećina" su obišli cijeli svijet i još uvijek su, po broju nagrada, u nas nedostižni - naglašeno je jednom prilikom u „Foto-kino-reviji", stručnom časopisu Foto-kino-saveza Jugoslavije.

Jednom prilikom, ne tako davno, pričao nam je kako je snimao seriju fotografija na temu „jugosi" u Trstu, na kakve je sve neugodnosti nailazio, šta ga je sve moglo da snađe.

— Niko ne voli da ga fotografirate u ambijentu koji može da ga kompromituje, među ljudima koji nisu njegov „nivo", pa ih u nekim slučajevima izbjegava, a ponekad je, pak, prisiljen s njima da se druži. Takav je slučaj s našim, nazovimo ih, turistima koji sve rjeđe odlaze preko granice, ali ih tamo, ipak, ima toliko da se uvijek mogu na „buvljoj" pijaci napraviti dobre fotografije.

— Za koga ste ih radili?

— U početku je to bio samo interes za jednu neobičnu temu, za ljude koji se ponižavaju cjenkaju kako bi dobili, pod nešto povoljnijim uslovima, farmerice, jaknu ili, jednostavno, neki predmet za domaćinstvo. Znam, kasnije se to može preprodati, nešto zaraditi, ali nas to ne opravdava.

Tako je nastala čitava serija, mogli bi smo reći, opus fotografija na kojima su naši ljudi preopterećeni torbama, paketima, svakojakom robom, ali i oni sa „jugosima" koji kriju lice od kamere. I upravo te fotografije mogle su autora da dovedu i do fizičkih obračuna.

Priču o Đoki Milekiću iz Rijeke mogli bismo početi i na drugi način.

Morali bismo se vratiti unazad za jedno dvije decenije, da kažemo nešto o mladom krojačkom radniku koji je, pošto je dobio prvi foto aparat, sve rasprodao, digao ruke od zanata i otisnuo se u svijet, u neizvjesnost, da pokuša da dosegne vrhunce u bavljenju fotografijom - koja će mu postati izvor prihoda za život, ali i hobi - pa će tako, na mnogobrojnim izložbama u zemlji i inostranstvu, dobiti čitavu pregršt priznanja.

Jugoslovenski časopis „Foto-kino-revija" objavio je u jednom svom broju, preko cijele strane, fotografiju Đoke Milekića pod naslovom „Samotnici s pećina". Snimljena je, kako nam je rekao, iznad Rijeke, na pećinama, a na fotografiji je starica, osamdesetih godina, smežurana i pogrbljena, s štapom u ruci. Pored nje je pseto, isto tako staro, mršavo i izgladnjelo, pa jedno drugom - ophrvani starošću prave društvo.

Motiv, koji bi želio da snimi svaki vlasnik „nikona", „asahija" ili „lajke" (to su aparati s kojima Đoko Milekić veoma rado snima) i da ga ima u svojoj kolekciji. On je, međutim, svom autoru donio priznanja, pa je u „Foto-kino-reviji", ispod objavljene fotografije i rečeno da je ona svojevrsni jugoslovenski rekorder po broju nagrada, da je na međunarodnim saveznim, republičkim i međuklupskim izložbama dobila čak devedesetak zlatnih, srebrnih i bronzanih medalja i diploma.

Kasnije, Đoko Milekić nikad neće dostići, po broju osvojenih nagrada, „Samotnike s pećina", ali će mu mnoge druge fotografije dobiti i po dvadesetak priznanja. A to već nešto znači... Zato je sasvim razumljivo što se danas ni jedna značajnija fotografska manifestacija u nas ne može zamisliti bez ovog darovitog fotografa, bez njegovih radova. Njegov stil je već prepoznatljiv, teme za koje se interesuje, također. A one su: ljudi u svakodnevnim situacijama, na ulici, u kući, restoranu, na gradilištu, u ambijentu koji je njemu tako dobro poznat i iz koga može, kada je u pitanju fotografija, da izvuče maksimum. Izlagačka aktivnost ovog ljubitelja fotografije to najbolje pokazuje i potvrđuje...

Duško MOMČILOVIĆ

Jedan od fotosa Đoke Milekića snimljen na temu „jugosi" u Trstu.

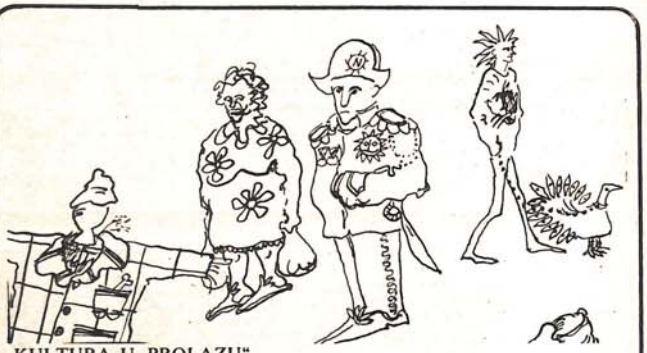

KULTURA U „PROLAZU"

Lijepi - za sebe...

Ljetne bašte su raj, i za radnike i za dokone. Dugi vrući dani, sunce, a i hladno pivo, ometu razmišljanja, i htjeli ne htjeli, umjesto u sebe, zagledate se u druge. I tu se ima šta vidjeti.

Nauka je dokazala da ljudi različitim intenzitetom doživljavaju boje. Dječija pitanja o tome kako neko ko ima plave oči, vidi isto što i onaj sa zelenim, ili smeđim, ostaju bez odgovora. Različiti ukusi, taj začin prirode,učinio je da svako biće ima nekog za koga je najljepše i najskladnije. Ipak, nekakav prosjek u opažanju, postoji. Nakaradno se samo od sebe, istakne, zaštrči.

Od jutra, dešava se na banjalučkim ulicama toliko nakaradnog, da nekad prisjedne i sjedenje u lijepim baštama ispod debele kestenove hladovine. Žene „istrče" do radnje u šarenim, dugim, neukusnim kućnim haljinama od parheta ili zenane, ponekad i blještavog satena ili mekog somota, a ispod njih vire još neskinute spavaćice, na glavi vikleri. Trknuće, a srela je komšinicu pa razvezla o tome kako se susjedi s prvog sprata razvode; kako sin onih s prizemlja ponavlja razred, iako je majka govorila da je odličan đak; kako se čuje da će kapetan s četvrtog u prekomandu... Još neumivene, banjalučke domaćice, brinu brige drugih. Ne interesuje ih šta je većini dosta već toga što vlastite žene moraju ujutro gledati nenašminkane i raščupane.

Muškarcima je najčešća primjedba kad se žena dotjera: „Za koga si se tako udesila?" Primitivan način razmišljanja, a uostalom, najviše i odgovara sujeti jačeg pola. Potpuno je zaboravljeno, očito, da je priroda u svim vrstama, osim ljudske, mužjake obdarila dodatnim ukrasima da se dopadnu. Žene su pak, onako potisnute, kako su bile u dogledno istoriji, sebi počele posvećivati veliku pažnju da bi stekle osjećaj sigurnosti.

Naš narod ne vidi baš naročitu vezu estetike, higijene i socijalizacije. Ovdje ne treba podrazumijevati nekakav „specijalan tretman", no redovno upražnjavanje higijenskih navika i diskretno korigovanje prirodnih grešaka. Čovjek se dotjeruje poglavito sebe radi, a i za to da ljudima s kojima se sreta bude „bliži" draži... To je jedna od osnovnih kulturnih pretpostavki civilizovanog društva.

Čovjek je promišljajući i dajući svemu oko sebe, sebi primjeran pečat i od stvari za upotrebu stvorio ukrase. Odjeća je sigurno jedna od osnovnih potreba civilizovanog svijeta. Ranije se na osnovu odjela dalo zaključiti ko kom svjetu pripada, ali danas nema staleških odrednica, vidljivih na pontalonama, haljini ili bluzi. Postoje samo odrednice ukusa.

I dalje, u hladu banjalučke kafane, a prolaze stotine nakaradno odjevenih žena i muškaraca. Pobrkalo se sve: srebrom protkane najlon košulje sa suknjama od teksasa, žute sandale uz ljubičaste haljine, uz sve to efektan lančić od štrasa... A sve su to ljudi koji su u novom jugoslovenskom društvu morali završiti osnovnu školu. Ko im je predavao „likovno"? Ovaj predmet bi baš u onom različitom doživljaju boja morao da načini reda, da nauči usmjerenosti i skladnosti. Neukus razdražuje i najčešće izaziva podsmjeh ili sažaljenje. Normalnim i zdravim ljudima takva sućut nije potrebna.

Kako „zaokružiti" problem o kome razmišljate za stolom u „Mostaru"? Zašto toliko brige oko neukusno odjevenih i neumivenih koji prolaze kroz redove stolova? Zašto u svemu tražiti sklad? Pa, zato jer je ljepši dan i lakši posao uz nasmijena, uredna, lijepo počešljana lica i skladnu odjeću, koja čovjeka čini tako „nadmoćnim" nad ostalim carstvom prirode. To je prva i ona osobinā kulturnog čovjeka koja nas može privoliti da se pozabavimo njegovom dušom. A niko ne želi da bude sam pod suncem.

Svetlana ŠILJEGOVIĆ

Gdje ne može mehanizacija, radi se pijukom, lopatom, ašovom...

SA VOJNICIMA JNA NA TRASI PUTA LUŠCI PALANKA — BOSANSKA KRUPA

Put istorije i - budućnosti

● Inžinjerci JNA, iz jedinice starješine Radivoja Tomanića, svoj dio posla na trasi završiće mjesec dana prije roka ● Neraskidivo prijateljstvo i jedinstvo naroda Podgrmeča i vojske, iskovano u danima NOR-a, na najbolji način potvrđuje se i ovih dana, na gradilištu novoga puta

Podgrmečom odjekuju eksplozije mina, bruje motori mašina koje snagom ruše i odnose gomile materijala, čuju se zapovijesti i komande, vijori zastava a u smiraj dana odjekuje pjesma, razdragana ili sjetna, ona iz zavičaja...

To mladići u sivomaslinastim uniformama, vojnici-inžinjerci iz jedinice starješine Radivoja Tomanića, rade na probijanju trase i izgradnji regionalnog puta Lušci Palanka - Bosanska Krupa. Rade na putu koji prolazi kroz krajolik podgrmečke pitomosti, gdje je prije 42 godine, 7. januara ratne 1943. godine, drug Tito izvršio smotru IV narodnooslobodilačke udarne divizije.

Put čija je gradnja započela prvih dana maja, najkraćom asfaltnom vezom povezivaće dvije susjedne komune - Sanski Most i Bosansku Krupu, dug je oko 25 kilometara. Pored cazinskog „Rada" i bihaćke RO „Krajinaputevi", dionicu u dužini od oko sedam i po kilometara grade inžinjerci JNA. Investiciona vrijednost ovog dijela puta iznosi oko 210 miliona dinara, i s obzirom na to da se gradi po sistemu „ključ u bravi", cjelokupna dužina puta trebalo bi da bude puštena u saobraćaj 1. oktobra, umjesto za novembarske praznike, kako je prvobitno bilo planirano.

● JEDAN STROJ

— Dva su aspekta izgradnje ovog puta: dug je to stanovništvu ovog revolucionarnog kraja legendarnog Grmeča, koji je iznjedrio brojne borce rata, i ekonomski značaj, što će doprinijeti dinamičnijem razvoju sanske i krupske opštine uz pristupačniji prilaz šumskom bogatstvu i rudi boksita, kaže starješina Tomanić.

Inače, vojska gradi dio puta koji zahvata četiri kilometra krupske i tri i po kilometra sanske opštine. Susreti i saradnja sa žiteljima na granici opštinskih međa je izuzetan, priča je to za sebe. Živi se, tako reći, zajedno, druguje se, organizuju se posjete, partizanski ručkovi... Vojska je ovdje dočekana isto onako kako je to bilo i 7. januara ratne '43. godine, omladina je staru školsku zgradu u Benkovcu, gdje je i vojnički logor, okrečila, uredila za ovu priliku.

Mile Đurašinović iz Benakovca, kapetan u penziji, nosilac **„Partizanske spomenice 1941. godine", kaže: E.to, poslije toliko godina kroz naše selo će proći i asfaltni put. To je dobro, značiće puno za narod, za ovaj kraj koji je dao dosta boraca, odakle su svi '41. krenuli u rat i gdje nije bilo izdajnika. Moja tri brata od kojih su još dvojica u životu, bili su kao i ja oficiri i nosioci su „Spomenice '41. godine".**

I dok čika-Mile prebira po sjećanjima, **Slobodan Jašić**, vojnik-koordinator radova na trasi, diplomirani inžinjer građevinarstva, kazuje nam da je proteklih dana na krupskoj dionici rađeno na kopanju kanala za drenažu i postavljenju drenažnih cijevi, na hiljadu i 200 metara je izvršeno pripremanje za asfaltiranje, na drugim su mjestima probijali i nasipali trasu, deponovali materijal iz usjeka. Kompresoristi su radili na bušenju rupa za postavljanje mina, a završen je i propust u dužini od 18 metara. Istrasirano je oko tri i po kilometra. Ostalo je da se probije još oko pet stotina metara puta.

● „MINIRAJU" I — NORME

I dok gledamo, kako tamo, u daljini, u bespuću Podgrmeča, vijuga tek prosječena trasa, Danica Radošević, također „spomeničar '41", vidno uzbuđena i ponosna na ovu našu vojsku što put gradi, priča kako je ovdje 1943. godine boravio drug Tito i izvršio smotru IV divizije.

— Iako tada šćoska djevojka, sa 23 godine, bez nekog školskog obrazovanja, primijetila sam na osnovu priprema da neko „veliki" dolazi da izvrši smotru IV udarne u Jasenici. Već osam dana ranije saznala sam da će to biti drug Tito. Kako je samo stroj tada ponosno izgledao, a Tito tako velik, i tako lijep...

Njeno kazivanje prekinu prodorni zvuk sirene, a potom i serija eksplozija.

— To su mineri na zadatku, preduhitri nas odgovorom **Novica Ružojčić**, vojnik-miner iz Zrenjanina. **Prvi susret sa minama**, nastavlja, **razlikuje se od onoga što se radi na obuci. Međutim, veoma se brzo obučavamo, pa možemo na trasu i bez starješina. Najprije izbušio otvore, pa stavljamo eksploziv. Kada se izvrši povezivanje, sirenom se daje znak za opaljivanje. U početku je bilo i treme, a sada je to druga priča, sa osmijehom će Ružojčić.**

Tu, sa nama, na gradilištu je i vojnik **Mladen Kurtović**, dozerista, starješine **Grujica Nikolić, Asim Mehdić, Milan Nastić, Mara Popović**, borac, nosilac „Spomenice 1941. godine" koja je pričala o svome radu u Centralnoj bolnici na Korčanici u kojoj su Četvrta udarna i ostale jedinice liječile svoje ranjene drugove. Tu je i **Želimir Iković**, vojnik građevinski tehničar iz Bileće, koji prati dnevni učinak na trasi. Dan ranije, kada smo ih posjetili, inžinjerci JNA su iskopali 2.740 kubnih metara materijala, probijeno je 3.000 kubnih metara trase, minirano je 1.300 kubika i prevezeno je 4.287 kubnih metara zemljišnog materijala. Radi se udarnički, norma se u prosjeku ostvaruje sa 110 procenata. Dnevno ide i do 120, ali su u maju, zbog početka i uhodavanja ostvarivali nešto manje.

Uz ostvarenje planiranih zadataka na trasi ostvaruje se i moto: sačuvati ljudstvo od povređivanja i mehanizaciju od kvarova... Nedjelja je dan kada se ide u Bosansku Krupu, ili po želji, ostaje u logoru. Pišu se pisma najdražima, čita lijepa knjiga, odvijaju sportske aktivnosti, sluša muzika. Razglas je tu ili tranzistor. I sada se čuje pjesma. Prošlo je podne. Vrijeme je za ručak. Dolaze mladići sa gradilišta, veseli, razdragani, u stroju, s pjesmom. Biće ovako i 1. oktobra kada put bude predat na upotrebu. Tada će, vjerovatno, kako to predloži borac, čika Mile Đurašinović, ovaj put i dobiti naziv Put IV narodnooslobodilačke udarne divizije.

Žarko PAVLOVIĆ

KEMAL DERGIĆ, UDRUŽENI POLJOPRIVREDNIK IZ HRNIĆA KOD KOZARCA, DOBITNIK PLAKETE „16. MAJ", NAJVEĆEG PRIZNANJA PRIJEDORSKE OPŠTINE

Uz harmoniku - lakše...

Dobiti 200 kubika silažnog kukuruza sa površine od dva hektara i ubjedljivo osvojiti prošle godine prvo mjesto u prijedorskoj opštini nije nimalo lako i jednostavno. Osim toga Kemal Dergić je godinama jedan od najboljih uzgajivača plemenitih sorti pšenice, kukuruza, djetelinskih trava i pašnjaka. Prošle jeseni prvi put je zasijao i ogledne parcele pšenice, a počeo je uzgajati i soju. Danas u svom posjedu ima: traktore „ferguson" i „zetor" kombajne za pšenicu i silažni kukuruz, samohodnu kosačicu, prikolice za rasturanje stajnjaka i prevoz mašinskih priključaka, sijačice za sjetvu pšenice i kukuruza i sve to u vrijednosti preko 10 miliona dinara. Ima i jedanaestoro grla goveda od čega šest krava muzara. Sve je i bio povod da mu Slavko Banović, predsjednik SO Prijedor, na Dan komune uruči Plaketu „16. maj", najveće priznanje prijedorske opštine.

— Kako ste to sve ostvarili i šta za vas znači uručeno priznanje?

— Poljopривredne radove sam zavolio još kao dvanestogodišnjak. Nakon očeve smrti, okrenuo sam se poljoprivredi i nikada se nisam pokajao. Ja svake godine zasijem pšenice i kukuruza na površini od oko 50 dunuma, a na ostalih 35 dunuma uzgajam djetelinske trave i pašnjak. **Redovno primjenjujem sve agrotehničke mjere, koje me godišnje koštaju i do 250 hiljada dinara. Uz danonoćni rad s porodicom i uz poštivanje savjeta stručnjaka iz Poljoprivrednog centra iz Prijedora i OZO „Kozarac" ostvarujem izuzetno vrijedne rezultate, pa i rekorde. Plaketa „16. maj" za mene je veliko i dragocjeno priznanje, stimulans za još bolje prinose, posebno u proizvodnji silažnog kukuruza, veli nam Dergić.**

Pričao je zatim ovaj vrijedni udruženi poljoprivrednik sa OZO „Kozarac" kako je uspio nabaviti sve te mašinske strojeve i priključke. Prvo je, veli kao harmonikaš-samouk svirao po ovdašnjim svadbama i sijelima, zarađivao i čuvao svaki dinar. Štedio je od poljoprivrede, pa kad je stekao dovoljno, odlučio se za kredit i kupio traktor „ferguson". Tako je krenulo. Sve što je naumio, to je i ostvario. Uz to i dvoja luksuzna kola, dva „kateda", jedan „za asfalt", drugi za njive i teren. Sve kad sabere i oduzme, znao je i za šta radi. Ekonomska računica je čista kao suza. Za rekordne rezultate i prinose vrijedno opštinsko priznanje stiglo je u prave ruke.

— Godinama sam uključen u društveno-politički rad u Hrnićima i Kozarcu. Već drugi mandat sam član OKSK Prijedor. I još nešto: nemam više vremena za sviranje i pjesmu, ali ponekad i to učinim za svoju dušu i svoje društvo, tek toliko da me želja mine.

Lazo RADOVIĆ
Snimio: M. SINANAGIĆ

Velika pomoć - savjeti stručnjaka - Kemal Dergić

● Traktori, kombjani, kosačice, uz vrijedne ruke Kemala Dregića i njegove porodice, donijeli su priznanje. A sve je počelo od harmonike

---

U MEMORIJALNOM MUZEJU „JASENOVAC"

Tišina sve kaže

Kako pisanom riječju dočarati tišinu? Nju treba „čuti" na licu mjsta. Stati u podnožje kamenog cvijeta i slušati je kao odjek prohujalih godina. I vidjeti se nema gotovo ništa od onog zbog čega ljudi dolaze ovamo. Na najveća zlodjela ljudskih ruku podsjećaju samo mala uzvišenja na zatravljenoj ogromnoj površini, veliki Kameni cvijet iznikao na humkama hiljada nedužnih žrtava, fotografije u Muzeju i film o logoru. To je danas Jasenovac. Nikako ne ide u glavu da do spomenika ne dopiru nikakvi zvuci. Uzalud cestom jure automobili, iznad nje vozovi satiru prugu, jedan traktor mili natovaren travom. I Sava šuti. Kao da ju je „sramota" svega što se desilo na njenoj obali. Sablasni mir. I kolone ljudi su ovje svečanije...

Mira Zec, ljubazni vodič Memorijalnog muzeja Jasenovac, žali se na julsku žegu, kaže da više ne može govoriti. No, smoči će još toliko snage da ispriča dio potresne priče, jer je među posjetiocima toliko mladih ljudi. I odjednom u svijesti ožive slike. Njene riječi dočaravaju logorske barake, ciglanu, skelu peko Save, prugu, koja je za hiljade djece, žena i ljudi predstavljala put u smrt.

Onda se dio toga vidi i na ekranu. Dokumentarni film govori o narastanju fašističke nemani, o životu i smrti logoraša, nevjerovatnoj hladnokrvnosti koljača.

Sa lica posjetilaca curi znoj. Staza sačinjena od pragova one iste pruge vodi kraj malog jezera do spomenika, u čijoj unutrašnjosti miruju četvorokuti vode i položeni vijenci. Sunce polako silazi ka brdima i igra se sa vodom u spomeniku. Čovjek ovdje nema šta da pita. Zna se da ih je bilo 700 hiljada.

Nikad niam čuo takvu tišinu. U njoj je kao da se čuje vapaj hiljada nedužnih. Vapaj, i opomena.

Uzalud se automobili i vozovi upinju da prekinu ovu tišinu. Ne mogu je prekinuti, kao što ne mogu pokidati ni nit uspomene na stradanja žrtava Jasenovca.

Ivica PERIJA

Kameni cvijet okružen tišinom *(Snimio: D. RELJIĆ)*

JOŠ JEDNO MIŠLJENJE O LOKACIJI DREVNE TROJE

Trojanci sa Neretve - Peonci iz Makedonije

TITOV VELES - Tvrđenje meksičkog naučnika Roberta Salinasa Prajsa, po mnogo čemu revolucionarne u pogledu i tumačenja istorije najstarije antičke civilizacije u jugoistočnoj Evropi i Maloj Aziji, doprinijele su da se ovim temama ponovo i sa još većim interesovanjem okrenu arheolozi, istoričari i drugi naučnici, a uz njih pasionirani istoričari-amateri. Jedan od takvih istoričara, Nikifor Smilevski, dopisnik Tanjuga iz Titovog Velesa, koji je svojevremeno boravio i tragao u Šlimanovoj Troji, Efesu i drugim antičkim centrima na maloazijskoj egejskoj obali, podstaknut Prajsom, „novim očima", kako kaže, ponovo je proučio „Ilijadu" i došao do zanimljivog otkrića, koje iznosi u svom napisu.

● *Istoričar amater Nikifor Smilevski dopisnik Tanjuga iz Titovog Velesa, ponovo proučio „Ilijadu" i podstaknut tvrdnjama Meksikanca Roberta Salinasa Prajsa, došao do zanimljivih otkrića*

Publika nije slijepa

„Homerova slijepa publika", knjiga meksičkog naučnika Roberta Salinasa Prajsa, u kojoj su iznijete i tvrdnje da se Troja nalazi na uču Neretve, a ne kako se smatra, na Hisarliku u Maloj Aziji, pobudila je veliko interesovanje u svijetu, a posebno među Jugoslovenima. Više konstatacija govori da je Homerova „Ilijada" prepravljena i „dotjerivana" činjenicama i podacima o istoriji naroda Helade, kao i drugih naroda i plemena, koji su živjeli na jugoistoku Evrope u doba Trojanskog rata.

Jedna od nedoumica uvezi sa ovim naučnim problemom je i poznati savez više naroda sa Trojancima, kao i sa antičkim Grcima. Posebno iznenađuje činjenica da su saveznici raznoliko pomješani, iako su geografski veoma udaljeni ili se nalaze iza leđa protivnika. Takvo je, upravo, stanje sa Peoncima, antičkim narodom koji je živio u dolini Vardara. Prema „Ilijadi", to je veoma star narod, koji je živio u Peoniji ili Pojoniji. Ova država nalazila se u srednjem Povardarju sa gradovima Bilazora (današnji Titov Veles), Stenai („Demir Kapija), Stobi, kao i Amido, koji se pominje u „Ilijadi".

Ovakav položaj Peonije bio je veoma značajan pošto se nalazila na važnim putevima prema jugu Balkana, kao i na zapadu prema antičkom Draču i Jadranu. Peonci su trgovali sa antičkim Grcima najvjerovatnije suvozemnim putevima, jer njihova država nije izlazila na more: Baš zbog toga, nameće se i pitanje kako su Peonci mogli da budu saveznici sa „Šlimanovim" Trojancima, jer su bili veoma udaljeni od „Šlimanove" Troje, odvojeni Jegejskim morem. Trgovanje preko Helseponta (Dardanela) bilo je skopčano sa veoma dugim putovanjem, jer je trebalo preći preko teritorije Tračana i drugih ratobornih plemena i naroda. Sve to ukazuje da veze sa Trojancima nisu mogle da budu dobre i bliske ukoliko se Troja nalazila tamo gdje ju je otkrio Šliman. Osim toga, u ovakvom trojanskom ratu Peonci bi se nalazili iza leđa Grka i bili bi prvi na udaru. Treba istaći da su oni u „Ilijadi" predstavljeni sa svojim krivim lukovima kao hrabri ratnici. Pominje se više imena istaknutih Peonaca, kao što su njihovi vođi Pirajhme, koji je poginuo od Patroklove ruke, Asteropai Pelagonov ubijen od Ahila, Paisaon Hipasov, poginuo od Likomedovog koplja i drugi.

Troja i peonija susjedi...?!

Zbog svega toga Prajsovo tvrđenje je prihvatljivije. Prije svega učešće Peonaca kao saveznika „Šlimanove" troje došlo bi u pitanje posto bi njihov dolazak u maloazijsku Troju iziskivao veće teškoće. Morskim putem svakako nisu mogli da dođu, pošto su ostrva i luke u Egejskom moru bile grčke, kolonije, a suvozemni putevi predstavljali su posebnu teškoću i u mirnodopska, a da ne govorimo u ratnim vremenima.

Pored ovoga, Peonija u odnosu na Atinu, Spartu, i druge antičke grčke gradove - države, geografski je bliža Neretvljanskoj Troji. Opasnosti su svakako bile mnogo manje za trgovinu, saradnju i saveništvo, jer se brže dolazilo preko Jadrana i kopnenim putevima između dve države-„Prajsove" troje i Peonije.

Isto tako, u „Ilijadi", uz Peonce kao saveznike Trojanaca, navode se i Dardanci, antičko pleme ili narod koji je naseljavao područje Skoplja, Metohije i Kosovo polje. Ako Troju prihvatimo kao državu sa teritorijom, a ne samo kao državu-grad, onda su, najverovatnije, trojanci i Dardanci imali zajedničku granicu. Znači, Troja i nije bila tako daleko od Peonije u Makedoniji, a između nje i troje na Neretvi nije bilo nikakvih neprijateljskih plemena i naroda, kao što je slučaj sa „Šlimanovom" Trojom.

Nikifor SMILEVSKI

SKUPE UDAVAČE U ARAPSKIM ZEMLJAMA ZALIVA

Jeftinija udavača - blagorodnija supruga

● *Udavača iz „bolje kuće" u arapskim zemljama Zaliva košta više od 50.000 dolara, pa se mnogi odlučuju na „uvoz" strankinja*

Ostanu li stvari kakve jesu i nastavi li se postojeći „bračni trend", arapske zemlje Zaliva postaće rekorderi u „broju neženja po glavi stanovnika".

Na ovakve zaključke dolaze ovih dana sociolozi, ali i tumači vjerskih pravila u naftom bogatim kraljevinama, šejkatima i emiratima na arabijskoj obali Zaliva.

Ako je vjerovati ozbiljnom napisu u listu „Al Itihad" koji izlazi u Abu Dabiju, jedna udavača iz bolje stojeće kuće „srednjeg staleža" u Saudijskoj Arabiji, Kuvajtu i Ujedinjenim Arapskim Emiratima (UAE) „košta" ovih dana i 50.000 dolara. Doda li se tome da troškovi svadbe - veselje, pokloni, odlazak na medeni mjesec i iznajmljivanje porodičnog gnezda, koštaju bar još toliko, onda je sve manje čak i do ušiju zaljubljenih mladoženja koji sebi mogu da dozvole ulazak u neizvjesne bračne vode.

Finansijski aranžmani

U nastojanju da razjasni o čemu je riječ, jedan sociolog je u listu izjavio da „prevazideni običaji vuku porijeklo iz preismlamskih vremena" i da je „cijena za mladu" ustvari oblik „materijalne garancije za buduću mladu". Roditelji udavače, naime, određuju cijenu, neku vrstu „finansijskog učešća" mladoženjine porodice u obezbjeđivanju buduće supruge - ukoliko stvari krenu naopako i dođe do razvoda. Novac koji je mladoženja položio u cjelini je na raspolaganju supruge i ona s njim može da učini što joj je volja ne tražeći saglasnost „jače bračne polovine".

Opasnosti koju nosi ovakva vrsta - „finansijskog aranžmana" bio je, izgleda, svjestan i prorok Muhamed, koji je upozorio - „što je niža cijena udavače ona je u braku blagorodnija i krotkija"...

No, upozoravaju trezveniji, malo se šta može uraditi u postojećim običajima kad roditelji žene i udaju kad svojoj djeci biraju buduće životne saputnike po svojoj meri, ukus i procjenama i kad se čak doktor nauka najuglednijeg svijetskog univerziteta mora da povinuje odluci „pater familiasa" da je odabrana mlada „upravo ono što mu treba".

ILI ŽENA ILI AUTOMOBIL

Ozbiljni znalci prilika u arapskim zemljama Zaliva ističu da prevazideni običaji donose ozbiljne probleme i primoravaju mnoge mlade Arape da produžavaju svoje „momkovanje" do kritičnih godina ili se, jednostavno, žene strankinjama.

A vlade, zaplašene pravom „poplavom" modernih „uvoznih supruga" nude sada nepovratne zajmove ili kredite mladoženjama koji odluče da se ožene zemljakinjama. Saudijska Arabija je čak odskoro uvela i neku vrstu „svadbenih subvencija" i odanom podaniku Kraljevine, rješćeno da se oženi „kod kuće" nudi, ako se ženi prvi put, 25.600 rijala „nepovratnog zajma".

Od bračnih problema mladih glavobolje dobijaju i državni funkcioneri. Tako je podsekretar u Ministarstvu za socijalni rad i zdravlje UAE, Mohamed Isa Al Suveidi izjavio listu „al Halid" da „preskupe udavače izazivaju averziju u mladoženja, koji se odlučuju na ženidbe strankinjama, da bi zatim uletjeli u probleme koje donose različite tradicije, navike, poimanja života i razriješili ih - razvodom".

Međutim, pobunile su se žene. U pismu listu „Al Šarda" koji izlazi u istoimenom malom emiratu, jedna dama tvrdi da su „muškarci izmislili problem finansija oko ženidbe samo da bi mogli da dovode strankinje koje jedva da su poznavali nekoliko sati".

„Ako mladić ima novaca da kupi najskuplji automobil i šepuri se za volanom, može da smogne i novac da se oženi" - tvrdi ova gnjevna žena i dodaje da je svog muža koštala „više od 100.000 dolara što nije ugrozilo skladan i uspio brak".

Po svemu sudeći, svaki brak u zemljama Zaliva se može posmatrati iz dva ugla. Muški je, čini se, dosta skučen...

Dejan ĐORĐEVIĆ

TRADICIONALNA LJETNA TAKMIČENJA U TURSKOJ

Borbe kamila i pelivana

● *Finale takmičenja rvača-pelivana u Krkpinaru održava se svake godine, već više od šest vjekova*

U „naletu" velikih ljetnjih žega u Turskoj su završena dva velika nacionalna takmičenja koja već više vjekova privlače mnoge gledaoce, a danas se prate i preko svih sredstava javnog informisanja. U novije vrijeme tim takmičenjima prisustvuje i veliki broj stranaca-turista.

Riječ je o takmičenju rvača-pelivana i o borbama specijalno uzgajanih kamila za šampionat Turske.

Završne borbe pelivana, tih snažnih boraca u kožnim čakširama i sa tjelima obilato premazanim uljem, održane su ove godine 624. put, u malom mjestu Krkpináru, nedaleko od Jedrena. Krkpinar na turskom znači „četrdeset izvora", a legenda kaže da je u tom mjestu prije više od šest vjekova izbilo 40 izvora, na mestu gdje je u borbama za prvo mjesto na bojištu ostalo 40 poginulih boraca.

„Zlatni pojas" zlata vrijedi

Na pripreme finala rvačkog takmičenja, kome su prethodile eliminatorne borbe širom Turske, utrošeno je ovog ljeta oko 100 miliona turskih lira, a pobjednik je dobio nagradu u vidu Zlatnog pojasa procijenjenog na 6,5 miliona turskih lira. Pored toga, šampionu sljeduje novčana nagrada od 150 hiljada lira (jedan dolar vrijedi nešto više od 500 lira). I ostali takmičari dobili su odgovarajuće nagrade, kao i naknade za putne troškove do Krkpinara.

Borbe pelivana posmatraju se sa tribina, a među gledaocima se tiskaju mnogobrojni prodavci hladne boze i drugih osvježavajućih pića, simita, devreka, mezeluka, što sve ovim takmičenjima daje i poseban kolorit.

Poslije ovog centralnog takmičenja pelivani su se razišli po drugim mjestima u Turskoj gdje se takmičenja nastavljaju do u duboku jesen.

Kamile u antičkom stadionu

Slična atmosfera vladala je i u završnim borbama kamila, koje, takođe, prolaze kroz specijalnu obuku i imaju poseban režim ishrane, kako bi bile što ratobornije na megdanu.

Završno takmičenje je održano na antičkom stadionu u drevnom Efesu, nedaleko od Seldžuka i Izmira, pred više od 25.000 gledalaca, koliko ih je, otprilike, bilo i na pelivanskom finalu.

Sve je propraćeno melodijama stare narodne muzike, jelom, pićem, čajem i sokovima. Uzgajivačima kamila pobjednica pripale su novčane nagrade, nešto manje od onih koje su dobili pelivani. Pobjednička kamila dobila je 100 hiljada lira i veoma vrijedan ćilim, a ostale nagrade od 50 do 75 hiljada lira.

Kada su se vrata efeskog stadiona zatvorila, kamilari su se razišli da svoje životinje pripremaju za nova takmičenja, a gledaoci su otišli zadovoljni uzbuđenjima koja su doživjeli za vrijeme borbi kamila. Zadovoljni su i organizatori, jer su prihodi sa ovakvih takmičenja pozamašni.

Tadija GAVRILOVIĆ

NAJNOVIJA IZDANJA

DVOSTRUKA AKTIVNOST

Jovan Joco Bojović: Između tvrđave i rijeke, Glas, Banjaluka, 1985.

Jovan Joco Bojović

Najnovija knjiga **Između tvrđave i rijeke** Jovana Joce Bojovića sastavljena je od tri vrste tesktova: humorističko-satirični slojevi s elementima groteske, prozno-lirske meditacije, minijature ili sažete lirske pjesme. Upravo, osim desetak pjesama **(Sudbina, Noć, S brda, Komšijo, Rijeka, Jesen, Suzne kapi, Igrač, Bobas i Domašaj)**, ostale su više kratke pričice, crtice, vinjete ili satirično-humorističke pjesme u prozi. One su i najbolji dijelovi knjige baš zbog svoje satirične arome, humora i groteske. I ako je satira vulkansko razdiranje nataloženih problema i liječenje čovječanstva od deformacija, ako je sveta zastava istine i pravde, onda Jovan Joco Bojović umješno ostvaruje totalan spoj stvarnosti i fantastike. Njegove crtice ili vinjete **(Između tvrđave i rijeke, Između dva sna, Azra je tražila posao, Grobnica Lisca Skorojevića, Ratnikovo raskršće, Intelekt na sablji, Časna Emanuela, Ilegalac i dr.) dvostruko su aktivne:** one ili napadaju, ili se stalno smiju. Satiričar i svoje rođenje i življenje, ponekad, osjećaju kao podvalu, kao nerad - spletanomalija koje opisuje jednom kvazimirnoćom i ozbiljnošću - bez pretenzija da formi posvećuje veću pažnju.

Satira je dežurala - vršila svetu dužnost još od Aristotela, Lukijana, Lucilijusa, Juvenala, prema Sviftu, Paskalu, Volteru, Erazmu Roterdamskom, Viktoru Igou, Bajronu, Hajneu, Gogolju, Ščedrinu i Hašeku, ka tvorcima moderne groteske: Kafki, Džojsu, Čapeku, Beketu, Jonesku, Radoju Domanoviću, Miroslavu Krleži i Aleksandru Petroviću. U svom liječenju ovozemaljskih mana, satira se, svakako, eksponira u hipertrofiranju, u izvrtanju i lomljenju pojmova, tehnici, izrazu i sažimanju. U cjelini uzev, i Jovan Joco Bojović pokušava da skine tamu s ljudskog vida, da bude aktualan i savremen. Naime, on prkosi poroku nezaposlenosti, malograđanštine, lažnog humanizma - konferencijaštva, besposličarenja i kafanskog patriotizma. Radarski traži slabe tačke u društvu, porodici, sažima svoje misli na jedan aforistički način. Na primjer: „Tako, tuđe greške postaju i naše brige". Ili: „Niko neće da zaklopi oči pred novcem". Bojović se razračunava sa bogatim i neprijateljima radničke klase: „Siti ne znaju kako je bogatstvo biti malo gladan". Zatim: „Neki tvrde da postoji veliko ja i malo ja. U stvari, sve je između velikog i malog. Uostalom, i mudrost je između". Suptilno apostrofiranje da je sloboda sveta i najpotrebnija: „Rat smo pojeli davno, mir je ostao". Onda: „Mnoge sam iznio iz rata, hvatajući ih za ruke i nabacujući ih na leđa. Kad oni, uvalili se u fotelje, pa prenose muda iz jedne u drugu". Odbrana radnog čovjeka od lažnih direktora koji se samo bore za svoje interese: „Neki šefovi govore radničkim ustima. Zastrašim se, pa doviknem: vi imate neku radničku boju na licu. Šareni me shvataju, da se žedan list okrene naopako, i da oni koji rade, nemaju vremena za napredovanje." Veoma imponuje ironičko-satirični „pozdrav" lažnim rodoljubima, političarima, pjesnicima, farizejima, jedinkama i grupama:

„Trijumf,
prošao si kroz groblje,
prođi kroz kapiju
pobjede,
u groblje ćeš doći."

Pjesmice i pričice Jovana Joce Bojovića su najsvjetlija mjesta knjige **Između tvđave i rijeke** - nešto što čitaoca izaziva, razveseljava, nasmijava. I satirično-humoristički akordi u knjizi **Između tvrđave i rijeke** Jovana Joce Bojovića su, da parafraziramo Svifta, jedna vrsta ogledala u kome gledaoci ili čitoaci otkrivaju lice okolnog svijeta, ali i svoje lice. Zato, pored ostalog, knjigu **Između tvrđave i rijeke** Jovana Joce Bojovića - bez obzira na njenu krhkiju formu ili strukturu, koja je prevashodno u službi satirično-humorističkih akcenata - predlažemo našim čitaocima.

Iso KALAČ

POEZIJA

Život za sva vremena

Stevka Kozić — Preradović: Sve je zemlja, Glas, Banjaluka, 1984.

Stevka Kozić - Preradović

Treća knjiga Stevke Kozić - Preradović SVE JE ZEMLJA mogla bi se označiti kao produžetak ubličavanja poetskog svijeta djetinjstva koji je ona ostvarivala u prethodnim knjigama, PRAMEN STRELA i VEZENA JABUKA. Njezino osjećanje djetinjstva nije pjesnički zahvat u slike koje sačinjavaju djetinju viziju života, već pokušaj da se odrazi takve vizije pokažu, predstave u svijetu odraslih. Sve te vizije su vizije nečeg davno prošlog, prohujalog, sve su to odbljesci „vjerovanja pradedova", nasljede staro i „hiljadama godina", jer u njima smo sazdani, sazdani smo po vlastitoj uobraziji da smo se urbanizirali i iako smo se u malo čemu promijenili kao jedinke: svijet bajke je to što nosi čovjeka svom praiskonu, elementarnim vrijednostima, prapočelima.

Zbirka pjesama Stevke Kozić-Preradović SVE JE ZEMLJA prihvata zemlju kao jedan od elemenata filozofijskog definisanja života, ali u toj zemlji ona simbolizuje čovjeka koji izniče iz nje, „u koju se zaorava", u kojoj je prosut njegov prah. Međutim, ovdje nema onog pesimističkog žala, nema kobi ljudske iako je pjesničko tkivo iskazivao i smrću, kao što je djetinjstvo sukobljeno sa prolaznošću svijeta odraslih, jer u nama počiva vrijeme jednako kao što je u našim precima počivalo. Život je ta vrijednost koja traje, koja je neuništiva, koja je otporna na sve atake i koja je jedina konstanta kao što je vječno i to neotuđivo osjećanje ljepote što se rađa zajedno s nama, ali koja ne umire.

Knjiga SVE JE ZEMLJA mogla bi se posmatrati kroz dvije vrste iskaza, kroz dva oblika pjesničkog glasa: prvi, koji je samo produžetak dviju ranijih knjiga pjesama, težnja je da se deskripcijom izvanjskog, prirodnog fenomena usaglasi taj sloj sa čovjekovim osjećanjem života, dok je drugi, što je najznačajniji kvalitet zbirke, želja da se pjesnička zbilja oživotvori samim čovjekom, da se više ne sagledava isključivo u kontekstu prirodnog, već da on bude sva ta priroda.

Stevka Kozić-Preradović gradi sliku precizne jasnoće, bez naročitih pretenzija da u njima ostvaruje višeznačnost u izričaju. Ali, kompozicijom slika pokušava se insistirati na mnogoznačnostima, na onim udvajanjima koja obezbjeđuju „ogledala". Jer ogledalo nije bukvalan odraz onog što se pred njim nalazi, ogledalo je i doživljaj onog što se u njemu odražava.

Važna komponenta u pjesništvu Stevke Kozić-Preradović, koja se provlači kroz sav njezin poetski opus, pored slikanja svijeta djetinjstva, svakako je rat. To nije samo rat - stradanje, nije ratubijanje, umiranje, to je istovremeno i slika dječije svijesti koja rat, i sve ono što određuje ratnu zbilju, pretače u dječiju gru, u dječiji doživljaj, koji tim prije postaje stravičniji, tegobniji jer se traumatično prenosi u današnjicu. A današnjica je mozaik svega onog praiskonskog koje je duboko usađeno u čovjeku, današnjica je predanje koje se osjeća s koljena na koljeno, koje je bajkovitost bez obzira što sadrži i stravičnosti.

Mladen ŠUKALO

POEZIJA ZA DJECU

SVJETLACI SJEĆANJA

Enisa Osmančević - Ćurić: Svjetlac u koprivama, Glas, Banjaluka, 1984.

Nakon **Pramčioka i Klempavog oblaka** Enisa Osmančević - Ćurić objavila je i treću zbirku pjesama za najmlađe pod naslovom **Svjetlo među koprivama.** Između prve i treće knjige prošlo je čitavih četrnaest godina što je, osobito u ovoj oblasti, dosta neuobičajeno. U dugim pauzama između dva pojavljivanja Ćurićeva nije prestajala da piše niti se kod nje, bilo kad, postavljalo pitanje promjene literarnog žanra. Jednostavno, ona je čekala da pjesma u njoj sazri, da odživi svoje latentno postojanje, kao pjesma bez riječi, kao emocionalni treptaj i zvučni žamor koji tek treba da se opredmeti u riječ.

Svjetlac pruža širok spektar motiva. U njemu se pojavljuje dijete u svevremenosti ljubavi prema majci **(Želja)** i konkretnosti trenutka i socijalnih uslova. Djetinjstvo nije sladunjava arkadija do koje ne dopiru damari stvarnog života. U njemu se radosti i brige, uzbuđenja i banalnosti isprepliću u stvarnost svakidašnjice u kojoj mališanova slika, čak i iz praznog novčanika, ozaruje osmijehom lice njegove majke. **(Slika iz novčanika).**

Pjesme socijalnog usmjerenja nemaju u sebi Bašićeve gorčine niti Noginog buntovanja i žestine, čak ni bekićevskog optimizma siromašnih. One, nenametljivo, ali poetski sugestivno, inventivno, govore o kućama koje, napuštene, sanjaju po jednu baku koja će svojom brižnošću vratiti toplinu praznim ljudskim domovima.

U plimi rodoljubivih osjećanja savremene bh. poezije za najmlađe i E. Osmančević-Ćurić je osjetila potrebu da se čuje i njen glas. Pjesma **Sloboda** razlikuje se od svega što je dosad na ovu temu ispjevano. Ćurićeva ne pjeva o slobodi koja je jedini smisao ljudskog života, niti o potrebi da se sloboda brani. Ona mijenja optiku videnja. Sloboda nije u pojavama koje nas okružuju, sloboda je u nama, ona nije dio egzistencije nego oblik ostvarenja ljudske suštine. Između ljudskosti i slobode uspostavljena je imanentna neraskidiva jednakost. Za „rast" slobode čovjek nije odgovoran samo pred ljudima nego, u prvom redu, pred sobom samim.

Ipak, pjesnikinja je najsamosvojnija u deskriptivnoj lirici. Pjesme: **Srebrna staza, Svjetlac ili Bljesak** pa zatim **U mlinu i Vodeni vrtuljak** ispisane su igrom svjetlosti i muzike.

Srebrna staza je antologijski primjer sklada vizuelnih i akustičkih elemenata pjesničke slike. U njoj sve romori stišanom igrom talasa, bljeska srmenom kišom mjesečine. Čini se kao da se svjetlost ispreda u zvuk, a zvuk rasplinjuje u nestvarni veo blještavila.

Iako je u ovim pjesmama Ćurićeva pokazala visok stepen gradnje stiha, razigravanja jezika i fluidnih tkanja slutnje i snohvatica, interesantnije su joj pjesme u kojoj je slika metafora bića, oblik gonetanja nedokučenih tajni postojanja. Uvlačenje misaone niti u lirski goblen daruje djelu naivnu draž zagonetke, napora da se poznati detalji povežu u smisaonu organizaciju „višeg reda".

Enisa Osmančević - Ćurić

Ćurićeva zna da specifičnost dječjeg mišljenja nameće sikovitost kao oblik saopštavanja dosegnutih istina bića i egzistencije. Najsloženiji misaoni sadržaji mogu se približiti doživljajnom i spoznajnom svijetu djeteta metaforom, slikom kao univerzalnim jezikom ljudske komunikacije koja nudi divergentne nivoe „oslobođenja" njenog imobilisanog smisla.

Sklona vizuelizaciji Osmančević-Ćurić slici daje i određene misaone naznačnice. Njena refleksivna poezija namijenjena najmladim počiva na reaktivaciji poznatih simbola. U **Kanjonu** se ljudski um, poput svjetlosne niti, probija kroz tamu postojanja i tvrdu tjeskobnost stvari.

Pored **Izvora** najsugestivnija je pjesma **Klupko** u kojoj se čitava mudrost života sažima u pregršt stihova:

„U čvoru večeri
dan i noć se svežu,
dok ih svitanja
ruke ne razvežu.

Od čvora do čvora
raste saznanje:
što veće klupko,
vremena - sve manje."

Svjetlac u koprivama otkriva da je Enisa Osmančavić-Ćurić stvaralac koji odgovorno i ozbiljno shvata ulogu poezije za najmlađe koje umjetnosti **sui generis** koja podrazumijeva „kreativno uzdizanje do djetinjstva". Drugačija u svakoj zbirci, pa čak i u svakoj pjesmi, autorica nastoji da proširi motivski prostor i da emociju - misao zaogrne uvijek novom formom što odaje utisak neprekidne igre koja se ispoljava na bezbroj načina, ali se ne ponavlja i ne iscrpljuje.

Iako u zbirci ima i pjesama koje ne prevazilaze nivo prosječnosti, najveći broj njih doimlje se svježinom inspiracije i dotjeranošću onim skladom materije i jezika koji se javlja kao rezultat mašte i discipline, zanosa i strpljivog rada na stihu. Svojom najnovijom knjigom E. Osmančević-Ćurić se, pored Nasihe Kapidžić-Hadžić i Ljubice Ostojić, potvrdila kao jedna od najinteresantnijih žena stvaralačа bosanskohercegovačke literature za djecu.

Zorica TURJAČANIN

MILOŠ APRILSKI

PRIČA IZ SEOSKE KRČME

Priča koju ću vam ispričati po mnogo čemu je neobična i nesvakidašnja. Čuo sam je od svog djeda Marka. Vrijeme je davno prošlo, ali je djed još uvijek živ...

U našem selu, od pamtivijeka, bilo je ljudi koji su voljeli i znali da pričaju i pripovijedaju. Zečiji Dol je bio nadaleko poznat po pričalicama. Moj djeda Marko bio je jedan od njih, ali on nikada i nikome nije priznao da je baš on pričalica. (Za njega su pričalice bili ljudi koji dokoni, u seoskoj krčmi, „pričaju koješta, pod gasom".) Sebe je ubrajao u pripovjedače - „a to je nešto sasvim drugo", tvrdio je. Isti taj djed Marko, moj ponos i moja dika, proglašen je jedne zime, upravo u seoskoj krčmi, za najboljeg pričalicu. Takmičenje u pričanju priča organizovano je Simeun Zec, ispičutura broj jedan u Zečijem Dolu... Bilo je vrijeme oko Božića, ambari puni, i tavani puni, pića i ića do mile volje - i za marvu i za ljude. Ništa se ne radi, vrijeme za priču dušu dalo.

To božićnje večeri Simeun je bio najgrlatiji, čuo sam. Popio čovjek, a zašto i ne bi: svud se pije i svud se slavi. I poredloži taj Simeun da svako ispriča po jednu priču ili pričicu. A za stolom u Stojanovoj krčmi bila su petorica. „(Gluvonijemi Stanimir je samo pio i - slušao.) I reče Simeun ispičutura da svi piju i meze koliko kome duša želi, ali da plaća onaj koji ispriča najgoru priču. Moj djed Marko je ispričao jednu, i platio je sve što se pojelo i popilo, ali ne zato što je njegova priča bila loša: jednostavno nije htio da prizna da je pričalica, što će reći da je dokon i „pod gasom".

Djed je počeo prvi. Nije ni trebalo dugo čekati. Krčmar Stojan je, dandva prije, pozvao u birtiju jednog seoskog umjetnika da mu na najvećem zidu u „lokalu" naslika onu biblijsku tajnu večeru, ali da u liku Isusa ljudi prepoznaju njega, a u liku jedanaest apostola njegove najvjernije, stalne mušterije. Slika je te večeri bila na zidu, kao freska u crkvi. Seoski oci se ljutili (pričao je Stojan) što u jednom savremenom lokalu drži „takvo nešto", a najvjerniji vjernici, takođe, što u jednoj finoj krčmi drži „takvo nešto". Baš to je poslužilo mom djedu da počne svoju priču. (Čitalac će primijeniti da ovo što je djed ispričao nema nikakve veze s onom tajnom večerom, ali djedu je ona bila povod, a kad djed ima povoda, i još uz ljutu...)

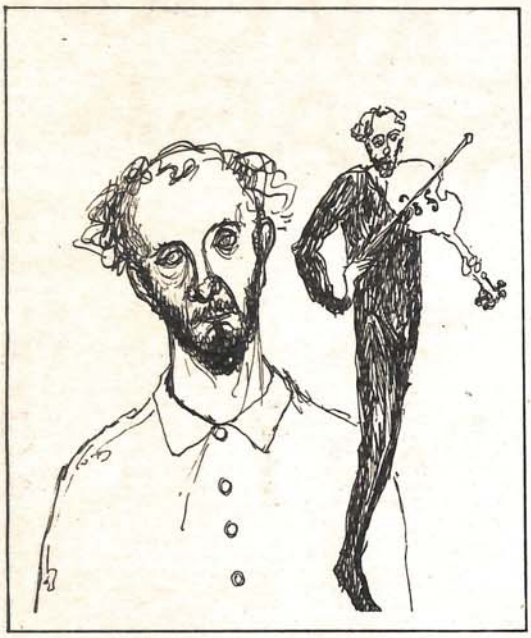

Bilo je to za vrijeme stare Jugoslavije, pričao je djed Marko... Tog dana je u Varoši bio pazarni dan, pijaca. Pokojni Stevo, pokojnog Miluna, i ja prodali smo što smo donijeli da prodamo i kupili što smo naumili da kupimo, pa smo se zaputili u birtiju kod gazda-Stanka. No, birtiju niti smo vidjeli, niti joj primirisali. Na glavnoj ulici dogodilo se nešto zbog čega nam nije bilo ni do kakve terevenke.

Idemo ja i pokojni Stevo glavnom ulicom, kad - vidimo čudo nevviđeno. Jedan žandarm drži, a drugi udara, tuče i gazi onog Cigu, muzikanta nad muzikantima. Onaj što drži - krupan k'o od brda odvaljen, onaj što bije puzdrom - sitan i mršav k'o gladna godina. Ne kažu ljudi badava da se otrov drži i čuva u maloj falši. Elem, tuče onaj maleni Cigu muzikanta, prvu violinu Varoši, mlati, ne žali. A onaj golemi - drži li drži, i ćuti, i nekako u tome uživa, bog da mu prosti dušu nečastivu. Oteše sirotom Ciganinu njegovu violinu, ostade siromah kod zanata bez alata. A ljudi se okupili, pa gledaju, pa se čude. Neki se šapatom pitaju: „Pa, šta im je on skrivio?" I sami odgovaraju: „Kriv je što je živ!" Bog zna šta misle oni što ništa ne govore, samo ćute i gledaju bruku i sramotu.

Meni došlo da viknem, da riknem, da se umiješam, krv nek pa'ne, pa kud puklo da puklo. A Stevo pokojni samo me tješi i tetoši, bogami, ne da mi da mrdnem, a ja hoću, krv mi u lice udarila, žile samo što ne prsnu... Otmu žandarmi jadnom Cigi njegovu violinu, ostave ga zgaženog na cesti, na toj glavnoj ulici. Onaj maleni, kočoperni, samo reče: „Sviraj sad!" Tako reče i ode, a s njim i njegov pajdaš... Ja i Stevo pokoji, kud češ - šta češ, put pod noge, pa kući, u Zečiji Dol...

Mislite da je tu kraj priče? E, nije. Opet sam idućeg petka bio u Varoši. Sam. Opet je bio pazarni dan, pijaca. I opet, vjerovali ili ne, na istoj onoj glavnoj ulici spazim onog Cigu. I čujem: svira. U rukama mu, u ustima - usna harmonika. Ide čovjek ulicom, korača i svira, milina božija. Ljudi zastajkuju, osluškuju. Vidim: lijepo im oko srca. Svira čovjek, usna harmonika srasla s njim, reklo bi se. Jedva se primjećuje. Ne primjećuje se, ali se čuje... I opet naiđoše ona dva žandarma. Gledaju ga, a ne vide ga, ne diraju.

Poslije sam se raspitivao kod ljudi: zašto su Cigu zaobišli, zašto su ga ostavili na miru? Jedni su mi rekli da su žandarmi u njemu ubili boga i da im on više nije zanimljiv. Drugi su mi kazali da su Cigu pustili na miru zato što usna harmonika ipak nije violina - sitna je, a i drugačiju svirku proizvodi. Ja, pravo da vam kažem, nisam baš vjerovato ni jednima ni drugima. Sve mi se činilo da je u žandarmima pukla neka kajda, da je i njima u srcu nešto propjevalo. A ono s violinom dogodilo se, mislim, samo zato što sedam dana ranije nisu bili dobre volje...

Sad ćete se možda pitati, nastavio je djed Marko, zašto sam vam sve ovo pripovijedao. Pravo da vam kažem - ne znam. Učinilo mi se da bi to bila prava priča. I čini mi se da puno sličnosti ima s onim slikarijama na Stojanovom zidu. Samo, ja bih u središte, umjesto Stojana, postavio onog Cigu s violinom. I nek svira. Svim apostolima tutnuo bih u ruke po jednu usnu harmoniku i na glave im posadio žandarmske kape. Nek i oni sviraju.... Svirke i pjesme nikad nije dosta...

Ni meni, priznajem, djedova priča nije sasvim jasna. Pogotovo mi nije jasno ono na kraju - s apostolima i usnim harmonikama. Ali, u pričama sve i ne mora biti jasno: priče su da se pričaju, i da se slušaju ili čitaju. Neko u njima uvijek nađe ponešto za sebe. A meni se dopalo ono djedovo da je u žandarmima „pukla neka kajda".

U SVIJETU KNJIGE

SVJEDOČANSTVA

ZAPISI PARTIJSKOG SEKRETARA

Todo Kurtović: Jednom zauvijek, Zavičajni muzej Trebinje, 1984.

Negdašnji mladi i poletni sekretar SK KP Trebinje i OK KP za jugoistočnu Hercegovinu **Todo Kurtović**, danas član CK SKJ, na ovakav neposredan, jednostavan i ljudski način uvodio čitaoce u svoju knjigu **Jednom zauvijek: Prohujalo je vrijeme, bili smo mladi i poletni, energije smo imali napretek, radili smo i borili se kao da ćemo hiljadu godina živjeti; na smrt i bolest nismo mislili; sada su nam vlasi sijede, očni kapci spušteniji, snaga malaksava, ali ne i polet i angažovanost, ali su ideali trajno neuništivi.**

Postavljajući u prvi plan Komunističku partiju kao predvodnika revolucije, samim naslovom knjige **Kurtović** ističe ishod revolucije: **Stvaramo narodni front i jačamo narodne odbore - novi temelji društva stvoreni su JEDNOM ZA UVIJEK** (naslov 39. poglavlja). Knjiga ima i podnaslov: **Zapisi o akcijama organizacija KP, Bataljona „Sloboda" i partizanskih grupa u trebinjskom kraju nakon povlačenja partizana 1942. godine, o razvitku NOB-a u okrugu za južnu Hercegovinu 1943. i 1944. godine, od oslobođenja Trebinja, Ljubinja, Stoca i Čapljine.** Izdavač, pak, nadodaje da se ovdje radi o ediciji radničkog pokreta, NOR-a i socijalističke revolucije i to sa područja trebinjskog kraja, pa i širih prostora Hercegovine: Hutovo, Hrasno, Ljubinje, Stolac i Čapljina.

Povodeći se snažnom obavezom i dugom prema svom zavičaju Todo Kurtović, pišući ovu knjigu, poseže za svojom memorijom i arhivskom gradom, konzultira svoje negdašnje saborce, prevrće historijsku i memoarsku literaturu, kronologiju revolucionarnih zbivanja i ratne dokumente. Knjiga je pisana sa izuzetnim analitičkim i metodskim pristupom kakvog rijetko susrećemo kod političara-pisca kada se radi o memoarskim zapisima. Težeći ka sveobuhvatnosti izlaganja Kurtović je u ovoj knjizi i temeljni istoričar, i partijski radnik, i pisac, i ratnik, i savjestan registrator i odličan komentaror svjedočanstva. Ori nadahnuto, sa svojevrsnim senzibilitetom pristupa svom kraju za kojeg kaže: **Mi smo svi Trebinje voljeli!** Revoluciju ovdje Kurtović analizira kroz prizmu svoga zavičaja, istovremeno analogno kazujući način gerilskog ratovanja sa svim onim klasičnim elementima koji sačinjavaju izraz revolucije, od nesporazuma, poraza, pobjede i hrabrosti: **Hoću da tvrdim, borilo se politički nevješto, ali hrabro i odlučno** (str 80). Autor izlaže svoje misli u prvom licu, što rukopisu daje draž autentičnosti i autoritativnosti kazivanja. Postigavši dobru preglednost građe, pisac razrađuje sve presudne bitke, pridržavajući se kronologije događaja. Pažljiv u svjedočenju, pisac niže imena svih značajnijih aktera revolucije i simpatično, s ljubavlju, nadodaje: **Obično se učesnici u ratu sjećaju samo dobrih ljudskih crta svojih saboraca. Takvo sjećanje sačuvalo se i kod mene. Naši odnosi su bili kompleksni i iz tog obilja sam izdvojio ono što se pamti po dobru; ono što je gušilo liniju dobra, izbrisalo se i samo - ne zaslužuje ni da se pamti: „prema svecu i tropar".**

U zasebnom dodatku ova knjiga ima i pregledano ujednačene registre ličnih imena i prezimena, geografskih imena i pojmova, vojnih jedinica i društveno-političkih organizacija, te bibliografiju, što knjizi daje posebnu vrijednost.

Napokon treba istaći Kurtovićevu opasku u pogovoru u kojoj se političar kao ispričava za emociju (!): **Nastojao sam biti objektivan; međutim, neke situacije, same po sebi nalagale su i emocijalne tonove, naročito kada je o palim borcima riječ.** No, istini na volju, emocija je jedna od bitnih karakteristika Kurtovićeva pristupa revoluciji u njegovom zavičaju. To je istovremeno i jedna od bitnih oblika Kurtovićeva kazivanja. Pisac i sam to iskazuje: **Ne tvrdim da sam bio u ratu meka srca, ali ljudske sudbine čovjeka mogu ganuti da to do života pamti, naročito kad ih ljudski i snažno podnose oni na koje se zlosrećno sručio teret takve sudbine.** Veliki ratnici u historiji nisu se stidjeli svojih suza onda kada ih je sudbina istisnula iz ljudskog srca. Stoga će čitalac sa simpatijom prihvatiti sva ljudska uzbuđenja pisca knjige **Jednom zauvijek**, i uzrujanosti, i ganuće; duševna stanja kao radost, gnjev, strah, smućenost, potresenost, tronutost, afekt i sl. Kurtoviću je to svojstveno kad dodiruje svoj odnos prema ratnim drugovima i ratnim situacijama. Svojstveno mu je i onda kada se okomljuje na izdajice tipa četnika, pa kad sa sarkazmom progovora: **Znao sam da četnički isljednici mogu biti budale, da mogu imati bolesnu maštu, ali da ovako mogu raditi protiv sebe, nisam mogao pretpostaviti! (str 213.); ili kada nadahnuto, snagom zrela prozaika, ocrtava prilike u Trebinju: Osuta čaršija, do bola tronuta zbog pada s vlastiti, intelektualno slabašna, kukavička po tradiciji, uvijek je odisala antikomunizmom, a sada se latila jedinog svog oružja: podmuklosti, intrige i izdaje, zakulisanih ubistava; to je bila njena djelotvorna filozofija kojoj je reakcionarna čaršija ostala dosljedna (str 377).**

Između mnogih pasaža ove knjige, koji pružaju bogatstvo doživljaja i iz kojih provejava iskrenost kazivanja, poletni partijski sekretar će ovako uskliknuti, prisjećajući se dana oslobođenja: **Najljepše što je čovjek tada sreo bila su radosna lica naroda i radosti na ulici, na pijaci, pjesma i radost omladine - doživljava se to kao radost i sreća pobjede, slobode i novog; velika je to prekretnica. Gledao sam taj narod i osjećao kako su nas ratne muke naučile mnogo čemu.** Takav je Kurtović i kad osuđuje kukavice, kad se divi hrabrima, kad analizira poraze i pobjede.

Mnogi dijelovi knjige **Jednom zauvijek** djeluju kao siže za književnu interpretaciju. Kurtović dostojanstveno suzdržava svoje pero, trudeći se da maštovitost zauzda, da se što više pridržava egzaktnog podatka i da suvišno ne literarizira. No, ponegdje ga sama vlastita inspirativna rečenica prevari i povuče u književnost. Naposljetku i tema ove knjige sama iziskuje literarni zahvat, ali očigledno Kurtović to kao propušta profesionalnom književniku, zadovoljavajući se krokijem, ali u svakom slučaju humanitarno eksponirajući detalj revolucije. To se ponajviše odnosi na istorijske veoma dramatske događaje 28. maja 1942. kada su zbivanja na Starom Slanom **sama po sebi bila težak momenat i primjer koji govori o načinu razmišljanja, koji je tipičan za razmišljanje aparata pokreta u slučaju kada se nema dovoljno samostalnosti, dovoljno povjerenja u sebe i svoju samosposobnost.** Jednako književna zamisao zaiskri kad iznosi tragičnu priču porodice Džodžo (str 61-62), ili kad se u uspomenama pojavi mučno putovanje, iz Grkavaca za Sedlare, sa Jovom Grkavcem (str 179). U takvoj dopadljivoj literarnoj temperaturi stvoreno je i čitavo poglavlje **Borci i narodi u tom vremenu,** osobito sociološka razmatranja kategorije siromašnih seljaka. Za književnost ostat će zanimljiv Kurtovićev odnos prema tzv. ženama urlatorkama, koje on u više navrata s gnjevom spominje, a koje su, pored koljača i batinaša, spadale u sloj kojeg je regrutiralo četništvo. Zatim i situacije u 45. poglavlju iz kojeg izdvajam briljantni citat sa stranice 565:

Prokleta zemljo Hercegovino, koliko je u tebi mržnje ali i tuge u jednom čovjeku! Često o tome mislimo. Kažu da nijedna bitka na svijetu nije do kraja dovedena. Ako ovu koju vodimo ne dovedemo do kraja, narod će sve bitke za vijekove izgubiti.

- Suočeni smo s mnogo čime: ima i bolnica i invalida, i neveselih lica. Pomaže se svestrano, ali je pitanje kad će sve rane biti zaliječene! Ima ovdje u svemu ovome nešto neizrecivo, nešto što čovjeka zagrcen. Staro je omogućilo stvaranje fašizma na bazi buržoaskog interesa, sve ovdje što je za to vezano je zlo, krvavi su i noći, i dani, i java, i ručak, i večera, i ljubav, i neljubav, i praznik, i nepraznik, i božići i bajrami! Svuda je bilo krvi, mislio se samo na krv. Borimo se da svi u narodu prihvate da to neće moći opstati. Mnogi misle da se to neće tako lako promijeniti, mnogi su i bez vina pijani, puni alkohola kao zemlja vode poslije kiše. Jasno, uslovi će se promijeniti, ali će mnogo toga u ovom čovjeku još ostati. Neki izgledaju čas pijani, čas trijezni.

Siže za budući roman, kojeg ovaj temperamentni Hercegovac iznosi, predstavlja i scena kada grupa gimnazijskih profesora odigrava sramnu i bijednu ulogu i spušta se na nivou običnih lekeja (str 374); kao i (da više ne nabrajam) dirljiv trenutak kad autor leži bolestan u šumi.

Zasebna je tema kako Kurtović ima izvanredan smisao za stvaranje adekvatnih naslova poglavlja, koji veoma usmjereno i precizno, umjeđno i zanimljivo, upućuju čitaoce na čitanje. Eklatantan primjer predstavlja naslov 29. poglavlja: **Spremamo se za slobodu, nije nam nigdje pa ni ovdje data na dar.** Ili: **Oslobođeno je područje, ali su problemi ostali - ljudi su i dalje jednako presudni u pobjedi - novi su lepši slobode na pomolu; Dabar je časno odužio svoj dug i pred sobom i istorijom; Jačala je vjera komunista u hercegovačkog čovjeka; Organizacija KP je stalno bila na ispitu; Sve za Desetu brigadu - sad ili nikad; „Slobodom" za slobodu; Kobna oseka ili još nešto o drami na Starom Slanom 28. maja 1942. godine; Najveće iznenađenje u životu.**

U knjizi **Jednom zauvijek** na str. 153. pisac će izvući sjajnu paralelu revolucije i prošlosti: ***I kad je Hercegovina u pitanju, razmišljali smo i o Šantiću i o Kočiću, o njihovoj poeziji, literaturi. Vezani su za prošlost, a među nama su bili prisutni ne samo kao savremenici nego i saborci.*** Tu će svoju misao Todo Kurtović elokventno razgraditi u izvanrednom dijelu **Vjesnici modernog vremena** (Izdanje: **Glas,** Banjaluka, 1983) u kojoj visokom stručnošću vrsnog sociološkog i književnog kritika, teoretičara i analitičara obrađuje ličnost **Petra Kočića**, a također **Veselina Masleše i Riste Rinde Radulovića.** To je jedna od veoma značajnih i vrijednih knjiga Tode Kurtovića, izuzetno plodnog pisca. U nekoliko rečenica mogli bi se navesti sadržaji njegovih ranijih knjiga. Uglavnom bi ih se moglo svrstati u nekoliko grupa: 1) grupa o nacionalnom pitanju i nacionalizmu, s posebnim osvrtom na prošlost i tradiciju; 2) borba za nove društveno-ekonomske odnose - prvenstveno idejni aspekti; 3) više knjiga ima iz oblasti odnosa crkva-država, odnosno crkva-SKJ; najzad nekoliko knjiga o narodnooslobodilačkoj borbi u Hercegovini. Više je Kurtovićevih tekstova na temu idejne borbe u našim uslovima - tako jedna knjiga nosi naslov **Idejne borbe u socijalističkom samoupravnom društvu.** Moglo bi se utvrditi da je većina Kurtovićevih tekstova vezano za poslove koje je radio, no riječ je o problemima koji su se šire u društvu javljali, a ne samo o poslovima koje je obavljao. Neke knjige kao npr. **Informisanje u socijalističkom društvu** doživjele su i druga izdanja.

Kurtovićevo najnovije djelo **Jednom zauvijek** razrađeno u pet dijelova sa 45 poglavlja, gdje nam primjer vrhunske publicistike, a sama autorova posveta riječito iskazuje o interpretativnoj odgovornosti kad se progovara, sa srcem i razumom, autoritetom revolucionara, ratnika i partijskog sekretara, za svoje ratne drugove: **Palim saborcima za slobodu, koji su olovorili puteve za srećnu budućnost zemlje, trajno stali iza nje; jedini nemaju premca - svim živim je ostalo da se dokazuju.**

Poslužujući se parafrazom naslova 43. poglavlja ove knjige, ističem sa zadovoljstvom visoku ocjenu ovog Kurtovićevog djela:

Todo Kurtović je doista ovom knjigom časno odužio svoj dug i pred sobom i pred istorijom.

Marino ZURL

BANJALUKA NA 38 STEPENI CELZIJUSA

DANI MLAKOG VRBASA

● Najviša ljetos izmjerena temperatura u Banjaluci je 38,6 stepeni, ali zaostaje za rekordnom koja je zabilježena 14. avgusta 1955. godine, a iznosila je 41,4 stepena Celzijusa

BANJALUKA, 2. avgusta - Englezi smatraju da je nepristojno razgovarati o vremenskim prilikama. Moguće je da jeta-ko, ali Englezima se baš i ne dešava da vrućine dotjeraju živu nadomak četrdesetog podioka Celzijusove skale.

Vrućine su ovih dana u Banjaluci bile izuzetne, a posebno u utorak kada je izmjerena temperatura od 38,6 stepeni Celzijusa. Punih petnaest dana je prošlo bez padavina, uz velike, prave tropske vrućine.

Inače, najviša temperatura u Banjaluci je izmjerena prije trideset godina 14. avgusta 1955. godine, iznosila je 41,4 stepena Celzijusa.

Nije lako ljudima ni biljkama. Kukuruz koji je mnogo obećavao, naprosto omamljen, očekuje kišu. Stručnjaci kažu da je krajnje vrijeme da se njive osvježe.

Vrućina jeste, ali raditi se mora. Brisati znoj sa lica, tuširati se i - raditi. Obišli smo nekoliko mjesta na kojima se, uprkos visokim temperaturama, radi. Rade: asfalteri, vozači, ljekari, ugostitelji, milicioneri, trgovci... Rade i razmišljaju kako će biti, ili kako je bilo na odmoru.

Ugrijao se i Vrbas. Dostigao, što ne pamte ni stari Banjalučani, 20 stepeni. Vrbas, pa njak. Golovo da se ne povjeruje.

A. KASIPOVIĆ
Snimio: R. GRAHOVAC

— Agrometeorolog Nebojša Kuštrinović u Meteorološkoj stanici u Banjaluci na svakodnevnom poslu. Prognoze su ovih dana postale najslušaniji dio informativnih emisija na radiju i televiziji.

— Asfalteri i ne haju za vrućinu. Ureduje se pješačka staza uz zapadni tranzit. Odozgo grije sunce, odozdo peče asfalt. Nije lako, ali, kako rekoše, posao ne može čekati.

— „Vruće" radno mjesto imaju i Živka Jović, šef kuhinje, i Čedo Mihajlović, kvalifikovani čevapdžija, uz roštilj u „Banjalučkoj pivnici".

„Bosnina" bašta nudi osvježenje, ali nove cijene, znatno više nego ranije, mnoge će opredijeliti da se osvježavaju na drugi način

— Vozačima, umornim i dekoncentrisanim od vrućine dobro dođe objašnjenje i pomoć saobraćajnih milicionera. Dijana Ilić objašnjava kako krenuti prema Zagrebu.

— Temperatura se u Banjaluci sve donedavno mogla očitati na termometru postavljenom na prodavnici obuće „Bosna". I njemu su dojadile vrućine pa odnedavno ne radi.

— Na bazenu u Laktašima mnogo je posjetilaca. I pored toga što je bazen prepun, voda nudi osvježenje

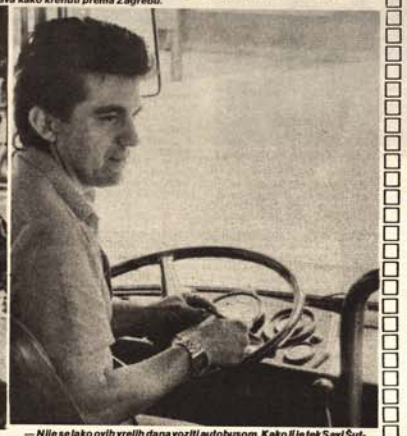

— Nije se lako ovih vrelih dana voziti autobusom. Kako ili je tek Savi Šutlović i njegovim kolegama vozačima u banjalučkom „Autoprevozu".

OVIH DANA NA BALKANI

KUPAČ DO KUPAČA

MRKONJIĆ—GRAD - Nikada toliko gostiju na Balkani nije bilo. Donje jezero je prepuno kupača. Kako i ne bi kada je živa u termometru dopirala i do plus 40 stepeni Celzijusa. Najviše je gostiju iz Mrkonjić-Grada i Ključa, ali ima dosta i Banjalučana. Minulog vikenda došli su na Balkanu da se skloni od tropske žege i gradske buke.

Nemali je broj i putnika - namjernika zaustavio svoje automobile i svratio na sat-dva na Balkani. Svjedoče o tome registracije automobila iz: Beograda, Novog Sada, Zrenjanina, Zagreba, Splita, Karlovca, Siska...

S. RISOVIĆ

ODMOR: Koliko je god zaljubljenika kupanja, toliko je i onih koji su došli na Balkanu da se u debeloj hladovini dobro odmore.

ČEKANJE: Ako se mora čekati, onda u hladovini

GLAS Nektar

„NEKTAR" NA APENINSKOM POLUOTOKU

Još uvijek nije kasno da se uključite u našu nagradnu igru "3,2,1 - dodatak za godišnji odmor" iako danas objavljujemo kupon sa rednim brojem šest. Objavićemo na kraju i rezervni kupon, popularnog džokera, koji mijenja jedan kupon. Ali, šest džokera mijenja šest kupona. Odnosno, onaj ko pošalje dvanaest džokera ravnopravno učestvuje u nagradnoj igri, isto kao i onaj čitalac koji je poslao dvanaest kupona.

Sponzor naše nagradne igre u ovom kolu je nadaleko poznati NEKTAR, najpoznatiji proizvod Banjalučke pivare, koji se već proslavio van naših granica. U njemu uživaju pivopije u Los Anđelesu, kao i oni iz Čikaga. Sada je NEKTAR krenuo u nova osvajanja. Put ga vodi na Apeninski poluotok. Tako su Italijani poznati kao veliki ljubitelji dobrog vina, NEKTAR će pokušati da nađe svoje mjesto pod njihovim suncem.

Glas i NEKTAR pozivaju naše čitaoce da ove sparne dane prekračuju družeći se uz nagradnu igru "3,2,1 - dodatak za godišnji odmor". Čitaoci treba da sakupe dvanaest kupona, odnosno dvanaest džokera i da ih na kraju kola pošalju na adresu „NIGRO „GLAS" AVNOJ-a 93, 78.000 Banjaluka.

NAGRADE:
● I NAGRADA 3.000.000 starih dinara
● II NAGRADA 2.000.000 starih dinara
● III NAGRADA 1.000.000 starih dinara

Pravo učešća u nagradnoj igri imaju svi čitaoci „Glasa" osim onih koji su zaposleni u NIGRO „Glasu", članova njihovih porodica i uže rodbine.

GLAS Nektar 5

NAGRADNA IGRA

Geldof donosi sreću

Kako smo i pretpostavili ovaj put smo dobili malo vaših dopisnica i pisama, pa ćemo dodijeliti samo dvije nagrade. Raduje nas, međutim, da ste svi tačno odgovorili i upisali ime Boba Geldofa, irskog rok-muzičara, inicijatora „Pomoći uživo" za gladne u Africi.

Longplejku, dar turističke agencije „Putnik" dobila je **Nina Vasiljević** iz Borisa Kidriča 9, Banjaluka, a singlicu, takođe poklon „Putnika" dobio je **Nusmir Prošić,** R. Omanovića 74 iz Bihaća.

KONCERTI

MONSTRUOZNI „MONSTRUM"

Grupa još nije sazrela za samostalne nastupe većeg formata

Postala je praksa da raznorazne banjalučke rok-grupe i grupice imaju svoje oproštajne koncerte pred odlazak nekog svog člana u JNA, kao da taj član ima još, ne daj, bože, nekoliko sati ovozemaljskog života. Tako bi i sa „Monstrumima" koji su svojim oproštajnim koncertom ispratili svog tata-matu i označili kraj „blistave" karijere na banjalučkoj rok-sceni, duge nešto manje od godinu dana.

Šta se krije iza karijere ovog simpatičnog sastava? Nekoliko nastupa po banjalučkim MZ, relativni uspjeh na tradicionalnoj gitarijadi (plasman na drugo veče), dva promašena studijska snimka, i naravno, velik broj promjena članova sastava. Opasno je pretpostavljati zašto, ali najvjerovatniji odgovor je tata matina plahovitost.

Tako dođe i veče 30. jula, veče za oproštajni koncert. Sam koncert je odlično zamišljen i sve je odlično zvučalo (oprostivši razglasu mala krčanja) osim „Monstruma". Dokaz za ovo je da poslije Samirovog „do viđenja" niko nije zapljeskao.

U čemu je stvar? Ponajprije u tome što ova grupa još nije zrela za samostalne nastupe tog formata; što je zaista isuviše rano praviti takav koncert, a nemati niki već klasični hit; ili svirati u novom sastavu zanemarivši momke od ranije, tako da je svaka promjena člana unijela novu boju u sastav. Toga je toliko bilo da je sve postalo šareno, pa se to odrazilo i na kvalitet.

Prava je šteta što provjereno talentovani muzičari Meri Osmančević (solo gitara), koji se najviše borio da stvar ispadne dobro, i Duško Popović (bas), koji je učinio sve što je mogao, nisu došli do izražaja od Samirovog „monstruoznog" glasa koji je sve uništio. O bubnjaru Goranu i sinty-ju „Letvici" nezahvalno je pisati posle samo jednog nastupa. Čudnovato je i to da je Samir ostavio gitaru i prešao samo na mikrofon, pa još nije ni uspio savladati tehniku te jednostavne sprave, izazvavši na pola koncerta tako strašnu mikrofoniju od koje se dizala kosa i sigurno pregorili svi VU metri, instalirani to veče. Dečkima iz „Mostruma" ostaje da svoje kvalitete usavrše sami i onda preispitaju Samirove, ako žele uspjeh. To je drugarski savjet.

No, još su mladi i pred njima tek predstoje značajni nastupi, nadajmo se i na jednom višem i profesionalnijem nivou. Sada samo treba raditi, ne gubiti nadu.

I. SEGEČIĆ

MUZIČKI NOVITETI

DURAN DURAN:

A VIEW TO A KILL

Jedna od najpopularnijih grupa na svijetu, engleski sastav DURAN DURAN nedavno je kod nas objavio novu singlploču. Radi se o pjesmi koja se pojavljuje kao špica novog filma o DŽEMSU BONDU i koja već osvaja vrhove evropskih top-lista. Ploča je napravljena u blistavom stilu po kojem se proslavila ova grupa i kakav odgovara filmovima o tajnom agentu 007. Pojavljujući se vrlo ažurno na našem diskografskom tržištu ploča ima sve uslove da ponovi uspjehe svih prethodnih. Prošlogodišnja singlica UNION OF THE SHAKE bila najuspješnije licencno ostvarenje u 1984 a maksi-singl THE WILD BOYS - najprodavaniji u ovoj kategoriji ploča.

M.P.

KUTAK ZA MALOGRAĐANINA

Koncert za šefa

Početkom jula, zatekoh se na beogradskoj željezničkoj stanici. Vrijeme za putovanja, pa gužva ne možeš se okrenuti. Ko da se pola Beograda sjatilo na stanicu.

Pošto sam imao samo šest kofera i tri torbe brzo sam se kretao kroz narod. Cijelu tu frku upotpunjavao je neki ciganski orkestar, koji je svojom svirkom zabavljao raju. Ljudi se okupili, slušaju, a mnogi prvi put i vide ovako nešto. Kako sam imao još vremena do polaska, odlučih da priđem i pogledma dio koncerta. Kad sam se približio, vidio sam da čitavu stvar uporno podmazuje stanoviti veseljak koji muzičarima lijepi pare na čelo i instrumente. U jednom trenutku muzika prestade, a onda se, željom donatora, razleže poznata melodija „Sa Ovčara i Kablara". Naručilac diže ruke i poče pjevati. Kod druge strofe izvadi pedeset hiljada i ponovo dariva svirača. Svirka tad posta još žešća, a u rukama pijanog darodavca nađe se partijska knjižica koju on, i dalje pjevajući, visoko podiže, pokaza okupljenom svijetu i poljubi.

Poslije nešto razmišljam: da li je prisutnima bilo prijatno, ili ne?

N.T. PEJAKOVIĆ

SKICA ZA PORTRET

Vasvija Dedić

(Razgovor s mladom banjalučkom poetesom Vasvijom Dedić povodom izlaska njene prve knjige „Planetarna piramida" u izdanju „Glasa")

Piramida tkana od osjećanja...

Kao preludij u razgovor s mladom poetesom spomenimo nekoliko biografskih i bibliografskih činjenica: rođena 1962. godine; vrlo rano, još kao srednjoškolka, uključila se u rad Književne omladine Banjaluka, gdje „kali" svoje pjesničke pokušaje; aktivna je u životu Književne omladine Banjaluka (prvog literarnog ujedinjenja mladih u BiH), te u jednom mandatu, kao predsjednik bila na čelu ove književne organizacije mladih. Sada je član Predsjedništva RK KO BiH. Objavljivala je pjesme u „Književnoj reči", „Putevima", „Glasu"...

● Prva knjiga - kako si došla do nje?

- Relativno rano sam imala cjelovit, tj. zaokružen rukopis prve knjige... Put do „ukorićenja" nije bio lak, ako se uzme u obzir samo čekanje. Ali, reakcije na koje je moj rukopis naišao bile su pohvalne i ohrabrujuće. Ti počeci obuhvataju predstavljanje u „Poetikonu", pjesničkom kutku „Glasa" i u „Putevima"... U svakom slučaju mogu se pohvaliti i recenzijama ljudi do čijeg mišljenja mi je stalo.

● „Planetarna piramida" - šta se krije iza ove, u umjetničkom smislu, provokativne sintagme?

- Naslov „Planetarna piramida" otvara ulaz u moju „kosmičku" tvorevinu sazdanu od osjećanja, razmišljanja, sukoba. Sve ovo, na neki način, „gradi" piramidu čiji vrh počinje od zemlje...

● Knjiga je izašla - kakav je odjek i pronalazi li tajnovite puteve prema čitaocu?

- Čini mi se da je to ono bolno pitanje: pitanje odnosa pisac-čitalac... Ne želim ovom prilikom biti sudija čitaocima jer sam i sama jedan od njih. Postoji nešto drugo: činjenica da je moja knjiga izašla prije par mjeseci, a u banjalučkim knjižarama je nema. To je takav minus za one koji se bave plasmanom knjige da se o njima ne može govoriti bez gorčine. Ispada da treba biti trgovac svoje sopstvene knjige.

● Član si Predsjedništva RK KO BiH. U čemu se sastoji briga ovog književnog tijela nad mladim piscem i njegovim rukopisom?

- „Ukopaše" nas forma i sastanci. Puno pričamo, dogovaramo se a malo radimo. Osjeća se potreba za suptilnijim radom i poštovanjem za ono što drugi mladi pisci rade.

● Osjećaš li onu vrstu „stvaralačkog straha" - kako napisati drugu knjigu koja će, u estetičkom smislu, potvrditi prvu knjigu i istovremeno biti rezultat demijurškog rasta?

- U ovih nekoliko godina, koliko sam čekala prvu knjigu, naučila sam neke stvari koje su veoma bitne za pisca. Proces čekanja ima svojih pozitivnih strana i vrijednosti. Ne razmišljam o kvantitetu, o broju knjiga. Bitan je kvalitet. Radim na jednom rukopisu, ali o njemu drugom prilikom...

● Ima li Banjaluka „književni podmladak" koji obećava?

- Naravno da ima. Svaka generacija ima svoje „medaljone". A o ovim „medaljonima" na koje ja mislim vrlo brzo će se čuti, još ove jeseni...

Završimo ovaj razgovor s Vasvijom Dedić njenom pjesmom „Majčine naušnice": „tražeći vrh piramide / u srebrnoj paučini svemira / pošla sam tragom Lune / plašeći se samoće ponijela sam / majčine naušnice..."

Razgovor vodio: Milenko STOJIČIĆ

PLANOVI BANJALUČKIH MUZIČARA: „DŽEZVA"

Kako do klupske svirke?

„Džezvaši" u Novom Sadu: Sjerkov, Mujezinović, Bahtijarević i Kelečević

Seriju uspješnih nastupa u protekloj sezoni započeli su članovi banjalučkog džez-sastava „Džezva" u 15. beogradskom džez-festivalu. Tokom zime svirali su u Umjetničkoj galeriji, gdje su priređivali džez-zabave sa prijatnom klupskom atmosferom, a zapažen koncert organizovan je u Domu kulture, na kojem su nastupili gosti sa akademije u Gracu: trubači Davor Križić i Lars Lindval.

Prolječe je za ovu grupu bilo najplodnije. „Džezva" je bila na dočeku Štafete mladosti u zagrebačkoj dvorani „Lisinski" i na Susretima mladih umjetnika Jugoslavije u Beogradu, na kojem su svirali kao predstavnici Muzičke omladine Bosne i Hercegovine zajedno sa još tri grupe iz Beograda, Zagreba i Novog Sada. Potom je uslijedilo i snimanje za RTV Zagreb, gdje su se u postavi pojavili Boris Glišić (bas) i Draško Kecman (tenor-saksofon), umjesto Igora Sjerkova i Adnana Mujezinovića, koji su otišli na odsluženje vojnog roka. Sa ovom dvojicom i bubnjarem Draganom Simićem, Nino Bahtijarević (klavir), vođa sastava, je uspio održati nivo dobrih svirki do kraja sezone.

- Nadam se da ćemo prevazići probleme u vezi sa prostorom, do kojih je došlo zbog renoviranja Doma kulture, te da ćemo se pripremiti za festivale u Beogradu i Novom Sadu, kao i za Zagrebački džez-sajam. Najvažniji nam je zadatak, međutim, da pronađemo mjesto za klupsku svirku bar jednom nedjeljno, jer imamo odličnu publiku, a to je prilika i za regrutovanje novih džezista iz redova mladih. Možda će nas i Muzička omladina Hrvatske uvrstiti u svoj program, a povodom proslave 30-godišnjice doma kulture održaćemo dva koncerta sa poznatim džez-muzičarima iz naše zemlje, govori o planovima „Džezve" Bahtijarević.

I. PERIJA

TELEKS

● FIL OUK! pjevač grupe HJUMEN LIG ponovo je udružio snage sa kompozitorom ĐORĐOM MORODEROM. Nedavno su snimili singl GOOD BYE BAD TIMES i najavili album koji uskoro treba da se pojavi na tržištu. Kada će HUMEN LIG ponovo ući u studio FIL OUK! još nije odlučio i zavisi prvenstveno o završetku snimanja najavljenog albuma i uspjehu sopstvene ploče. Očito da je lični interes najpreči.

● ROAR je naziv nove grupe u kojoj su snage udružili rokerski veteran ARMANDO PERAZA I ALEKS LIGERTVUD. Grupa radi u LOS ANĐELESU i sprema debitanski album.

● Škotska grupa SIMPL MAJNDS ovih dana postiže svoj najveći uspjeh u karijeri zahvaljujući hit-singlu NE ZABORAVI NA MENE (interesantno je da je ova pjesma prvobitno ponuđena BRAJANU FERIJU).

● Nekadašnja članica grupe ABBA, pjevačica ANJETA FALTSKI (plavokosa) snimila je novi album pod nazivom OČI ŽENE.

● ČUDESNA POLJA su snimili novi album pod nazivom BYE, BYE BARBARA, na kojem se nalazi i istoimena pjesma sa kojom su nastupali na ljetošnjem splitskom festivalu.

● OSTALA SI UVIJEK ISTA naziv je novog albuma MIŠE KOVAČA na kojem se nalaze njegovi stari hitovi i sigurno je da će njome biti najzadovoljniji njegovi obožavatelji.

● KSENIJA ERKER je napravila novi album čiji je naziv ravan njenom imenu i prezimenu, a i ovoga puta najveću pomoć u komponiranju i snimanju pružio joj je suprug HRVOJE HEGEDUŠIĆ. Ne mali udio dao je i ZRINKO TUTIĆ.

● ŽARKO DANČUO koji se posljednjih godina isključivo posvetio starogradskoj muzici najavljuje povratak zabavnim pjesmama, i snimi ploču na kojoj bi se nalazili naši i svjetski nezaboravni šlageri.

● Po nekim mišljenjima jesen koja predstoji trebala bi u narodnoj muzici da bude u znaku NEDŽADA ESADOVIĆA NEĆKA, kompozitora i pjevača iz Sarajeva i njegove ploče VARAO SAM TEBE, PREVARIO SEBE.

M.P.

TOP LISTA

DOMAĆA:

1. **ZAŽMURI** —. Bajaga i „INSTRUKTORI"
2. **VOLI ME JOŠ OVU NOĆ** — „DENIS I DENIS"
3. **ONA TO ZNA** — „IDOLI"
4. **DOK ČEKAŠ SABAH SA ŠEJTANOM** — „ZABRANJENO PUŠENJE"
5. **ZA MILION GODINA** — YU ROK MISIJA"

STRANA:

1. **YOU'LL NEVER WALK ALONE** — Crowd
2. **KAYLEIGH** — Marillion
3. **HISTORY** — Mai Tai
4. **CHERISH** - Kool the Gang
5. **ALL FALL DOWN** — FiveStar

NARODNA:

1. **NOĆAS MI SE S TOBOM SPAVA** — Šaban Šaulić
2. **PRIČALI SU PRIČALI** — Miroslav i Brena
3. **ZNAŠ DA TE VOLIM** — Duško Kuliš
4. **MENE JE UČILO VRIJEME** — Halid Muslimović
5. **TRAŽIM TE, ZUMBULI CVATU** — Zorica Marković

PET NEZABORAVNIH:

1. **WHAT AM I LOVING FOR'** — Solomon Burke
2. **FANCY LADY** — Billy Preston
3. **I'M COMING HOME** — Tom Jones
4. **PROTECI KROZB MENE KAO REKA** — Dragaan Stojnić
5. **ROXIE** — Ella Fitzgerald

RADIO — BANJALUKA

ZABAVNA:

1. **HOPA CUPA** — „DIVLJE JAGODE"
2. **S DRUGE STRANE JASTUKA** — Bajaga i „INSTRUKTORI"
3. **CENTERFIELD** — John Fogerty
4. **PJESMO MOJA** — Jasna Zlokić
5. **SO FAR AWAY** — „DIRE STREITS"
6. **IMALA JE MALU RUPICU NA BRADI** — Oliver Dragojević
7. **KALIFORNIJA** — „NEKI TO VOLE VRUĆE"
8. **FOR EVER YOUNG** — „ALPHAVILLE"
9. **SUADA** — „PLAVI ORKESTAR"
10. **SQOUARE ROOMS** — Al Corley

NARODNA:

1. **IZAĐI MALA** — Ferid Avdić
2. **GORDANA** — Šaban Šaulić
3. **JEDNA DAN ŽIVOTA** — Miroslav i Brena
4. **SIRTAKI BEZ TEBE** — Nataša Vladetić
5. **SOBA MALA PROZOR MALI** — Grodana Stojičević
6. **ZBOGOM NAJDRAŽE ŽEME** — Halid Bešlić
7. **SVAKO SRCE TAJNU KRIJE** — Čazim Čolaković
8. **SVIRAJTE NOĆAS SAMO ZA NJU** — Toma Zdravković
9. **HVALA TI ŠTO POSTOJIŠ** — Dobrivoje Topalović
10. **STO GODINA** — Senad Redžić

PRIPREMIO: M. PERVIZOVIĆ

KINA — ZEMLJA PROMJENA:

ZMAJ KOJI SE BUDI

24

Piše Ivan PROTIĆ

Ovdje Radio-Peking...

Najduži kontinuitet veza sa srpskohrvatskim jezikom u Kini ima sekcija za srpskohrvatski u Radio-Bejdinu (Pekingu). Ona postoji 24 godine.

U maloj oazi našeg jezika u Bejdinu radi jedanaest Kineza od kojih deset znaju srpskohrvatski. Oni svake večeri u dvije polusatne emisije obavještavaju Jugoslovene preko kratkih talasa o zbivanjima u Kini i kineskim gledanjima na međunarodna zbivanja. Od 1980. godine jugoslovenskoj sekciji Radio-Bejdina u tome pomažu lektori koje u ovu daleku zemlju šalje Jugoslovenska radio-televizija. Zauzvrat, jedan čovjek iz sekcije je u Beogradu stalni dopisnik. Kada smo već kod kineskih dopisnika u Jugoslaviji, da pomenem da su oni dosta brojni. Kineski partijski dnevnik ŽENMIN ŽIBAO ima takođe stalnog dopisnika u Jugoslaviji, a dopisništvo agencije HSINHUA je najveće u ovom dijelu Evrope.

Ljude koji će raditi u srpskohrvatskoj sekciji Radio-Bejdina i u raznim ministarstvima školuje katedra za taj jezik na jednom od bejdinskih instituta za strane jezike. Na katedri za srpskohrvatski jezik takođe postoji lektor iz Jugoslavije koji trenutno vodi sedam studenata. Oni pored kineskih nastavnih predmeta uče naš jezik i gramatiku, književnosti naših naroda, jugoslovensku istoriju i geografiju.

Popularni Bata Živojinović

Katedra za srpskohrvatski jezik je i mjesto koje omogućava susret kineskih čitalaca sa jugoslovenskim književnostima. Profesori na katedri, članovi društva književnika, profesionalni prevodioci pri ministarstvima i ljudi iz jugoslovenske sekcije Radio-Bejdina posljednjih godina prevode sve više i više.

Najprevođeniji jugoslovenski pisac na kineski jezik je Ivo Andrić. Slijede Desanka Maksimović, Mihailo Lalić, realisti 19. vijeka Vasko Popa i Antonije Isaković. Prevodi se sve više i više i politička literatura. Nedavno je iz štampe izašao peti tom Titovih izabranih djela na kineskom, drugo izdanje knjige Vladimira Dedijera IZGUBLJENA BITKA JOSIFA VASARIONOVIĆA STALJINA i dvotomna ISTORIJA JUGOSLAVIJE koja je u Bejdinu vrlo brzo rasprodata. Prevedeno je i dosta tekstova Edvarda Kardelja i knjiga o samoupravljanju Milojka Drulovića.

Jugoslovenska dramska literatura je takođe našla put do kineskih gledalaca i čitalaca, pogotovo savremene radiodrame. Prevedene su i četiri Nušićeve komedije, ali sa engleskog. Sa jednom od njih - GOSPOĐOM MINISTARKOM - pozorište iz stare kineske prestonice Sijan je pobralo aplauze na pozorišnim daskama Bejdina.

Najprevođeniji jugoslovenski pisac na kineski jezik je Ivo Andrić, slijede Desanka Maksimović, Mihailo Lalić, realisti 19. vijeka, Vasko Popa i drugi, a nedavno je izišao i peti tom Titovih izabranih djela, dok je dvotomna „Istorija Jugoslavije" vrlo brzo rasprodana

Ipak, upoznavanju Kineza sa Jugoslavijom najviše doprinose TV-serije i filmovi. Pored već pomenutog VALTERA u Kini su prikazani MOST, BITKA NA NERETVI, SUTJESKA, MOJ TATA NA ODREĐENO VRIJEME, RAD NA ODREĐENO VRIJEME i drugi. Na samom početku ove godine održana je i nedjelja jugoslovenskog filma u Kini. U bioskopskim dvoranama pet velikih kineskih gradova prikazano je pet naših filmova - MIRIS DUNJA, ŠIROKO JE LIŠĆE, 13. JULI, KRALJEVSKI VOZ i BANOVIĆ STRAHINJA. Redovi pred bejdinskim bioskopima u kojima su prikazivani ovi filmovi bili su vrlo veliki, a do karata se teško dolazilo. Velike aplauze je pobrao **Ljubiša Samardžić**, pored **Bate Živojinovića**, najpopularnijeg jugoslovenskog glumca u Kini.

Poseban uspjeh je bilo prikazivanje serije OTPISANI na centralnoj kineskoj televiziji. Skoro se završava i prikazivanje serije KAPELSKI KRESOVI koja je takođe izazvala interesovanje kineske publike.

No, najveći događaj u kinesko-jugoslovenskoj kuturnoj saradnji posljednjih godina je velika izložba kineske umjetnosti u Zagrebu.

Svjetska premijera u Zagrebu

Jugoslavija je prošle jeseni bila domaćin svjetske kulturne premijere. Muzejski prostor na Jezuitskom trgu u Zagrebu otvorio je vrata kineskoj umjetnosti. Izložbu koja je trebalo da traje tri a zbog interesovanja publike je produžena na četiri mjeseca, posjetilo je 450.000 ljudi.

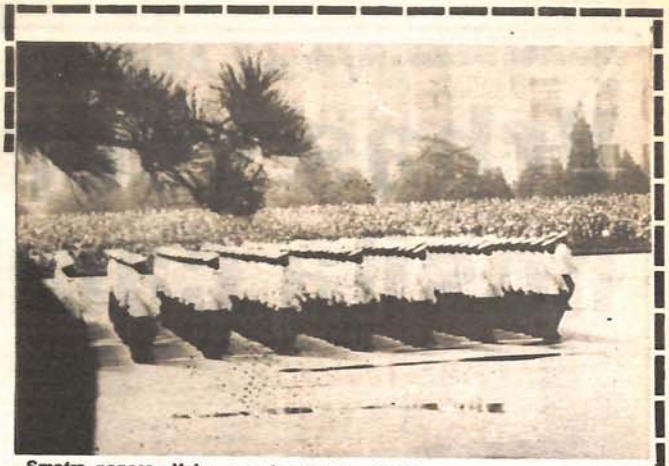

Smotra ponosa - Vojna parada u Bejdinu (Pekingu) povodom 35-godišnjice osnivanja NR Kine (1. oktobra 1984)

- Ovo je za nas bio izuzetno značajan poduhvat - kaže **Du Jončen,** stručnjak za kinesku istoriju i jedan od rukovodilaca Kineskog istorijskog muzeja. Po izboru i kvalitetu eksponata ovo je najznačajnija izložba kineske umjetnosti u inostranstvu. Obuhvata hiljadu godina duži period od izložbe koju smo priredili u Veneciji prije neku godinu.

Poduhvat kao što je ovaj tražio je duge pripreme. Tim na čelu sa Du Jončenom radio je intenzivno preko pola godine na pripremi izložbe. **To je bio naporan posao** - kaže on. **Trebalo je izabrati 148 originala. Među njima i predmete iz vremena dinastija Istočni Han i Tang koji do sada nisu prešli kinesku granicu.**

Ovi originali koji su bili smješteni na Jezuitskom trgu u Zagrebu reprezentovali su kinesku umjetnost od neolita do najmoćnije kineske dinastije TANG (7 - 10. vijek). Tu su bila kamena oruđa, predmeti od nefrita, bakarno posuđe, svileni predmeti, porcelan, keramika. Posjetioci su imali prilike da vide i početke kineskog pisma - nastarijeg na svijetu. Bio je izložen i izuzetno lijep i rijedak plavi porculan iz dinastije Sjeverni Jun kao i trobojne figure ljudi i životinja iz dinastije Tang.

- Mi smo se potrudili da opremimo izložbu tako da ona bude što cjelovitiji prikaz kineske umjetnosti - kaže Du. Napisan je uvodni tekst od 50 stranica, date su kratke istorije kineskih dinastija iz kojih potiču izloženi predmeti, svaki eksponat je bio opremljen iscrpnim objašnjenjima, napravljeni su njihovi slajdovi.

- Upoznavanje i zbližavanje naša dva naroda bio je osnovni razlog postavljanja ove izložbe - ističe Du Jončen. - Državni savjet Kine je prihvatio poziv Jugoslovena i izdao nam nalog da pripremimo izložbu ovog nevidenog obima i sa ovolikim brojem originala. Nas nisu rukovodili komercijalni razlozi. U to se možete uvjeriti iz nekih činjenica koje ću vam iznijeti - dodaje Du. - Od jugoslovenske strane nismo tražili nikakav novac za zakup eksponata izložbe, nismo željeli ni novac od ulaznica, ni honorare za četiri naša stručnjaka koji su u vrijeme izložbe boravili u Zagrebu. Njihove troškove prevoza snosili smo sami, a sa zadovoljstvom smo prihvatili prijedlog da domaćin snosi troškove njihovog boravka u Zagrebu. Tekstovi, slajdovi, fotografije, kopije, značke - ustupljeni su muzejskom prostoru na Jezuitskom trgu u Zagrebu po cijeni koštanja materijala - kaže Du Jončen, čovjek koji je vodio tim koji je pripremio izložbu kineske umjetnosti u glavnom gradu Hrvatske.

x x x

Veze Kine i Jugoslavije su raznovrsne, bogate i višestrane iako su po obimu ispod mogućnosti, želja i potreba. Gotovo dvije decenije zahlađenih odnosa između dvije zemlje su jedan od glavnih razloga za to. No, brzo kinesko otvaranje prema svijetu posljednjih godina, uspostavljanje odnosa sa sve više zemalja u svijetu i želja Kineza da nadoknade sve ono što su propustili tokom dugogodišnje izolacije, promijenili su situaciju. Danas je Kina zemlja koja se brzo uključuje u međunarodni život i koja želi prijateljske odnose sa drugim zemljama bez obzira na međusobne razlike. Kinezi su sada sve radoznaliji, željni znanja i upoznavanja sa zemljama i narodima među kojima Jugoslavija zauzima vrlo visoko mjesto. Ovaj narod je riješen da nikada više ne dopusti ponavljanje mračnih stranica svoje istorije - besmislenost, materijalno siromaštvo i duhovno sivilo perioda vladavine ultraljevičara koji su ovu veliku azijsku zemlju i njen narod unazađivali i ogradili zidom ćutanja od 1958. do 1976. godine. U tome im, i zbog njih i zbog svijeta, treba poželjeti uspjeh.

(Kraj)

ROMAN U NASTAVCIMA (16)

Ranko PAVLOVIĆ

Škola jahanja

Ambijent Jezera bio je veoma izazovan za projektovanje. Tu se mogao lijepo smjestiti hotel s redom soba s pogledom na jezero i s drugim redom s pogledom na borovu šumu. Sve etaže, što se rijetko događa, mogu biti podjednako atraktivne. To sam rekao Crnom Leptiriću. Ona ne bi željela da se shvati kako je neskromna, ali inicijativa o gradnji kompleksa potekla je upravo iz službe plana i analize. Trebalo bi pogledati, nastavio sam, ima li negdje u brdu izvor, jer bi, uvažavajući sve izraženiju energetsku krizu, bilo poželjno da voda u bazen pritiče prirodnim padom. Oh, Crni Leptirić se nije izletnički obukla, nije uostalom znala ni da ću doći, ali će vrlo rado poći s mnom da pretražimo okolinu. Koliko ćemo se zadržati? Onda će najbolje biti da kaže vozaču da je slobodan četiri sata i da uz put obavijesti glavnog kuvara u motelu da ćemo ostati na ručku. Preporučuje pastrmke, ovdje su tako ukusne, uopšte se ne razlikuju od potočnih. Ujedno će pogledati da li neko od osoblja ima farmerice da joj pozajmi, mada je vitkim osobama teško naći odgovarajuću tuđu garderobu. Valjda je neću pogrešno shvatiti? Rekla je to mahinalno, nikako ne bi trebalo da pomislim da želi istaći svoju vitkost.

Vratila se u farmericama koje su isticale njene dobro oblikovane kukove. Rekao sam da ne vidim baš uvjerljiv razlog da se podiže kompleks bungalova. Ah, na tome su insistirali oni iz službe razvoja i investicija.

Je li Crni Leptirić bila sposobna za prizivanje duhova? Još dok nije bila do kraja izgovorila posljednju rečenicu, iza nas su se zaustavila kola i iz njih je izišao Smeđi Neseser. Tako mi, dakle? Došli na mjesto zločina bez ubice! On uopšte nije znao da sam stigao, a red je bio da o tome neko obavijesti službu razvoja i investicija. Jer, drugu projektantu niko ne može dati podrobnija obavještenja i objašnjenja od njega. Crni Leptirić bi o mom dolasku svakako bila obavijestila Smeđi Neseser, ali ona nije htjela da ga prekida u poslu. Ma nije valjda! Tvrdi li ona da je to jedini razlog? Crni Leptirić je rekla da su veoma neumjesni, jer bi se iz njihovog razgovora gospodinu Savkoviću moglo učiniti da u radnoj zajednici radne organizacije „Uzlomac" nisu dobri međuljudski odnosi. Ona jednostavno smatra da je zadatak službe plana i analize da prati projektovanje, a služba razvoja i investicija za to vrijeme treba da osigurava kredite i da brine o deviznim sredstvima koja će biti potrebna za nabavku dijela opreme. Smeđi Neseser se zapitao nije li to pogrešno gledanje na cjelokupnu organizaciju posla i ustrojstvo radne zajednice. Nije, odgovorila je Crni Leptirić. On bi to mogao mnogo lakše shvatiti da je studirao ekonomiju.

Opet mi se povraćalo, a znao sam da je moj stomak sasvim u redu.

Smeđi Neseser je rekao da se nada da ćemo ostati na ručku u motelu i vratio se u kola. Crni Leptiri ć je samo primijetila da je meni vjerovatno teško shvatiti provincijski duh i da sam sretan što sam daleko od kandži sitnih duša, a ja sam se sjetio Katice koja neće da kuva kavu po sedamnaest dinara. Popeli smo se na brdo iznad jezera. Crni Leptirić je imala kondicije i sigurno bi se još lakše pentrala da joj džins-platno nije suviše stezalo obline. Znam li, pitala je, da se sad prvi put popela na ovo brdo, a toliko puta ga je posmatrala s terase motela? Nisam to mogao znati, pa joj zato nisam ništa odgovorio. Ovamo se ona sama, u stvari, nikada ne bi ni popela, a među imbecilima koji je okružuju nikome ne bi palo na um da otromboljeni trbuh gura uz uzbrdicu. Sasvim sam ih shvatao, jer ni ja to više nikada ne bih učinio, ali o tome ništa nisam kazao.

S vrha brda se lijepo vidjelo da bi bilo uzaludno u okolini tražiti izvor. Sjeli smo u hladovinu i ja sam skicirao teren oko jezera, a Crni Leptirić je, virkajući stalno u crtež preko mog ramena, grickala kiselicu. Baš ja to radim vješto. Odmah se vidi kad je čovjek osposobljen za svoj posao. Bez obrazovanja nema znanja, a bez znanja napretka. Tako nešto je otprilike rekao i direktor Projektantskog i to bi konačno morali da shvate i u „Uzlomcu", ali kako da to prihvate kad je ona jedini dipomirani ekonomista, zapravo jedini stručnjak osposobljen za svoj posao, što se, naravno, po LD-u nikako ne bi moglo zaključiti.

Bilo mi je dosta „Uzlomca", stručnjaka i LD-a, pa sam predložio da siđemo u motel, što je Crni Leptirić nevoljno prihvatila, kao da je očekivala da ću još crtati, možda čak i njen portret ili, još bolje, cijelu figuru utegnutu uskom bluzom i džins-platnom. Pastrmka je bila veoma ukusna, ali mi je smetalo što sam to morao često ponavljati Crnom Leptiriću, pa sam nekoliko puta došao u iskušenje da odgurnem tanjir. Promijenila je temu razgovora i ponadao sam se da ću u miru moći završiti objed. Jesam li primijetio surevnjivost i zavist njenog kolege, šefa službe za razvoj i investicije? Svugdje bi htio da ugura svoj nos, a on mu je, bogami, povelik, hi-hi-hi! Znam li da je do prije pet-šest godina bio običan konobar, a onda je - o trošku firme, naravno - pohađao višu ugostiteljsku. Diplomu nikad nije donio, ali u „Uzlomcu" se nekima vjeruje na riječ. Pastrmka je bila svježa, a meni se ipak povraćalo.

Ooo, ja sam već ispraznio tanjir, a ona još takoreći nije ni počela. Moli me da oprostim što će malo ćutati, jer mora i ona završiti s objedom. Dotle, kako bi bilo da nam poruči tufahije? Kako ne znam šta je to? Jabuka izdubljena i napunjena orasima, odozgo preliv i poseban krem. Zašto neću? Zna ona da meni orasi nisu potrebni, to se vidi čim se čovjek pogleda, ali ipak preporučuje da pojedem makar jednu. Ona je bila u kuhinji i zna da kuvarica koja upravo sada radi odlično priprema tufahije. Nije mi ništa drugo preostalo nego da prihvatim.

Poslije ručka vratili smo se u grad. Crni Leptirić je otišla sa mnom u hotel da se uvjeri jesu li izabrali najbolju sobu i da još jednom recepcionaru kaže da sam gost kuće. Ona bi čak bila spremna da me otprati do sobe i provjeri je li sve u redu, ali se nada da ću shvatiti da bi to u ovoj provincijskoj žabokrečini bio povod za ogovaranje. Naravno, shvatao sam i rekao da je čak i suviše bila ljubazna i da ću narednih dana moći bez bilo čije pomoći, čak mi ni kola ne trebaju, jer sam saznao da za Jezero često vozi autobus. Ni govora! pobunila se Crni Leptirić. Nego, nećemo sada o tome. Njoj će biti veoma drago ako prihvatim poziv i dođem na večeru. Prešernova broj 7, rekla je i brzo izišla iz hola, ne ostavljajući mi mogućnost da izmislim bilo kakav razlog dovoljno valjan za odbijanje poziva.

U sobi je bilo suviše toplo pa sam širom otvorio prozor. Otišao sam u kupatilo uvjeren da ću jakim mlazom vode s kože sprati i miris pastrmke, i težak okus tufahije, i podsmješljivi osmijeh Smeđeg Nesesera, i diplomu ekonomskog fakulteta Crnog Leptirića, i misao na zategnuto džins-platno koja mi, ruku na srce, i nije bila baš suviše neugodna. Vrativši se osvježen iz kupatila zatvorio sam prozor i opružio se na krevetu. Pred zatvorenim očima izrastao je turističko-ugostiteljski kompleks na Jezeru u kome sam svakako morao izbrisati sliku bungalova, jer su mi strašno smetali. Bungalova je u trenu nestalo, ali s njima i hotela i jezera. Ustupili su mjesto Aninim spakovanim koferima, koje je izvjesno vrijeme nosio Žak, pa ih je odjednom bacio i uzjahao na neku crnu kobilu koja je galopom pojurila pjeskovitom plažom zaliva u Prapratnom. Onda je svega nestalo pred ogromnim Draganinim osmijehom, ali ni on nije bio dugovječan. Negdje u daljini, ne veće od glave ćiode, pojavilo se Katičino okruglo dupence. Sporo je raslo i mnogo kasnije smjestilo se u šolju za crnu kavu. Međutim, tu nije dugo ostalo, već se toliko razraslo da je ispunilo cijeli prostor. Začudo, bilo je utegnuto džins-platnom.

(Nastavlja se)

DAJAČENJE — SPORT KOJI (NE)NESTAJE

Vrbas voda nosila čamce

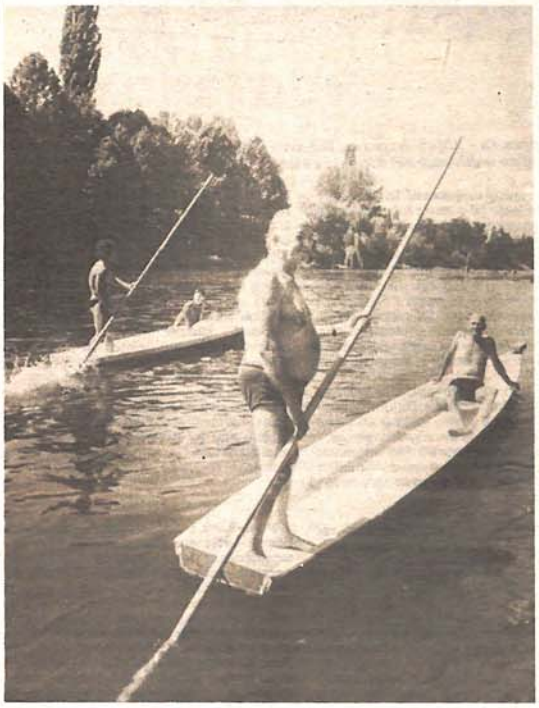

Danas na Vrbasu: Fadil Sačić i Mesud Halilović ostali su vjerni dajačenju

Banjalučka plaža Halilovac, jula osamdeset i pete. Dolazimo po dogovoru u baštu Fadila Sačića, sedamdesetjednogodišnjaka. Pričaće nam o Vrbasu, o vožnji dajaka, takozvanom dajačenju i njegovim junacima... Pričaće nam ovaj sijedi, ali čili penzioner, pomalo i sjetno o sportu koji pada u zaborav, a sigurno je i danas jedinstven u svijetu.

Plovilo je Unom, Tarom, Pivom, Plivom i drugim planinskim rijekama bezbroj čamaca. Ali dajak nikad. Vrbas ljubomorno čuva svoju tajnu o sportu koji je ostao ljubav nekoliko hrabrih ljudi. Da ga otrgnu od zaborava, prenesu na mlađe, „ožive"...

- U drugom, trećem osnovne silazio sam na obale Vrbasa. Tu sam rođen, pa velim da vidim šta stariji rade. A sezona počne još u maju, pa sve do oktobra. Stariji momci, a među njima i Fadil Sačić, vozaju li vozaju čamce. A ja samo gledam. I pomalo učim. I niko sretniji od mene kada dobijem čamac na čuvanje, a dajak na čišćenje. Tako je počelo, govori Mesud Alihodžić, koji je uz Fadila Sačića danas najstariji dajaklija u Banjaluci.

Zašto se ovakav sport javio baš na Vrbasu?

- Čuo sam da je neki Dušan Božić prvi vozio dajak-čamac Vrbasom. Otac mu imao pilanu, jelovine do mile volje... A on, ne odvaja se od Vrbasa. Rijeka brza, puna opasnosti, nije trpjela vesla. A čamac se ipak vozio. Ljudi vidjeli da najbolje pomaže dugačak štap, debljine kolca. Na kraju natakli šticu (metalni vrh) da se drvo ne polomi. To je kažu bilo 1915. godine. Ja sam se tek rodio, ali i kasnije je Božić vozio dajak. Bio je i Mirko Divjak, među najstarijim dajaklijama, priča Fadil Sačić.

Dajaklije nestaju, sport izumire...

- Sjećam se prije rata. Vrbas čist k'o biser. Kupača da nemaš gdje šibicu baciti. Banjaluka je imala oko 30.000 stanovnika. A tek kada se pojave dajaklije. Ne možeš u vodu od čamca ući. Na stotine i stotine. Od Ade do Venecije, pa na Abaciji, Halilovcu, Medreskom mostu, Mlinovima, i sve do Karanovca. Nije bila moda da se ide na more. Omladina je voljela Vrbas. A danas nije tako. Vrbas ne može voljeti svako. Treba se roditi tu, udahnuti njegov miris i predati mu se... govori sjetno Fadil Sačić.

I sjeća se starina tih vremena i vožnje dajak - čamaca; i nekog Simeuna koji je bio „brdo" od čovjeka, ali sa dajakom nije znao. Prenosila se vještina sa koljena na koljeno, momci prkosili Vrbasu prolazeći najtežim stazama. I lijepo je, kaže, bilo. A i da ske dosta, pa čamac nije bio skup. Danas je drugačije. Vrbas sve zagađeniji, omladina je više za jahte i brze glisere. Ne kikoću se više djevojke čekajući da ih momci uzmu u čamac, pa dajakom sve do Šehera i nazad do Trapista.

- Promijenili smo dosta čamaca. Vozimo po šezdeset godina, pa računajte. Prije su se čamci mijenjali često. Sada se „krpi" do zadnjeg trzaja. Jedan dobar čamac košta šest miliona. Treba ga svake godine lakirati i spremiti za „zimski san". Zato danas nema više od dvadesetak dajaklija. I nisu djeca zainteresovana ni da nauče, kazuju Fadil i Mesud.

Za vrijeme rata ovi čamci korištili su se za prebacivanje preko Vrbasa do obronaka Starčevice, pa u šumi, u partizane. Tako je Fadil Sačić, prevezao dr Vasu Butozana. Jer preko mosta se bez propusnice nije moglo. Onda su ustaše naredile pod prijetnjom strijeljanja da se svi čamci predaju tadašnjim vlastima i donesu u zidine Kastela.

Dajakom i do Save!

Najspretnije dajaklije nisu se libile da čamcem krenu i do Bosanske Gradiške. Tako su 1928. godine Fadil Sačić, Dinko Podgornik Dušan Jakovljević, Masnak i Veljko Amidžić krenuli čamcem do Bosanske Gradiške.

- Krenuli smo ujutro rano i uveče došli do ušća Vrbasa u Savu. Tu smo zanoćili, a ujutro uz Savu do Bosanske Gradiške. Mirna rijeka pa smo, uz pomoć vesala zbog dubine, stigli do večeri. Ali povratak je bio težak. Kad smo došli Savom do Srpca, zanoćili smo, a ujutro krenuli uz Vrbas za Banjaluku. Taj put je trajao tri dana, kaže Fadil Sačić.

Dajakom do Save: 1928. godine (sijeva nadesno) Dinko Podgornik, Dušan Jakovljević, Masnak, Veljko Amidžić i Fadil Sačić. u odijelima su nepoznati domaćini dajaklija

Ova dvojica starih drugara odolijevaju i danas Vrbasu. Istina, ne može se kao nekad, ali sjednu u dajak i provozaju se da ih želja mine. Jer kada oni ne budu više na vodi, i ovaj lijepi sport će osiromašiti za dva prava veterana.

Ovim sportom bave se i mlađi. Posljednjih nekoliko godina manifestacija „Karneval na Vrbasu" ima disciplinu: trka dajak-čamaca. Bira se i najljepši čamac. Još kad bi se ova atrakcija uvrstila u programe turističkih saveza, pa se i turisti vozili Vrbasom... Jedan iz generacije mlađih, ali takođe velikih zaljubljenika u ovaj sport je tridesetpetogodišnji Dubravko Ljubičić. Od petnaeste godine, Dubravko se ne rastaje od dajak-čamca. Dosad ih je promijenio samo tri.

SPORT I DRUŠTVO

SAMI SEBE ZAPLIĆEMO

● Inicijativa za sponzorstvo udruženog rada nad banjalučkim vrhunskim i razvojnim sportom brzo pretočena na papir, ali se sa realizacijom dogovorenog poprilično zakasnilo ● Samo RO, „Incel" prihvatio u svoje okrilje košarkaše Borca ● Dok se traži izlaz u administrativnim sponama, najbolji sportisti Banjaluke odlaze u druge sredine

Sponzorstvo udruženog rada nad banjalučkim vrhunskim i razvojnim sportom teče puževim korakom. Jedini klub koji je sklopio samoupravni sporazum o međusobnoj saradnji sporta i udruženog rada je KK Borac. Košarkaši su se vezali za RO „Incel". Šta je s ostalima? Gdje su BK Slavija, FK Borac, KK Mladi Krajišnik, KK „Rudi Čajavec", Dizači tegova Partizana, karatisti „Rade Ličine", šahisti „Nikice Pavlića"...? Osam vrhunskih klubova, bolje reći klubova vrhunskog ranga (jer je teško govoriti i davati kvalifikacije o vrhunskim klubovima Banjaluke) i 11 iz razvojnog ranga, prema odluci SOFK-e i SIZ-a za fizičku kulturu Banjaluke trebalo se osloniti na jače radne kolektive i složene sisteme u gradu. Osim košarkaša Borca nijedan drugi klub nije našao svoga sponzora.

Zbog čega?

Samo su dvije mogućnosti: Ili su klubovi nezainteresovani da se vežu za udruženi rad, ili je negdje zapelo u konsultacijama i usaglašavanjima preduzete akcije. Nezainteresovanost klubova se ogleda u tome što je sve prepušteno SOFK-i i drugim društveno-političkim strukturama u gradu, kao da se sponzorstvo njih i ne tiče. Istina, neki klubovi (BK Slavija među prvima) su pokušali uspostaviti vezu sa udruženim radom, ali je taj pokušaj propao iz najbanalnijeg razloga, jer nisu znali da se obrate na pravu adresu. Kao sponzor ovom klubu je određen SOUR „Jelšingrad".

I ne samo da u Slaviji nisu znali da li da na ovu temu kontaktiraju sa poslovodstvom sistema ili nekom radnom organizacijom u okviru sistema, nego ni u SOUR—u „Jelšingrad" nisu ništa mogli određenije reći o njihovom eventualnom sponzorstvu nad ovim klubom.

Prema zamišljenom konceptu sponzorstva, koji je, i to da napomenemo, dobio zeleno svjetlo od Opštinske konferencije SSRN i Opštinskog vijeća Saveza sindikata Banjaluka, sponzori RK „Borac", bi bili složeni sistemi. „Vrbas - Šipad", „Krajinaturist" i RO „Autoprevoz", KK Mladom Krajišniku: RO „Trgopromet"; BK „BSK"- RO „UNIS" Tvornica hladnovaljane trake; ŠK „Nikica Pavlić" ZOIL, Poslovnica Banjaluka... Ukupno je 17 banjalučkih složenih sistema, radnih i osnovnih organizacija udruženog rada određeno da budu dopunski finansijeri klubovima vrhunskog i razvojnog ranga.

To je ono što je stavljeno u korice samoupravnog dogovaranja. Međutim, teško da će se mnogo toga i realizovati. U međuvremenu je došlo i do formiranja sportskih društava, dva su na delegatskoj osnovi (SD „BSK" i SD „Borac) već konstituisana, a još treba da se formira i SD „Mladost". Formiranjem sportskih društava rodila se, saznali smo u SOFK-i, i nova ideja da pojedini (jedan ili više) složeni sistemi budu sponzori ovim sportskim društvima. Raspodjela sredstava bi se, jasno, na samoupravnoj osnovi vršila unutar društava po klubovima. Šta to, zapravo, sada znači? Ideja kao ideja je, bez sumnje, na mjestu i potpuno opravdana. Nameće se drugo pitanje; zašto se čekalo da prođe skoro godinu dana da bi se rodilo „spasonosno" rješenje za banjalučki vrhunski i razvojni sport. Zar se, da budemo konkretniji i precizniji, i prošle godine nije znalo da će se u Banjaluci formirati tri sportska društva?,, Znalo se, nego šta!

Opet će se zamisao sport-udruženi rad vratiti u nulti položaj. Opet će uslijediti rasprave po klubovima, odnosno sportskim društvima, radnim kolektivima, na sjednicama Saveza sindikata i Socijalističkog saveza...

I dok se tako traži, bolje reći nagađa, put materijalnog ozdravljenja banjalučkog sporta, klubovi će i dalje živjeti u opštoj besparici. Vrhunski sportisti će i dalje odlaziti iz Banjaluke, klubovi će biti nemoćni da zadrže svoje prve „violine", a bez njih o vrhunskim rezultatima nema ni govora.

Stevan RISOVIĆ

● Jedinstven sport u Jugoslaviji - vožnja dajak čamca ● Prvi dajaklija prije 70 godina zvao se Dušan Božić ● Spretnost pobjeđuje snagu ● Nekada je Vrbasom plovilo na stotine dajaka ● Ostali su samo zaljubljenici u obale Vrbasa ● Najstarije dajaklije Fadil Sačić i Mesud Alihodžić

- Novcem skupljenim o džeparca kupio sam prvi čamac kada mi je bilo samo petnaest godina. Dajak-čamac naučio sam voziti od Borisa Hage, a dosta mi je pomogao i Bekir Đanić.

Čim se sezona završi, Dubravko spremi svoj čamac i sa nestrpljenjem čeka početak nove sezone. Često je baš on taj koji dajakom počne novu sezonu. Godišnji odmor koristi nigdje drugdje nego na Vrbasu. Dajakom od Venecije do Novoselije, ima li šta ljepše?

- Kad stanem u čamac i uzmem dajak u ruke, maksimalno se opustim i odmaram. Zaboravim na sve ostalo,. Dvadeset godina vozim dajak, ali moram sa žalošću konstatovati da je Vrbas svake godine sve zagađeniji. Nije to više ona nekadašnja rijeka koja je mamila uzdahe. Pogotovo izgradnjom hidrocentrala stalno se mijenja vodostaj, a to nama dajaklijama nikako ne odgovara. Obale su zapuštene i da nije mještana MZ Mejdan I i II bilo bi još gore. I kako onda očekivati da ovaj lijepi sport i dalje živi - govorio Dubravko.

I priči ne bi bilo kraja. Istina je pomalo i tužna. Dajačenje kao sport i njegove pristalice sve u rjeđe. Ni Vrbas nije kao nekad. Ali dok voda Vrbasa bude tekla, ne bi smio nestati dajak. Ovaj sport jedinstven je u svijetu. Zato ga treba njegovati i čuvati. Zarad svega što ga krasi. I zbog Fadila i Mesuda, staraca koji prkose godinama i ne predaju se. Takve su dajaklije...

Mesud MUJKIĆ
Mehmed DIZDAR
Snimio: Davor RELJIĆ

KOMENTAR KARIKATURISTE

Rajko PUŠIĆ

● VIJESTI ● INFORMACIJE ● IZVJEŠTAJI ● VIJESTI ● INFORMACIJE ● IZVJEŠTAJI

FUDBALSKI PRAZNIK U BOSANSKOM NOVOM

SLOBODA SLAVI

BOSANSKI NOVI — U subotu i nedjelju u Bosanski Novi će stići fudbaleri brojnih generacija Slobode, članovi uprava, izvršnih odbora i predsjedništava, te mnogi gosti. Slobodinih 75 godina djelovanja i rada obilježiće se na dostojan način. Najstariji fudbalski kolektiv u Bosanskoj krajini s razlogom slavi.

U subotu u 16 sati sastaju se Rudar iz Ljubije i Bačka a u 18 sati slavljenik Sloboda i beogradski Partizan. U nedjelju u 10 sati je svečana sjednica Konferencije kluba, a u poslijepodnevnim satima dva susreta: u 16 sati Mladost iz Petrinje - Krajina iz Cazina, u 18 sati Sloboda - Sarajevo.

Uz revijalne utakmice Slobodin jubilej obilježiće se i izdavanjem monografije kluba.

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Deklasirani Bugojanci

Borac - Iskra 3:0 (1:0)

STRIJELCI: A. Kovačević u 37, Beširević 69. i Popović 75. minuti; sudija: Komić (Banjaluka); gledalaca: 800; Gradski stadion, vrijeme pogodno za igru.

BORAC: Kuruzović, Gajić, Raičević, Bilbija, Malbaša, Špica, Lupić, Nikolić (Barišić), Beširević (Lemić), Popović, Kovačević (Šomić)

ISKRA: Škaro (Ladić), Štrukar (Podgajski), Toskić, Oroz, Salkić (Mičić), Glamočak (Glavaš), Tolić, Stipić, Vrabac, Pavlić (Aleksić), Rudež (Žarković)

BANJALUKA — U prvoj pravoj provjeri tim banjalučkog Borca zabilježio je visoku i uvjerljivu pobjedu nad Isrkom iz Bugojna sa 3:0. Bio je to zanimljiv duel dva bivša prvoligaša u kojem je viđeno mnoštvo dobrih akcija, ali i slabosti koje će se morati što prije otkloniti. Bilo je očigledno da oba sastava imaju znatno jače napade nego odbrane.

Svaki od tri postignuta gola ponukao je malobrojne gledaoce da aplauzom pozdrave aktere uspješnih akcija. Na prvi pogodak nije se dugo čekalo. Nakon niza šansi pred vratima Škare, Beširević je izvanredno uposlio Kovačevića, kojem nije bilo teško da zatrese mrežu. U nastavku Kovačević se revanširao Bešireviću. Kapiten Borca, odlično je centrirao, a Beširević, manirom pravog golgetera, pogodio gol Bugojanaca. Najljepši je bio treći pogodak. Gajić je dobro prošao po desnom krilu, još bolje centrirao, a loptu je sa desetak metara glavom zahvatio Popović, precizno gađao i rezervni golman Ladić paradom je samo uljepšao gol.

U svakom slučaju nakon meča mogao je biti zadovoljniji trener Borca Miljuš, nego li šef stručnog štaba Bugojanaca Gojković. Naime, u Iskri su „pozadi" igrali dojučerašnji centarfor Salkić i bek Glamočak. Djelovali su dosta tromo, tako da su odlični Beširević i ostali napadači često dolazili u golšanse. Na drugoj strani u redovima Banjalučana na istim mjestima nisu se najbolje snašli Malbaša i Bilbija. Pokazali su dosta nesigurnosti. Svakako jedan od problema u taboru Borca je i mjesto posljednjeg veziste. Lopta se dosta sporo iznosi sa svoje polovine, tako da je protivnik u mogućnosti brzo i efikasno postaviti blokade.

Jedno je sigurno, Banjalučane ne smije uspavati rezultat protiv Iskre. Oslabljeni Bugojanci u prijateljskom nadmetanju, kao gosti, nisu imali velikih ambicija, tim prije što je u većem dijelu utakmice trener Gojković šansu za dokazivanje pružio i fudbalerima iz drugog plana, dok su rezerve Banjalučana igrale samo desetak minuta.

U.P.

KOZARA SVE BOLJA

KOZARA — SLOGA 4:0 (2:0)

STRIJELCI: Mušić, Raos, Demo i Stojanović; sudija: Grizbaher (Bosanska Gradiška); gledalaca: 100.

KOZARA: Neškić (Purić), Demo, Janjić, Čatak, Ismaili, Radulović (Hadžić), Nušić (Delalić), Stojanović, Tarbar (Jagodić), Raos, Sejdić.

SLOGA: Jerbić (Stanić), Jambolčić, Pendžurić, Šestić, (Šmitran), Marin, Duraković, Trivić, Starčević (Jungić), Vidačić (M. Maletić), Čenić (Gigović), Janjetović (Z. Maletić).

BOSANSKA GRADIŠKA — Lako i ubjedljivo domaći fudbaleri u prijateljskoj utakmici, u igri koja je plijenila ljepotom, savladali su Slogu iz Gornjih Podgradaca, koja je samo na momente bila ravnopravan protivnik, krunišući to sa četiri efektna pogotka. Gosti su razočarali anemičnom igrom.

Z.V

ISTAKLE SE NOVAJLIJE

LAKTAŠI — ZADRUGAR 6:1

LAKTAŠI — Pripremajući se za novu fudbalsku sezonu fudbaleri Laktaša su u prijateljskom susretu savladali Zadrugar iz Kočićeva sa 6:1. Golove za Laktaše postigli su Jovanović i Dobraš po 1 i Telić i Botić po jedan. U kvalitetnoj fudbalskoj predstavi posebno su se istakle novajlije u timu Laktaša Dobraš i Botić.

S.G.

POČELE PRIPREME „PROGRESA"

MILOJKO VUČIĆ TRENER

SKENDER VAKUF — Fudbaleri Progresa su počeli pripreme za naredno prvenstvo. Na prozivku su se odazvali svi fudbaleri koji su branili boje ovog kluba u proteklom prvenstvu. Pored njih, novi trener Milojko Vučić će moći da računa na iskusnog Mustafu Krkića koji se vratio sa školovanja, povratnika iz JNA Nijaza Husića i Dragu Vučića kojem je istekla kazna. Ambicije ovog popularnog skendervakufskog kluba u narednom prvenstvu su dobra igra i mjesto u vrhu tabele u Grupnoj ligi „Vrbas".

Ž.K.

GRAHOVO OSTALO BEZ TRENERA

MARIĆ PODNIO OSTAVKU

BOSANSKO GRAHOVO — Miloš Marić, trener FK Grahovo, podnio je ostavku. Ova, kako Marić kaže, neopoziva ostavka uslijedila je zbog nekoliko razloga. Marić navodi zdravstveno stanje, a usput i nerad članova uprave, koji se skoro nikako ne brinu o pripremama i narednim zadacima u klubu.

- Ulaskom u Regionalnu ligu - Zapad Grahovo očekuju mnoga teška iskušenja, jer će se takmičiti u društvu fizički, spremnijih i tehnički dotjeranijih ekipa. Do početka prvenstva ostalo je jedva petnaestak dana, a uprava kluba nije još ništa poduzela oko priprema. Nekoliko odigranih utakmica na turniru krajiških klubova nije dovoljno za nove okršaje, kaže Marić.

M.A.

ZAVRŠEN REVIJALNI FUDBALSKI TURNIR U TITOVOM DRVARU

DRUGOLIGAŠ POBJEDNIK

JEDINSTVO — MLADOST 6:1

TITOV DRVAR — Revijalni fudbalski turnir na kome je nastupilo osam najboljih ekipa iz zapadnog dijela Bosanske krajine, a koji je igran u Bosanskom Petrovcu i Titovom Drvaru, završen je pobjedom bihaćkog drugoligaša Jedinstva. U finalu su se sastali pobjednici grupa. Pobjednik u Titovom Drvaru bilo je Jedinstvo, a u Bosanskom Petrovcu tamošnja Mladost. U finalnom meču, koji je igran u sportsko-rekreacinom centru u Titovom Drvaru, Jedinstvo je pružilo izvanrednu igru i pobjedilo sa 6:1. Golove za Jedinstvo postigli su: Jušić i Bajrović po dva, te Čavkić i Nermin Karač. D.M.

MEĐUNARODNA DUNAVSKA REGATA

Masovnost

ALJMAŠ, 2. avgusta (Tanjug) — Učesnici Međunarodne dunavske regate nastavili su danas vožnju u malim kajacima od Bezdana do Aljmaša, malog i lijepog mjesta na ušću Drave u Dunav. Ovogodišnja dunavska regata, koja na svoj način doprinosi propagiranju prirodnih ljepota Dunava i uopšte mjesta uz veliku evropsku rijeku, spada među najmasovnije posljednjih godina. U regati plovi 271 posada sa 400 ljudi iz devet evropskih zemalja, među kojima i Jugoslavije. Nakon što će večeras prenoćiti u Aljmašu učesnici dunavske regate u subotu nastavljaju putovanje Dunavom ka Vukovaru.

UMJESTO ISPRAVKE

Plasman Banjalučana

BANJALUKA — U članku o Osmom otvorenom prvenstvu Republike u šahu u Vitezu tehničkom omaškom ispušten je plasman trojice banjalučkih majstorskih kandidata, članova ŠK „Nikica Pavlić": Milan Borovnica i Milan Novković sakupili su po 5 poena iz 9 partija i dijele 39. do 67. mjesto. Dok je ovogodišnji prvak ŠK „Nikica Pavlić" Ibrahim Komić osvojio 4,5 poena i u konačnom plasmanu je na poziciji od 68. do 89. mjesta.

N.L.

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 920

Priprema: Nikola LAKIĆ, šahovski majstor

Bijeli: Kb1, Dh5, Tg1, Tg2, Ld3, pješaci a2, b2, d4, e3, f2, f4, f2 (12)
Crni: Kh8, De7, Tc8, Tg8, Sf6, pješaci a7, b6, d5, d6, f7, g7, h6 (12)
Bijeli vuče i dobija!
Samo jedan potez odigrao je bijeli u poziciji na dijagramu i crni je bio primoran da obustavi daljnji otpor (Kluger - Polgar, Budimpešta 1963).
Rješenje prošlog zadatka: 1. Se6 fe6 2. Th7 i crni je predao. Na 2... Kh7 slijedi 3. Dh5 sa matom, a na 2... Kg8 3. Dg4 De8 4. Lg6 sa brzom odlukom.

SPORTSKI TELEKS

SPLIT — Fudbaleri Hajduka pobjednici su 12. tradicionalnog turnira „Trofej Marjana" pošto su u odlučujućem susretu golom Blaža Slškovića pobijedili Sarajevo 1:0. U prvom poluvremenu vodila se ravnopravna borba, ali su u nastavku Splićani, predvođeni izvrsnim Sliškovićem, preuzeli inicijativu i na kraju došli do minimalne pobjede. Na Sarajlijama se osjetio umor od utakmice sa Avelinom kada su visoko porazili ovaj sastav. Zahvaljujući majstoriji Slškovića Hajduk je u 59. minuti postigao gol. Nakon što je ovaj fudbaler precizno izveo udarac sa oko 25 metara lopta se od prečke odbila u mrežu, iza leđa nemoćnog Đurkovića.

Majstorija: Blaž SLIŠKOVIĆ

MOSKVA — Najbolji svjetski plivač svih vremena dvadesetpegodišnji Viktor Saljnjikov, nosilac 19 svjetskih rekorda, neće učestvovali na predstojećem prvenstvu Evrope u Sofiji. Kako je u Moskvi saopšteno, Saljnjikov je obolio od gripa. Inače šampionat Evrope počinje 4. avgusta u Sofiji.

TITOGRAD — Pripremajući se za početak novog fudbalskog šampionata u Titogradu su se sastali na stadionu pod Goricom Budućnost i Sutjeska. Susret je pred tri hiljade gledalaca vodio Milan Vuković iz Titograda. Sutjeska je povela golom Bursaća u 31, a izjednačio je centarfor Budućnosti Janović u 71. minuti.

LENJINGRAD — Prvog dana prvenstva Sovjetskog Saveza u atletici postignuti su odlični rezultati. Bivša svjetska rekorderka u skoku uvis Tamara Bikova još jednom je potvrdila da se nalazi u odličnoj formi. Ona je skokom od dva metra osvojila prvo mjesto, dok je drugu poziciju sa samo tri centimetra manje osvojila Larisa Kostini. U bacanju kugle Natalija Risovskaja je nadmoćno osvojila prvo mjesto, dužinom od 20,74 metra
U trci na 800 prvo mjesto osvojila je Agledinova sa 1:56,24, dok su Olizarenko i Potkopajeva bile za koji djelić sekunde sporije. U muškoj konkurenciji najzapaženiji rezultat postigao je Igor Lotorov na 1500 metara. On je stazu pretrčao za 3:36,09. U skoku udalj Sergej Lajevski je preskočio 8,19 metara. Sergej Smirnov je osvojio prvo mjesto u bacanju kugle daljinom od 21,41 metar.

OSIJEK — Od 2. do 4. avgusta u Osijeku će se održati 40. pojedinačno prvenstvo Jugoslavije u gađanju malokalibarskim oružjem po međunarodnom programu. Na prvenstvu će sudjelovati oko 200 strijelaca iz 44 jugoslovenska kluba, u 13 disciplina.

RIJETI — Trećeg dana Svjetskog prvenstva u jedrenju avionima Jugosloveni su postigli veoma dobre rezultate kao i u prethodna dva dana. Ipak, Ivo Šimen je u generalnom plasmanu zadržao sedmo mjesto u standardnoj klasi. Na cilj treće discipline, letu cilj-povratak stigao je 15. Starović je osvojio 21. mjesto a Peperko, koji je u generalnom plasmanu bio osmi, tek je 36, tako da je pokvario plasman. Uslovi za letenje su bili slabi, tako da je čak 26 pilota moralo aterirati prije cilja, u Rijetiju.

AZB (R) UKA NOVIH ZANIMANJA

GLASAČ

On je „za" i kad je „protiv",
važno je da prijedlog prođe;
bio kvorum il' ne bio
- većina je čim on dođe.

On je „za" i kad je „protiv"
jer prijedlog mora proći...
Kada li će, mili bože,
bar jedanput sebi doći?

Miloš APRILSKI

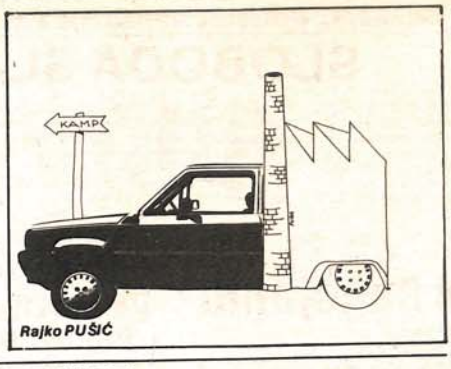

Rajko PUŠIĆ

POSTSKRIPTUM

REFERATI

Sve donedavno službeni podaci su govorili kako je na području prnjavorske opštine jesenas pšenicom zasijano 6.500 hektara. No, u vrijeme žetve je ustanovljeno da je pšenica bila zasijana na oko 5.400 hektara.

Brazda je, očito, najduža u - referatu.

MOST

Zub vremena i višegodišnja nebriga su učinili svoje: viseći most preko Vrbasa u Jajcu ne služi više svojoj namjeni. Od mosta su ostale samo žice.

A i pjesma kaže „valja nama preko rijeke"!

SLIČNOST

Od „kulturnog ljeta" u Prijedoru ni ove godine nema ništa. Prijedorčanima, a i njihovim gostima od svih kulturnih sadržaja na raspolaganju stoje jedino odlasci u kino. Istovremeno, Ljetna bašta je pretvorena u skladište!

I oba kina po svemu liče na magazine.

Himzo SKORUPAN

ŠARENICA

TALASANJE

DOK SE SREDNJA
BRČKA KLASA
RADNIČKA SE
SVE VIŠE TALASA!

SMETNJA
SPJEVAO JE
I TURIZMU ODU
PA SAD ČEKA
DA TI STRANCI
SVOJOJ KUĆI ODU!

OPISUJUĆI GUŽVU I SKUPOČU
TE SILNU, STRANU GOSPODU,
NOVINE POMALO ČUVAJU OD NAS
PLAŽE U LJETNJEM PERIODU!

Božo MARIĆ

SITNE MISLI

● Svakog dana u svakom pogledu sve više napredujem - UNAZAD!

● Zavladalo neko praznovjerje, samo PRAZNUJEMO.

● Žene i fudbaleri sve postižu nogama.

● Ovih dana osjećao sam se praznično zato što sam ispraznio sve džepove.

● Baš smo neka baksuzna generacija. Djetinjstvo nam je bilo siromašno a svi su izgledi da će nam takva biti i starost.

● Više nam ne mogu, nema smisla, da nam bacaju prašinu u oči. Nestašica je građevinskog materijala.

● Kakvi smo mi tatini sinovi, to najbolje zna majka OTADŽBINA.

● Mladim stručnjacima su jedino otvorena vrata interesne zajednice za zapošljavanje.

Luka AREŽINA

LJETNI EPIGRAMI

DIZANJE

Dosadaš nama gosta sada,
kako mi se stvari čine,
još jedino morski vali
mogu doći u visine!

NATURIZAM

Sve je više naturista,
kada dođe ljetnje vrijeme,
svi, naime, tada počnu
naturivat veće cijene.

IZLASCI

Od svih morskih izlazaka
bez sumnje se reći može,
da turisti ponajviše
izlaze iz svoje kože.

PRESOLJENOST

**Preslano je naše more
sve dok traje ta sezona,
jer su njega presolili
sa cijenama- pansiona.**

SLATKO I SLANO

Jedan voli samo more
drugi slatke vode pika,
sve zavisi kako kažu
od ukusa - novčanika!

J. NIKOLIĆ

KRAJIŠKI BEĆARAC

● IMAM CURU, IME JOJ JE VIDA,
MOJA VIDA POD DRUGOG SE SKIDA.

● MALA MOJA NEKO MI TE LJUBI,
NA TVOM LICU POZNAJU SE ZUBI.
MALA MOJA VISOKI JABLANE,
JER TI MJESEC GRIJAO TABANE.

● MALA MOJA SVOGA ĆAĆU VEŽI,
DA PO NOĆI NA MENE NE REŽI.

● JA SAM SVOME GOVORIO ĆAĆI,
DA ĆE MENE KRAJ MAĆEHE NAĆI.

● MALA MOJA PRAVI PROZOR VEĆI,
SAŽULJO SAM LEĐA IZLAZEĆI.

● KAD SE MOJA USTA RASKORAČE,
PETNAEST KILA POJEDU POGAČE.

● SRAMOTA ME REĆI PRED CURAMA,
SRCE VENE ZA UDOVICAMA.

● VEDRO NEBO PUNO AVIONA,
UDOVICA SLAĐA OD BOMBONA.

● OJ, CURIE, BOG TE UBI CRNU,
GAĆICE TI OSTAŠE NA TRNU.

Miloš ZRNIĆ

EPIGRAMI

VEZE
IGRA NA ISTU KARTU.
A ZEMLJAK MU DOĐE. „DŽOKER".
U PROSTRANOM KABINETU
NAĐE SE I „DŽONI VOKER".

ESTRADA
DOK SE PJEVALJKA NA SCENI
SAMA SA SOBOM MAZI,
MALOGRAĐANI I SLIČNI
U TOTALNOJ „EKSTAZI"

INTERESOVANJE
SRUČILA SE „RAJA"
LISTOM „NA PJEVAČE"
KO GRAD NA NJIVU
KOJA ZA RAJOM PLAČE

DIJAGNOZA
KAŽU DA ŽIVI
„KO BUBREG U LOJU"
IZREKA MEDICINSKI
IMA LAIČKU BOJU.

ZEJTIN
U PRODAVNICI ČUH,
I SAD MI NEGDJE TITRA,
„SVATI MITRE, ŠTA TI JE
JEDNA LITRA"?

KO PITA BAZU
PRATEĆI INTERES MNJENJA,
CIJENE DOMINIRAJU.
A ONI ŠTO CIJENE PRATE, ZASADU
NJIH NE DIRAJU.

KARIJERISTA
DRUGI ODSKAČU ZA KOPLJE,
A ON „JURIŠA" KO KOZAK,
PA TO JE NESHVATLJIVO,
DA TI STANE MOZAK.

POSJEDNIK
IMA OGROMNO IMANJE,
OVLAŠ TI CRTA KROKI
ZA OBILAZAK U ŽIVO
TREBA TI „TOKI—VOKI"

POSTUPAK
ODLUKA JE NAVODNO VALJANA,
ZATO ŠTO BJEŠE KVORUM, O SUŠTINI TAKVE ODLUKE
NEK' RASPRAVLJA VIŠI FORUM.

DVOJNI MORAL
POŠTENJE NA SUNCE, GOVORI
„CORAM PUBLICO" ONDA TEK IZJAVI „VOLIM TE REPUBLIKO"

RECEPCIJA PRAVA
DEKADENTNO PRAVO
OBIČNOSTOJI NA PUTU
NA KOJI STARI RIMLJANIN
ISTRESA KROZ PROZOR TUTU.

SLATKORJEČIVOST
GOVORIO JE GOVORIO...
S OSJETNIM KREŠENDOM
UBIJEĐEN DA PEČATIRA
KRAJ S „HEP ENDOM"

Vojo GRUBOR

Milenko KOSANOVIĆ

- Moraš, pojesti još ovaj biftek, Fifi!

Boško MILOJEVIĆ

MISAONI RESTLOVI

● Mi smo najbogatija nacija na svijetu. Kad naši počnu da se razbaciju društvenim sredstvima i bankari se stide.

● Uvijek idem u istu berbernicu na šišanje, iz dva razloga: 1. hoću da znam ko me i kada šiša i 2. preko puta berbernice se nalazi „Jugobanka", pa isplatim berberina na kredit.

● Od kada počeše godišnji odmori, porasla nam produktivnost. Jednako ne radimo s manje radnika kao i kad smo bili svi.

● Ko daje sve od sebe, ostaje ili go, ili u drugom stanju.

● Ove godine su nam rodili kombajni, samo je pšenica podbacila.

● Pooštriće se zakon o privrednom kriminalu. Ispod milijardice će se tretirati kao sitni džeparoši.

● Uvijek kasnimo: prvo dozvolimo da nam neko napravi pronevjeru, pa mu ni tek onda jebemo majku.

● Žetva je uzela maha i na našim fakultetima. Prvi snopovi studenata već su pali.

● Radimo neplanski: dok oni studiraju, mi gradimo ulice. Čim mladići i djevojke izađu s fakulteta, nađu se na ulici.

Slobodan JANKOVIĆ

HUMORESKA

PROMJENA

Obratio sam se određenom delegatskom organu sa zahtjevom da mi odobri to i to. Znao sam da će mi biti udovoljeno, ne samo zato što sam ispunjavao sve uslove (manje važno), nego i zbog toga što sam većinu članova tog tijela lično poznavao (više važno). Kad sam došao da pitam je li bila sjednica na kojoj će mi ono odobriti, daktilograf Neđo mi je rekao da je ona upravo u toku i da će se završiti za dvadesetak minuta. Vani je bila vrućina i odlučio sam da to vrijeme provedem kod njega u kancelariji. (Baš tad mi je postalo jasno da službenici najčešće rade prekovremeno zato što kod kuće nemaju klima-uređaje)

Nakon nekoliko minuta, sa sjednice je došao pročelavi Marko i rekao:

- Uh, kazao sam da idem u ve-ce, a u stvari hoću da se odmorim od bedastoća. Onaj tikvan Matija me zbilja umara.

Ubrzo je izišao, ali je nakon njega ušao Matija. Matija je, inače, divan čovjek s kojim sam na „ti" još od preklanjske godine. Umorno je progovorio:

- Ne mogu da slušam onog mamlaza Zorana.

I Zoran je dobar čovjek. Ljudina! Toliko sam puta sjedio s njim ispred našeg hotela dobacujući curicama komplimente. Nakon nekoliko minuta je ušao i on i huknuo:

- Pa onaj Ibrica je bilmez, kakvog više nema pod nebeskom kapom!

Do isteka onih dvadesetak minuta ulazili su i ostali. Govorili su jedni o drugima svakakve riječi. Jasno je rečeno da je Goran lopov, da je Anka kučkica, a čuo sam i mišljenje da su ono tamo sve sami manijaci. Čutao sm jer nisam htio da se miješam u njihove interne stvari, a i zato što bih braneći nekoga mogao drugog uvrijediti. No, znao sam da su sve to fini momci i poštene ženske, i o njima ne bih mogao reći ni jednu ružnu riječ. Ali uostalom, to i nije važno, važno je da se završi sastanak, odnosno da mi konačno ono odobre.

Sastanak se završio. Nisu mi odobrili.

Prilikom izlaska sreo sam na hodniku tikvana Matiju i mamlaza Zorana. Iza njih je išao bilmez Ibrica i namrštenog čela je pričao sam sa sobom. Takođe sam vidio kako onaj lopov Goran nešto šuška s kučkicom Ankom. Osim njih vidio sam i tri manijaka nepoznatih imena.

Pomalo mi je drago što sam odbijen. Jer, odbili su me oni čija bi mi podrška smetala kao čovjeku. Nisam ni od jednog njihovog čuo, nego sam zaključio: oni su bagra.

Armonko GRGIĆ

U PREDVORJU HOTELA

U jeku velike seobe turista iz svih krajeva naše zemlje i inostranstva na naše more, našli smo se na recepciji jednog hotela. Sudeći po agencijskim vijestima, naš će Jadran ove godine biti kroat gostima i svi su izgledi da će planovi biti premašeni, pa se nemojte iznenaditi ako naiđete na ovakvu gužvu u hotelu kao što je ova na donjem crtežu. Ilustrator je namjerno načinio 10 sitnih grešaka koje valja pronaći. Vjerujemo da ćete se ugodno zabaviti tražeći greške, jer koliko god su „logične" na crtežu, toliko i teške za pronalaženje!

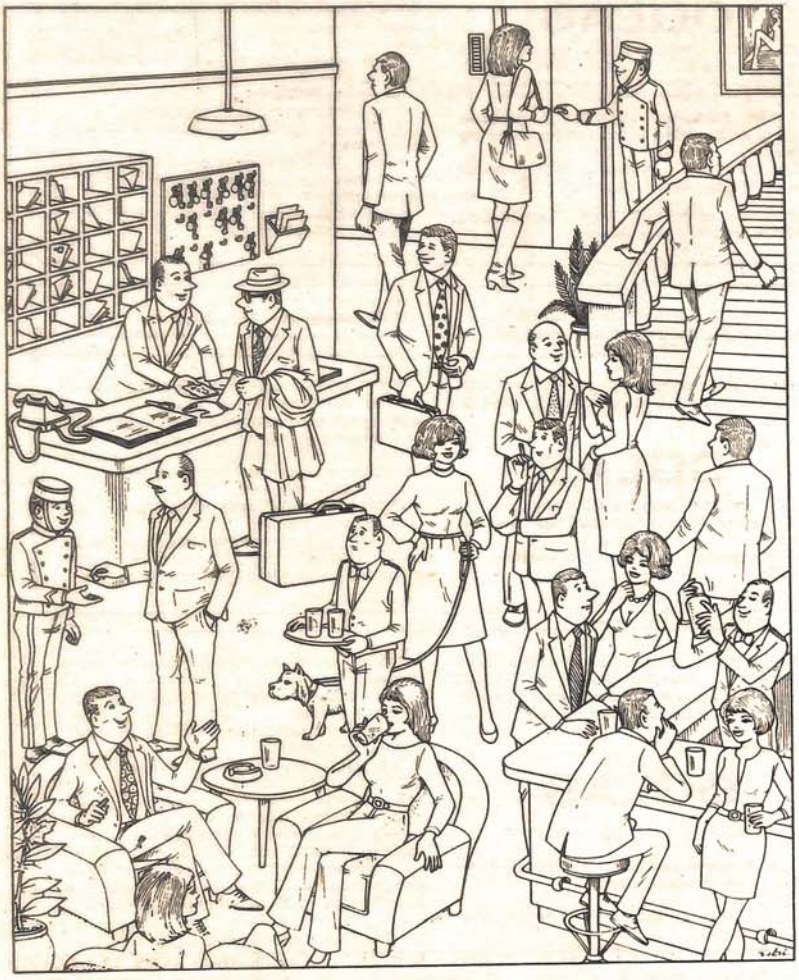

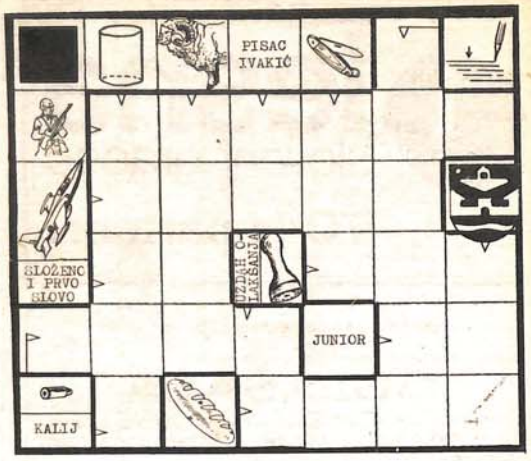

MOZAIČNA UKRŠTENICA

U donji lik mozaične ukrštenice treba izvjesnim redom (vodoravno i uspravno) uvrstiti niže navedene imenice koje su poredane prema dužini i razvrstane abecednim redom. Za početak valja u uspravni niz polja (posebno uokviren) upisati naziv tradicionalne sportsko-turističke manifestacije koja se već dugi niz godina održava prve nedjelje augusta u jednom mjestu Cetinske krajine (vidi crtež - simbol u sredini ukrštenice!). Inače, pored svake kolone polja stoji cifra koja označava broj slova u dotičnom redu pa će i to olakšati posao rješavačima.

10 slova:
BANKARSTVO, EKSPANZIJA, FARMACEUTI, MANIPULANT, PRIPRAVNIK, PROTIVNICA, REZERVOARI, SPOREDNOST

9 slova:
DUBROVNIK, KOMBINAT, KORIŠTENJE, MARATONAC, PARABELUM, PATVORINA, SPORTISTI, VALENTINO

8 slova:
AGRIKOLA, ANGSTREM, AUSTRIJA, KROMPIRI, LAMPIONI, NASLONJAČ, ODVRTANJE, OLIMPIJA, OSTROVSKI, OSTROŽAC, PANKREAS, PARABOLA, PRAMENKA, PRETOVAR, PRIJATELJ, PRIMORAC, PSIHOLOG, SVOJSTVO, ŠKOLARAC

7 slova:
ARMAVIR, AUTOMAT, DVOJNIK, IGNACIJ, KLOKANI, KOTLINA, KROMPIR, MAJMUNI, MERSIHA, NAGRADA, OPANČAR, OPATIJA, OPKLADA, OSJEČAJ, POTICAJ, PRAZNIK, PRITOKA, PROLJEĆE, REKLAMA, REOSTAT, RUSALKA

6 slova:
ADVENT, BRANIK, ENGLEZ, IZVORI, KASTRO, OVČICA, OŽBOLT, POKOPI, POVRAT, RADNIK, TERMAL

5 slova:
ALZAS, DRAMA, EKSER, FAGOT, ISKON, KVANT, MASKA, PRINC, SISAK, SKITI, TINTA, TRTAR, VAPNO

4 slova:
AIŠA, GROM, IRAC, IZBA, KUĆA, KURS, ŠARA, ZIMA.

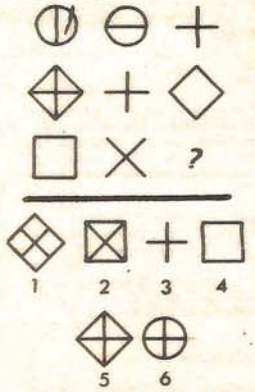

NA MJESTO OZNAČENO UPITNIKOM TREBA STAVITI JEDAN OD ŠEST LIKOVA OZNAČENIH BROJEVIMA. KOJI JE TO LIK?

(Ž. Đ.)

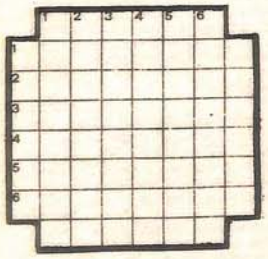

ČAROBNI LIK

VODORAVNO I USPRAVNO: 1. Ime i prezime poznatog američkog pisca („Pustolovine Toma Sojera"), 2. Obraditi zemlju oranjem, izorati, 3. Pohađalac škole, đak, 4. Doživjeti nesreću, 5. Žitelj otoka Hvara, 6. Hodati po korzu, Odmoriti se hodajući. (M. S.)

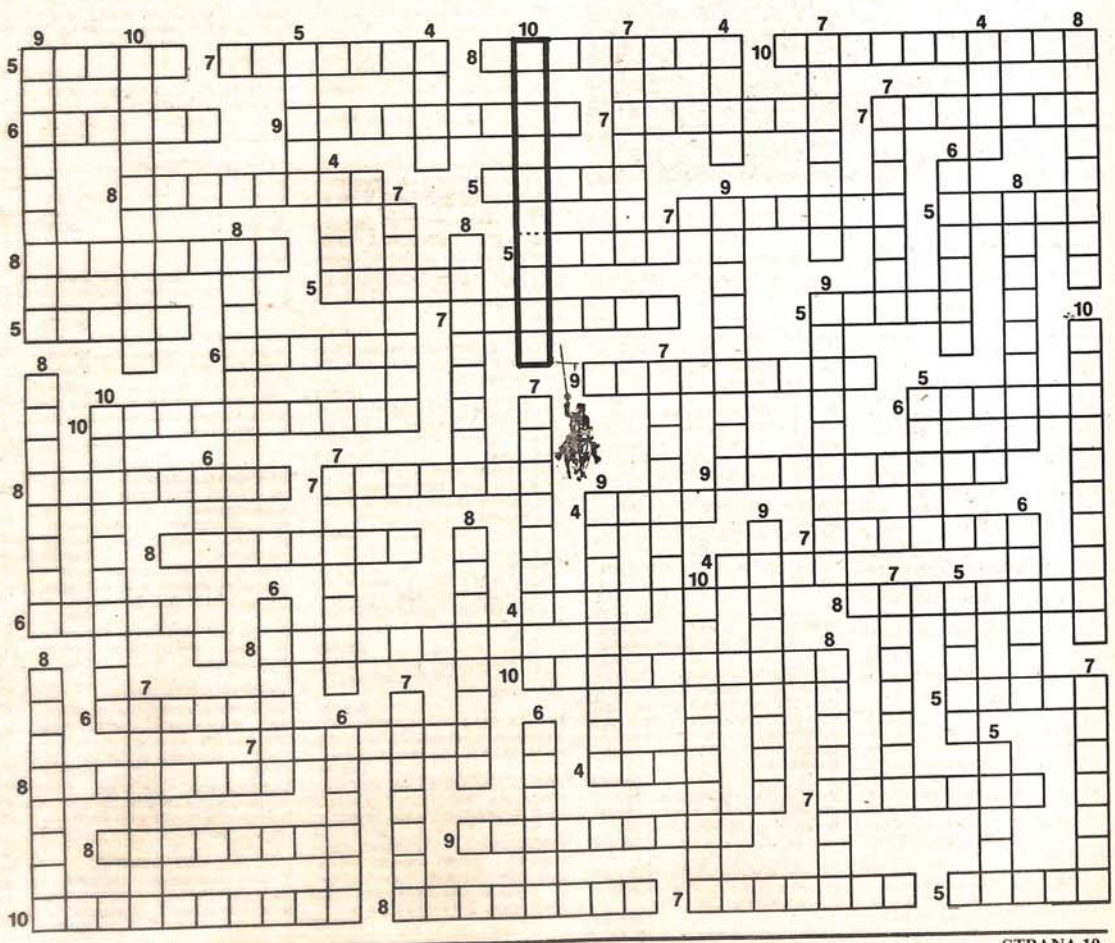

lesna
slovenj gradec
TO je partner!

ZAJEDNICA ZA KOMUNALNU DJELATNOST LAKTAŠI

OGLAŠAVA

USTUPANJE NA KORIŠTENJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA U DRUŠTVENOJ SVOJINI U SVRHU IZGRADNJE OBJEKATA U SVOJINI GRAĐANA

PUTEM

USMENOG JAVNOG NADMETANJA

Putem javngo nadmetanja izvršiće se ustupanje na korištenje građevinskog zemljišta u društvenoj svojini unaselju Kruščik u Laktašima i to:

1. Parcela k.č.br. 392/19 (173/4), površine 472 m² početna cijena 370.000 dinara,
2. Parcela k.č. br. 392/20 (173/13), površine 495 m², početna cijena 370.000 dinara,
3. Parcela k.č.br. 392/21 (173/14), površine 520 m², početna cijena 380.000 dinara.

Na svim parcelama urbanističkim planom predviđena je izgradnja stambenih zgrada u ličnoj svojini jednospratnice dimenzije 9x9 m. U početnu cijenu uračunata je naknada za uređenje građevinskog zemljišta.

Zainteresovani kandidati mogu položiti kauciju u iznosu od 10% od početne cijene na žiro-račun Zajednice broj: 10592-662-154 ili na blagajni Zajednice prije početka javnog nadmetanja.

Kandidati koji postignu najvišu cijenu uplatu, sredstava izvršiće na žiro-račun Zajednice.

Predaja parcela u posjed kandidatima izvršiće se po uplati postignute cijene obostranim potpisivanjem ugovora o ustupanju zemljišta na korištenje.

Javno nadmetanje održaće se u petak, 9. avgusta 1985. godine, u hotelu „San" u Laktašima sa početkom u 9 sati.

Razgledanje zemljišta može se izvršiti dana 8. avgusta od 10 do 12 sati a u isto vrijeme može se izvršiti uvid u dokumentaciju zemljišta.

UNIS—RO VALJAONICA HVT BANJALUKA — RAMIĆI

Na osnovu odluke Radničkog savjeta UNIS—RO Valjaonica hladno-valjanih traka Banjaluka - Ramići od 25.7.1985. godine raspisuje se

OGLAS

za prijem u radni odnos na određeno vrijeme izvršioca grupe poslova i radnih zadataka

1. Pomoćni kuhar - 1 izvršilac na određeno vrijeme do povratka radnice sa porodiljskog odsustva

USLOVI: PK - završena osmogodišnja škola i stručna osposobljenost.

2. Poslovi održavanja čistoće - 1 izvršilac do povratka radnice sa bolovanja

USLOVI: završena osmogodišnja škola.

3. Poslovi laboratorijskih i hemijskih ispitivanja - 1 izvršilac do povratka radnice sa porodiljskog odsustva.

USLOVI: SSS - završena srednja tehnička škola - smjer hemijski sa 6 mjeseci radnog iskustva.

Oglas ostaje otvoren (8) osam dana od dana objavljivanja.

Uz prijavu priložiti:

1. svjedočanstvo o završenoj školi,
2. uvjerenje o radnom iskustvu za poslove pod brojem 3.

Neblagovremene, nepotpune i neovjerene foto-kopije dokumenata neće se uzimati u razmatranje.

Prijave slati na adresu: UNIS — RO Valjaonica HVT Banjaluka - Ramići.

AIPK ZZ „AGROUNIJA" PRIJEDOR OOUR „Vlastita polj. proizvodnja" PRIJEDOR

Na osnovu odluke Radničkog savjeta OOUR-a „Vlastita polj. proizvodnja" Prijedor raspisuje se

OGLAS

za prijem izvršilaca sljedećih poslova:

1. Referent za geodetske poslove - 1 izvršilac

2. Rukovalac postrojenja u silosima - 1 izvršilac

3. Čuvar objekta - 2 izvršioca

Uslovi:

Pod 1. geodetski tehničar (geometar) sa 6 mjeseci radnog iskustva. Ukoliko se ne prijave kandidati sa radnim iskustovm, primiće se pripravnik (bez radnog iskustva).

Pod 2. KV. strojobravar sa radnim iskustvom od 6 mjeseci ili pripravnik.

Pod 3. KV vatrogasac - čuvar.

Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja u dnevnoj štampi.

Prijave se podnose na adresu: AIPK ZZ „AGROUNIJA" OOUR „Vlastita poljoprivredna proizvodnja" Prijedor, Kozarska 3.

SOUR MMK „BRATSTVO" Pucarevo, RO Tvornica otkivaka Pucarevo, OOUR „Tvornica za proizvodnju auto-dijelova" Derventa, Komisija za radne odnose

raspisuje

OGLAS

za obavljanje poslova i radnih zadataka

1. III stepen složenosti metalobrusač - 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.

USLOVI:

Pored opštih uslova utvrđenih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:

— III metalobrusač sa 2 godine radnog iskustva u struci.

Uz prijavu kandidati treba da dostave sljedeće dokumente:

1. svjedočanstvo o završenom III stepenu,
2. izvod iz MK rođenih,
3. uvjerenje o regulisanju JNA.

Oglas otvoren 8 dana.

Neblagovremene i nekompletne prijave neće se uzimati u razmatranje.

Prijave slati na adresu: OOUR „Tvornica za proizvodnju auto-dijelova" Derventa, Ul. Ante Begića br. 33, s naznakom „za oglas".

mali oglasi
34-448
VESELINA MASLEŠE 13
RADNO VRIJEME: OD 7.00 do 15.00 I SUBOTOM OD 8.00 do 11.30

PRODAJA

AUTOMOBILI

PRODAJEM automobil „zastava 750", godina proizvodnje 1978, telefon borj 36-491 Banjaluka. 048754

PRODAJEM automobil „opel kadet", telefon broj 44-667, Banjaluka. 048803

KUĆE

PRODAJEm hitno i povoljno nedovršenu kuću VP+1 u Boriku u Ulici Slaviše Vajnera Čiče broj 69, ifnormacije na telefon broj 57-423, Banjaluka. 1-1 048667

PRODAJEM povoljno kuću i zemlju. Motike broj 51, telefon broj 52-784, Banjaluka. 1-1 048738-39

PRODAJEM manju kuću, novogradnja, sedam dunuma zemlje, pola voće, pola obradivo, udaljeno od centra četiri kilometra, zainteresovana stranka javiti se na telefon broj 49-606, Jovo Banjaluka. 048645

PRODAJEM kuću telefon broj 33-379, Banjaluka. -1-1 048709

PRODAJEM kuću s dvorištem i voćnjakom u Banjaluci, u Ulici Danka Mitrova broj 38. Za sve informacije obratiti se na telefon broj 078/51-208 preko cijelog dana, Banjaluka. 048804

PRODAJEM kuću u Dragočaju, obratiti se na telefon broj 40-330, Banjaluka. 048798

PRODAJEM prizemnu dvoiposobnu kuću s dvorištem, bašticom, garažom i dvorišnom zgradom, u Ulici Aleksе Šantića broj 10, telefon broj 49-229 od 17 do 22 sata, Banjaluka. 048795

PRODAJEM nedovršenu kuću nasprat, inforamcije na telefon broj 38-324, Ulica Ivice Davida broj 68, Banjaluka. 048794

PRODAJEM kuću s 18 dunuma zemlje i ostalim posjedom. Zainteresovani neka se jave na telefon broj 54-298, Banjaluka. 048750

PRODAJEM povoljno nedovršenu kuću P+1 u Motikama, s tri ili šest dunuma zemlje, informacije svakog dana od 19 do 21 sat na telefon broj 078/43-919, Banjaluka. 0487752

PRODAJEM nedovršenu kuću u Drakuliću, zaselak Gagule, vlasnik Borislav Smiljčić javiti se na adresu: Živko Smiljčić, Šargovac broj 21 ili na telefon broj 078/725-266, Banjaluka. 1-2 048755-56

PRODAJEM kuću s lokalom, telefon broj 31-915, Banjaluka. 048757

PRODAJEM novosagrađenu komfornu kuću u centru Čelinca površine 200 kvadratnih metara, s garažoim i uređenim placom 600 kvadratnih metara. Upitati na telefon broj 33-295, poslije podne, Banjaluka. 048774

PRODAJEM montažnu kućicu dimenzija 5x2,5 metara hitno, telefon broj 830-306, Banjaluka. 048766 1-2

PRODAJEM novu kuću preko puta trnskog doma u Glamočanima, cijena povoljna, Čedo, Trn. 048768

PRODAJEM kuću u Podgrmečkoj ulici broj 9, Lauš, telefon broj 58-587, Banjaluka. 048770

PRODAJEM kuću etažno vlasništvo, cijena povoljna, Ulica Ljubice Gerovac broj 9, Hiseta, Banjaluka. 048784

ZEMLJIŠTE

PRODAJEM zemlju, pogodno za gradnju, ima struja i voda, zemlja se nalazi blizu kožare. Lazo Mitrović, Česma broj 13, Banjaluka. 048775

PRODAJEM povoljno poljoprivredno imanje kod Nove Topole. Za sve informacije obratiti se na telefon broj 36-650 od 14 sati ili na adresu: Vojo Pavić Trošelji, Nova Topola. 048760

PRODAJEM zemlju u Velikom Blašku kod Klašnica, telefon broj 58-587, Banjaluka. 048769

PRODAJEM 1.800 kvadratnih metara zemlje u Šargovcu pokraj asfalta, telefon broj 41-441, Banjaluka. 048781

PRODAJEM dva gradilišta u Kranjskoj Ulici. Upitati na broj 23, kod Savića, telefon broj 071/644-970, Sarajevo. 048802

RAZNO

PRODAJEM dvosoban stan u vlasništvu Ulica Mirka Mrmolje broj 1-B, pogledati od 15,00 do 18,00 sati, Grujić, Banjaluka. 1-1 048741

PRODAJEM radijatore u Ulici Mirka Mrmolje broj 4, telefon broj 38-930, Banjaluka. 048792

PRODAJEM novu praktiku B-100 elektronik, telefon broj 078/41-228 od 16,00 do 19,090 sati, Banjaluka. 048790

PRODAJEM traktor „IMT 560" nadnih časova 1900. Ostoja Đurić, Ulica Džemala Bijedića bb, Omarska. 048786

PRODAJEM kombajn marke „klass matador", zahvat kose tri metra, kombajn u ispravnom stanju, cijena po dogovoru. Duško Jajčanin, Međuvođe, Bosanska Dubica. 048749

PRODAJEM hitno motor „java" 350 kubika u odličnom stanju kao i šator sa dva odjeljenja, zvati od 15 do 20 sati na telefon broj 40-260, Banjaluka. 048762

PRODAJEM povoljno kamp-prikolicu „knaus" s šest ležaja, nazvati na telefon broj 58-007, Banjaluka. 048779

STANOVI (PONUDE)

IZDAJEM jednosoban stan u Ulici Bose Živković broj 5, pogledati poslije 16 sati na telefon broj 49-404, Banjaluka. 048776

SOBE

IZDAJEM namještenu sobu s kupatilom, centralnim grijanjem, u Kozarskoj ulici broj 23, Banjaluka. 048796

IZDAJEM ležaj u namještenoj sobi muškarcu, u centru, u Ulici bulevar revolucije broj 6, stan 12, I sprat, Banjaluka. 048785

IZDAJEM namještenu sobu s dva ležaja i grijanjem telefon broj 43-035, Banjaluka. 048780

STANOVI (ZAMJENA)

MIJENJAM dvosoban stan, 54 kvadratna metra, u Novoj varoši, za veći stan uz dogovor, za uži centar ili Čaire. Telefon broj 56-758, Banjaluka. 048789

MIJENJAM jednosoban stan u centru za dvosoban ili veći stan, telefon broj 21-637, Banjaluka. 048738

MIJENJAM kuću s lokalom za kuću ili stan, telefon broj 31-915, Banjaluka. 048758

STANOVI (POTRAŽNJA)

Dvije sestre, studentice medicine, traže garsonijeru ili jednosoban stan s centralnim grijanjem, ponude na telefon broj 058/521-720, Split. 048799

Četvoročlana porodica traži prazan dvosoban stan, javiti se na telefon broj 32-922 lokal 48 od 6 do 14 sati, Banjaluka. 048743

PODUKE — INSTRUKCIJE

Dajem instrukcije iz matematike srednjoškolcima i studentima, telefon broj 24-951, Banjaluka. 1-2 048751

Dajem časove iz njemačkog i ruskog jezika, telefon broj 30-109, Banjaluka. 048759

RAZNO

Tražim poslovni prostor s izlogom površine do 80 kvadratnih metara u užem centru grada, obavještenja na telefon broj 011/683-991 od 16,00 do 22,00 sata. Beograd. 1-1 048701

Izdajem prostoriju pogodnu za manje skladište u Boriku, telefon broj 57-221, Banjaluka. 048800

Tražim ženu za održavanje kuće, obezbijeđen stan i hrana, broj telefona 49-305, Banjaluka. 048753

RADNA MJESTA

Samostalna ugostiteljska radnja bife „Putnik" Kamičani, Prijedor, vlasništvo Muhameda Ziberi, traži dvije konobarice, plata po dogovoru, oglas ostaje otvoren do popune, Prijedor. 048636

Mašinsko-bravarska radnja, vlasništvo Nedeljka Grabeža, Ulica Branka Popovića broj 208, Banjaluka, traži priučenu metalsku radnicu za rad na alatnim mašinama i pripravnika 1 metaloglodača, oglas ostaje otvoren do popune, Banjaluka. 048655

Samostalna zidarska radnja, vlasništvo Radivoja Vasića iz Čelinca, traži 2 KV zidara i 3 NK radnika, oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu, odnosno sve do popune, Čelinac. 048687

Samostalna ugostiteljska radnja „Uranak" vlasništvo Habibe, Ulica Brace Potkonjaka broj 77, Banjaluka, traži KV konobaricu, uslovi: položen ispit za KV radnika, oglas je otvoren do popune, Banjaluka. 048703

Samostalna ugostiteljska radnja Hot-dog vlasništvo Ahmeta Ahmetovića, Banjaluka, Ulica Vase Pelagića bb, traži NK radnika, oglas je otvoren do popune, Banjaluka. 048722

Dana 4. avgusta 1985. godine navršava se sedam dana od smrti našeg dragog supruga, oca i brata

ENESA SMAILAGIĆA

U nemogućnosti da svima lično zahvalimo, ovim putem zahvaljujemo Vazduhoplovnom zavodu „Kosmos", TO „Bosna" i Savezu invalida rada, te rodbini i prijateljima koji saučestvovaše u našem bolu

Ožalošćena porodica
048771

Dana 3. avgusta 1985. godine navršavaju se dvije godine od prerane smrti naše drage majke i supruge

MUJESIRE HATIBOVIĆ, rođene RADASLIĆ

FAMILIJA
048797

Dana 6. avgusta 1985. godine navršavaju se dvije godine od smrti drag nam

DRAGOJLE IVKOV, rođene SAVINOVIĆ

Tog dana u 10 sati posjetićemo njen grob i položiti cvijeće

KĆERKA I ZET
048791

Javljamo tužnu vijest da je dana 1. avgusta 1985. godine u 64. godini života preminuo

NEDŽIB ČELO EKIĆ

Sahrana će se obaviti dana 3. avgusta 1985. godine u 18 sati u Stupnici.

OŽALOŠĆENI: supruga BEHIJA, BRAĆA, SESTRE i ostala rodbina i prijatelji
048806

Dana 3. avgusta 1985. godine navršava se šest mjeseci prepunih tuge i bola za našim dragim

KEMALOM KEMOM BEGOVIĆEM

Dragi sine, brate i daidža, najmiliji nikad ne umiru tako češ i ti vječno živjeti u našim srcima.

PORODICA
048805

Dana 2. avgusta 1985. godine iznenada je preminuo dugogodišnji član našeg kolektiva

MIJAT MINJA (VIDA) VIDOVIĆ

Ostaće u trajnom sjećanju radnim kolegama

OOUR „BANJALUČKA PIVARA"

AIPK RO „TVORNICA MESNO KOŠTANOG BRAŠNA" U OSNIVANJU BOSANSKA GRADIŠKA

Na osnovu člana 20. Pravilnika o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima radnika Savjet RO „Tvornica mesno koštanog brašna" u osnivanju na sjednici održanoj dana 29.7.1985. godine donio je odluku o raspisivanju

OGLASA

za zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme

1. Vozač teretnog vozila 1 izvršilac

Uslovi

KV vozač „C" kategorije sa 1 godinom radnog iskustva.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Uz prijavu priložiti dokaze o stručnoj spremi i radnom iskustvu.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se razmatrati.

„KRAJINATURIST" Ugostiteljsko-banjska radna organizacija „TERMAL" LAKTAŠI

PONOVO RASPISUJE

KONKURS

za izbor komercijalno-tehničkog direktora

Osim opštih uslova propisanih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove i to:

- visoka ili viša školska sprema ekonomskog ili hotelijerskog smjera ili VK ugostitelj sa 5 godina radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.

Prijave na konkurs sa potrebnim dokumentima podnose se u roku od 15 dana od dana objavljivanja konkursa na adresu: Ugostiteljsko-banjska radna organizacija „Termal" Laktaši.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

AIPK RADNA ORGANIZACIJA „TRGOPROMET" BANJALUKA

Radnički savjet

Radnički savjet Radne organizacije „Trgopromet" Banjaluka, raspravljajući o reizboru odnosno izboru inokosno poslovodnog organa Radne organizacije „Trgopromet" Banjaluka, odlučio je da se raspiše i raspisuje sljedeći

KONKURS

za izbor i imenovanje
(reizbor)

INOKOSNO POSLOVODNOG ORGANA RADNE ORGANIZACIJE „TRGOPROMET" BANJALUKA

Uslovi:

1. završen ekonomski ili pravni fakultet,
2. radno iskustvo 3 godine,
3. da ne postoje smetnje za obavljanje ove funkcije iz člana 511. ZUR-a.

Konkurs ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja u listu „Glas".

Prijave na konkurs slati na adresu: AIPK Radna organizacija „Trgopromet" Banjaluka - za Konkursnu komisiju, Ulica braće Pavlića zgrada „F".

Uz prijave priložiti tražena dokumenta da se ispunjavaju uslovi iz konkursa.

Neblagovremene i nepotpune prijave neće se uzeti u obzir, nego će biti odbačene.

SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA STANOVANJA ČELINAC

Na osnovu odluke Skupštine SIZ-a broj 02/I-9-90-2/85 od 27.6.1985. godine RASPISUJE

PONOVNI

OGLAS

o prodaji zemljotresom oštećenog stambenog objekta u Ul. maršala Tita bb u Čelincu

Oglašava se putem javne licitacije prodaja zemljotresom oštećenog stambenog objekta od tvrdog materijala čija je korisna površina 112 m².

Početna cijena objekta je 500.000,00 dinara.

Obavezna kaucija je 10% od početne cijene.

Kupac objekta dužan je isti porušiti i osloboditi građevinsku parcelu u roku od 15 dana od dana kupovine istog.

Pravo učešća imaju sva pravna i fizička lica.

Javno nadmetanje će se obaviti 12.8.1985. godine, sa početkom u 8 sati kod samog objekta.

Sve informacije mogu se dobiti na telefon 850-068.

Na osnovu odluke Radničkog savjeta od 13.6.1985. godine OOUR Dom zdravlja Banjaluka RO Kliničko-medicinskog centra Banjaluka raspisuje

OGLAS

za popunu slobodnih radnih mjesta

1. Stomatološka sestra za rad u Stomatološkoj službi u terenskoj ambulanti Bronzani Majdan na neodređeno vrijeme 1 izvršilac

2. Stomatološka sestra za rad u Stomatološkoj službi, do povratka radnice sa porodiljskog odsustva, na određeno vrijeme 1 izvršilac

3. NK na održavanju čistoće u Studentskoj ambulanti Službe za zaštitu zdravlja žena, za rad po 4 (četiri) sata dnevno, na neodređeno vrijeme 1 izvršilac

USLOVI: za radno mjesto pod red. br. 1. i 2. završena medicinska škola - smjer stomatoloških sestara, položen stručni ispit i prethodna provjera stručnih i drugih sposobnosti, i za radno mjesto pod red. br. 3. završena osnovna škola i provjera stručnih i drugih sposobnosti.

Prijave se podnose: Komisiji za radne odnose OOUR-a Dom zdravlja Banjaluka RO Kliničko-medicinskog centra Banjaluka (putem Kadrovskog odsjeka) u roku od 8 dana od dana oglašavanja oglasa u listu „Glas".

Uz prijavu kandidati su dužni dostaviti ovjeren prepis ili foto-kopiju sljedećih dokumenata: za radno mjesto pod red. brojem 1. i 2. svjedočanstvo o završenoj medicinskoj školi, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, izvod iz matične knjige rođenih i ljekarsko uvjerenje o radnoj sposobnosti, i za radno mjesto pod red. br. 3. svjedočanstvo o završenoj osnovnoj školi, izvod iz matične knjige rođenih i ljekarsko uvjerenje o radnoj sposobnosti.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

O rezultatima oglasa kandidati će biti pismeno obaviješteni u roku od 15 dana od dana izbora.

Banjaluka, 1.8.1985. godine

Broj: 09-31/85

RO „FARMES" SARAJEVO OOUR „KRAJINALIJEK" BANJALUKA

OBJAVLJUJE SE

LICITACIJA

Objavljuje se licitacija za vozilo

- „zastava 101 mediteran" BL - 965-13

Pravo na licitaciju imaju sva fizička i pravna lica uz uplatu 10% od početne cijene.

Početna cijena je 200.000,00 (dvijestotinehiljadadinara i 00/100)

Licitacija će se obaviti 12.8.1985. god. u prostorijama „Krajinalijeka" Banjaluka, Vlade Vitjuka br. 6, u 12 sati.

Vozilo je u voznom stanju.

KO BJEŠE MARKS?

Ja nisam odavde...

● *Budimpeštanci „znaju" da je Marks bio Rus, da mu je prezime Engels, da je dugo živio i da je obješen*

„Ko je bio Marks? Ko je bio Engels? Sa mikrofonom u ruci, dvojica reportera Radio—Budimpešte izišli su na ulicu mađarskog glavnog grada i ova pitanja postavljali prolaznicima.

Kako piše zapadnonjemački dnevnik „Velt", sama ova anketa zvuči dosta nevjerovatno za jednu komunističku zemlju, ali su još nevjerovaniji odgovori na postavljena pitanja koje su dobili mađarski reporteri na ulicama Budimpešte. Odgovori su emitovani u veoma slušanoj emisiji mađarskog radija „Majski kabare". Evo nekih odgovora koje prenosi „Velt":

Na Marksovom trgu u Budimpešti, reporteri zaustavljaju čovjeka koji pokušava da izbjegne odgovor: „Ne postavljajte mi takva pitanja!" — kaže prolaznik.

„Zar baš ništa ne želite da kažete?"

„Pa, istina je da nisam imao vremena da to učim".

„Zar ni u školi niste čuli za Marksa?"

„Ja sam se trudio da što manje idem u školu..."

Drugi prolaznik je na ovo pitanje odgovorio:

„On je bio sovjetski filozof, a Engels je bio njegov prijatelj. Šta još da kažem? Umro je u poodmaklim godinama..."

„Naravno, bio je političar" — kaže jedna žena.

„A njegovo ime?"

„Lenjin, Lenjin, fabrike Lenjin... Da, da, on je preveo Lenjinova djela na mađarski!"

„Bio je obavezan u školi" — kaže druga žena.

„A znate li još nešto o njemu?"

„Ne tjerajte me da ponovo odgovaram na lekcije iz škole! Vi biste to morali da znate, a ne mene da pitate. Uostalom, bio je Nijemac, bio je političar i zatim — bio je obješen..."

„Zašto se ovaj trg zove Marksov?" — pita reporter jednu staricu.

„Da to nije bio neki njemački filozof? Zvao se Marks Engels, zar ne?"

Reporteri prelaze na Engelsov trg i pitaju po kome je ovo mjesto dobilo ime.

„Po Engelsu" — odgovara jedna prolaznik.

„Ko je bio Engels?

„To je Englez, koji se bavio komunizmom."

Da li bi se Marks ovako smješkao da čuje šta o njemu znaju sljedbenici

Kada je drugu ženu reporter upitao zašto se trg tako zove, ona je odgovorila.

„Ne znam. Nisam iz Budimpešte..."

Jedan muškarac odgovara:

„Čekajte malo... Bio je revolucionar, a njegovo ime?... Engels, Engels... Marks Engels... Zar se nije zvao Marks?"

„Dakle, njegovo ime je bilo Marks, a prezime Engels, zar ne?"

„Tačno tako!"

Na pitanje gdje je živio Engels, jedna žena odgovara: U Lenjingradu, zar ne? Ovaj, u stvari u Moskvi..."

„A gdje je živio Marks?"

„Pa u Sovjetskom Savezu, ako se dobro sjećam, gdje je jedno vrijeme studirao..."

Na pitanje zašto je trg dobio Marksovo ime, jedna grupa prolaznika u glas odgovara:

„Mi smo iz Segedina, živimo u Segedinu i to ne znamo..."

„Otkud ime Engelsovom trgu?"

„Ne znam — odgovara jedan čovjek.

— Znam samo da je bio Nijemac, da se zvao Karolj, ali ne znam ništa više o njemu... U školi smo ga zvali samo Engels i bio je obavezan".

PRECIZNOST PRIJE SVEGA

Hiljadu snimaka — u sekundi

● ***Automobili u trci „formule 1" imali su ugrađene specijalne odašiljače, koji su signale slali kompjuteru — a ovaj, naravno, precizno izmjerio svaki milimetar trke***

Nedavna trka bolida „formule 1" za Veliku nagradu Britanije u Silverstonu koju su i naši televizijski gledaoci vidjeli na svojim malim ekranima, ostala je zabilježena i kao sportska manifestacija na kojoj je mjerenje vremena dostiglo gotovo neshvatljivu preciznost.

Organizatori ove poznate automobilske trke najbržih bolida, koja se boduje za svjetski šampionat „formule 1", mjerenje vremena su povjerili poznatoj švajcarskoj firmi „Lonžin" i nisu se pokajali. Uređaji ove firme dostigli su preciznost o kojoj se do sada samo sanjalo.

Svaki automobil koji je učestvovao u trci imao je ugrađen specijalni odašiljač, a preko staze u podlogu su bile ugrađene specijalne trake od metalne folije. Čim vozilo pređe jednu od ovih traka, odašiljač emituje signal koji prima kompjuter. Svako vozilo ima drugačiji signal, a kompjuter je u stanju da ga u trenutku dešifruje i izračuna brzinu sa preciznošću od jednog hiljaditog dijela sekunde.

Posebni uređaji bili su montirani na startu i cilju trke u Silverstonu. Na obje strne linije cilja postavljane su superosjetljive ćelije, koje su stvarale pravu barijeru infracrvenih zraka koju vozila probijaju u prolazu. Impulse ovih uređaja bilježi specijalna „vremenska mašina", a ekipa stručnjaka „Lonžina" odmah poredi podatke sa startnim brojem automobila koji je prošao.

Da bi se izbjegli bilo kakvi nesporazumi, na cilju trke „Lonžin" je montirao i sopstvene televizijske kamere koje snimaju hiljadu snimaka u sekundi. Svaki od ovih snimaka može da se „zamrzne" i na miru pogleda, što predstvlja vrhunsku verziju foto—finiša.

MUZIKA

Pop-koncert na Kineskom zidu

● ***Poznati američki pjevač insistira da pjeva u „Zabranjenom gradu", a organizatori predlažu — Kineski zid.***

Poznati pop—pjevač Džon Denver prvi je američki intepretator zabavne muzike koji je u posljednjih pet godina gostovao u Sovjetskom Savezu, a sada pregovara za gostovanje u Kini.

Sa kineskim organizatorima je dogovoren veliki koncert ovog pjevča septembra ove godine, ali postoji jedna prepreka — pjevač i organizatori se ne slažu u pogledu mjesta gdje bi koncert trebalo da se održi. Kinezi predlažu Veliki kineski zid, dok pjevač insistira da to bude u „Zabranjenom gradu".

Pjevač kaže da bi veoma lijepo zvučao naslov koncerta „Džon Denver uživo sa Velikog kineskog zida", pogotovo što je i planiran satelitski TV—prenos za cio svijet, ali „gdje će da se smjesti publika?

Denver je doputovao u Peking neposredno sa turneje po SSSR—u da bi pokušao da riješi ovaj problem, ali za sada još u tome nije uspio. On je čak izjavio da vjeruje da u Kini postoji strah od eventualnih incidenata poslije gužve koja je nastala na pekinškom stadionu za vrijeme jedne fudbalske utakmice maja ove godine i da zato domaćini za koncert predlažu mjesto gdje neće moći da se okupi posebno veliki broj mladih. Denver, međutim, tvrdi da njegovi obožavaoci nisu huligani i da do incidenata sigurno neće doći. Ostaje mu samo još da u to ubijedi organizatore u Pekingu.

„Kad ću da porastem?"

Kineski aligatori

PEKING — Broj kineskih aligatora, rijetke vrste životinja koja živi samo, u rijeci Jangce, udvostručio se od 1982. godine zahvaljujući posebnom načinu gajenja. U centru za uzgoj aligatora u provinciji Anhui stručnjaci uspijevaju da postignu stopu reprodukcije od 70 procenata. Kineski aligatori, „rođaci" aligatora iz Misisipija crne su boje sa žutim flekama i postižu maksimalnu dužinu od metar i po.

NEDJELJNI ZADATAK

Priprema
A. Alibegović

Mala enigma s godinama

„Prije sedam godina", kaže otac sinu, „bio sam sedam puta stariji od tebe, a prije šest godina bio sam šest puta stariji od tebe." Koliko je godina ocu, a koliko sinu?

Ako vam ne pođe za rukom da ni ovaj laki zadatak riješite, ne preostaje vam ništa drugo do da sačekate iduci broj **Nedjeljnog Glasa** u kojem ćemo objaviti rješenje.

Rješenje zadatka iz prošlog broja: izgleda paradoksalno, ali u slučaju da se majmun počne penjati u konopac, uteg će se početi dizati, a ako se majmun u stvari spuštati. Neobično, zar ne?!

U LONDONU

Terorista u komšiluku

Britanski ministar unutrašnjih poslova Leon Britn mora da razriješi veoma neprijatnu situaciju, do koje je došlo kada je nedavno objelodanjeno da jedan italijanski terorista, osuđen u svojoj zemlji, stanuje u istom stambenom bloku u Londonu u kojem živi i jedan ministar britanske vlade.

Riječ je o 26—godišnjem italijanskom teroristi Robertu Fjoreu, koji je u Rimu osuđen na devet godina robije u odsustvu i to zbog pokušaja ubistva podmetanja požara i oružane pljačke. Londonska policija je otkrila da se Fjore nastanio u jednoj stambenoj zgradi u kvartu Pimliko gdje takođe stanuje u britanski ministar transporta Nikolas Ridli.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, koje vodi brigu i o bezbjednosti članova vlade Margaret Tačer, našlo se iznenada izloženo pritisku da deportuje Fjorea i još četvoricu drugih italijanskih terorista, je dugo živio i da je obješen

PA ZAR I TO MOŽE?

Krompir za potenciju

● *Kada je krompir u 16. vijeku stigao iz Južne Amerike u Evropu, prve količine su se prodavale kao odličan afrodizijak. Danas naučna istraživanja dokazuju isto — zbog prisustva vitamina E*

„Ako želite da imate uspjeha u ljubavi, morate da jedete dosta krompira" — savjetuje londonski „Sandi ekspres" najavljujući knjigu o afrodizijacima autora Pitera Levenea koja je nedavno objavljena u Velikoj Britaniji.

Kao „poznata činjenica" u knjizi se navodi da su ostrige „izuzetno sredstvo" za poboljšanje seksualnog života i da je i sam Kazanova za svaki doručak jeo po pedeset ostriga. Prema knjizi „Afrodizijaci", sličan „ugled" uživa i kavijar, a na Orijentu prah od roga nosoroga vrijedi polovinu svoje težine u zlatu.

„Ali, ko bi sanjao da skromne krtole običnog krompira imaju sličan efekat i da je pokazao možda i bolje rezultate od ovih poznatih afrodizijaka?" — pita autor knjige.

Kao dokaz navode se činjenice: kada je krompir u 16. vijeku stigao iz Južne Amerike u Evropu, prve količine prodavale su se kao odličan afrodizijak. Jedna funta (oko pola kilograma) krompira koštala je 250 funti u vrijeme kada je radnik zarađivao dvanaest funti — godišnje! Prema tim odnosima, danas bi jedna unca (ounce — nešto više od 28 grama) koštala astronomskih šest hiljada britanskih funti.

„Kada je krompir bio opšteprihvaćen i počeo da se proizvodi u ogromnim količinama, ostao je jeftina hrana i izazvao je pravu eksploziju natalitета — piše autor ove knjige. — U periodu između 1801. i 1901. godine, dakle za samo jedno stoljeće, u Velikoj Britaniji broj stanovnika se od 11 miliona povećao čak na 38 miliona, a u Zapadnoj Njemačkoj od 25 miliona na 56 miliona. Te dvije zemlje su bile najveći potrošači krompira i to je dovelo do ovakvog naglog povećanja broja stanovnika".

U knjizi se navode i rezultati nekih „naučnih istraživanja", koja „dokazuju" da ova osobina krompira potiče od vitamina E koji povećava mušku potenciju. Na listi deset prehrambenih artikala koji sadrže najviše ovog vitamina nalazi se i krompir. Dva druga člana ove „porodice" prehrambenih artikala su biber i paradajz, koji je nekada — ne bez razloga — nosio naziv „jabuka ljubavi".

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BOSANSKA KRUPA

LJEPŠI IZGLED JASENICE

Lazo Plavanjac, medicinski radnik u Jasenici:

— Mi smo do sada nizom akcija učinili dosta na uređenju Jasenice, a ni sada ne prestajemo. Sada je u toku akcija na izgradnji vodovoda, sportskog centra, a uskoro će biti pušteni i prvi proizvodni kapaciteti fabrike namještaja. Od otvaranja memorijalne zone u Jasenici 1979. godine sve je više gostiju.

OSLONAC NA VLASTITE SNAGE

Safet Pašalić, fudbaler Bratstva:

— Imamo dosta mladih i talentovanih fudbalera i ubijeđen sam da osloncem na vlastite snage možemo u fudbalu dosta postići. Činjenica je da se mora sa mladima dosta raditi i da uspjesi preko noći ne dolaze, ali strpljivim radom možemo se plasirati i u viši rang takmičenja. Za to imamo sve uslove.

JAKA KONKURENCIJA

Emir Talić, fudbaler Bratstva:

— Kvalitet klubova u Regionalnoj fudbalskoj ligi je u usponu. Mislim da će u narednoj sezoni biti veoma teško. Konkurencija je velika.

Bratstvo je ostalo bez Muhića, ali upornim radom možemo sve nadoknaditi. Mislim da će borba za prvo mjesto biti između Podgrmeča, BSK-a i Bratstva. Za vrh tabele mnogi bi umiješali Prijedor i Borac iz Titovog Drvara koji imaju odlične ekipe.

B. VASILJEVIĆ

ZANIMLJIVOSTI

KISELE KIŠE

Poslije njemačkih šuma, na udaru štetnih posljedica industrijalizacije, sada su na redu švajcarske šume. Stručnjaci tvrde da je situacija alarmantna. Tzv, „kisele kiše", zatim suše, pa klimatske promjene — šta god da je od ovoga glavni uzrok, čovjeku je sve teže da brani šumu.

Prva mjera je već preduzeta — smanjena je maksimalna brzina kretanja vozila na putevima, kako bi se umanjilo štetno djelovanje automobilskih izduvnih gasova.

DUVANSKI DIM NAJOPASNIJI ZAGAĐIVAČ

Doktor Leo Kapria, regionalni direktor Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu, govoreći o opasnosti koju po zdravlje nepušača izaziva dim iz pušačkih cigareta, između ostalog je rekao i sljedeće: „Građani su spremni da prijave svaku opasnost trovanja od otpadnih materijala, pesticida i drugih zagađenja, a potcjenjuju i odbacuju opasnost od najčešćeg i najopasnijeg zagađivača — duvanskog dima".

Danas se u čitavoj Evropi, pa i u svijetu, širi pokret za zaštitu nepušača. Oko 40 zemalja već je zakonodavstvom regulisao da se kontroliše pušenje na mjestima gdje nepušači udišu dim iz cigareta pušača — sastanci u zatvorenim prostorijama, saobraćajna vozila, zajedničke kancelarije pušača i nepušača i dr, a zbog dokazane opasnosti i od tzv. „pasivnog pušenja" sve češće se čuje uzrečica koja kaže da „pravo pušača prestaje tamo gdje počinje pravo nepušača na — disanje".

LASERSKA KONTROLA BOCA

Francuska firma Saint Gobain je realizovala postupak i uređaj za potpunu kontrolu boca, koje se recikluju i poslije pranja vraćaju na upotrebu.

Zahvaljujući ispitivanju laserskim zrakom od jednog milimetra, kroz zidove boca, mogu se otkriti sva strana tijela i ostaci u boci, kao i prljavština i prskotine, najfinije pukotine, čak i kod boca koje se razlikuju po visini i boji. Novi sistem infracrvene apsorpcije omogućava da se otkriju ostaci tečnosti od pranja, a automatizovani sistem izbacuje defektne bocе i kod brzine proticanja od 60.000 na sat. Uređaj se priključuje na fabrički konvejner. Svako strano tijelo, prljavština, prskotine, prekidaju laserski signal pri prolazu kroz bocu. Sistem funkcioniše tako dobro da je moguć gubitak od samo 0,3% dobrih boca.

D.T.

RADIO-PROGRAM

SUBOTA, 3. i NEDJELJA, 4. avgusta

BANJALUKA

SUBOTA

7,00 — Početak programa
7,05 — Muzika — novosti — muzika
7,45 — Oglasi i obavještenja
8,00 — Mi predlažemo — vi birate
9,00 — GOST PROGRAMA
10,00 — Hit programa
10,10 — Rezervisano vrijeme
10,20 — Magazin sedam
11,00 — Sportski žurnal
11,20 — Uključite svoje magnetofone
12,00 — Završetak programa
Od 12,00 do 07,00 — PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

NEDJELJA

7,00 — Početak programa
7,05 — Muzika — novosti — muzika
7,45 — Oglasi i obavještenja
8,00 — NA ZELENOM TALASU
8,30 — Poželjeli ste — izvodimo
10,00 — HRONIKA KOTOR-VAROŠA
10,20 — Magazin sedam
11,00 — Muzika za nedjeljno raspoloženje
11,20 — Emisija na ukrajinskom jeziku
12,00 — Završetak programa
Od 12,00 do 01,00 — PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

KLJUČ

NEDJELJA, 4. AVGUSTA

10,00 — Najava programa i vijesti
10,30 — Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 — Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12,00 — Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 — Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva

PRIJEDOR

SUBOTA, 3. AVGUSTA

9,00 — Najava programa
9,02 — Noviteti disko-produkcije
9,30 — Jugoton-ekspres
10,00 — Subotom zajedno
11,00 — Čestitke, želje, pozdravi
13,00 — Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO-PROGRAM.

PRNJAVOR

SUBOTA

9,00 — Najava subotnjeg revijalnog programa Radio-Prnjavora
12,00 — Odjava programa i uključivanje u Zajednički program Radio-stanica BiH
14,00 — Isključenje iz zajedničkog programa

SRBAC

NEDJELJA

8,05 — Muzika za dobar dan
8,30 — Želje, četitke i pozdravi
9,00 — Radio u selu — AIPK na talasima krajiških RS
9,30 — Želje, čestitke i pozdravi
10,00 — aktuelno protekle nedjelje
10,15 — Želje čestitke i pozdravi

BOSANSKI NOVI

SUBOTA

9,00 — I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 — Želje slušalaca
10,10 — Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo Kombinat na talasima krajiških RST)
10,30 — Nastavak vaših želja
11,00 — Hronika 6 radio-dana (IPP-pregled aktuelnosti na kraju nedjelje)
11,15 — EP-prospekt
11,30 — Rezervisano za... (dokumentarni program)
12,00 — Susret na talasu (Zajednički program RSA II i ORS BiH)
14,00 — Odjava programa i najava ponovnog susreta.

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA

11,00 — Najava i pregled programa
11,05 — Za svakog ponešto
11,30 — Želja slušalaca
12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Emisija za selo
14,30 — Vijesti
14,33 — Program za mlade
15,30 — PROTEKLE SEDMICE U NAŠOJ KOMUNI
15,45 — Obavještenja, muzika, oglasi
16,00 — Dnevnik Prvog programa RS
16,30 — U subotnje predvečerje
17,00 — Odjava programa.

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA

8,00 — Početak i najava programa
8,05 — Muzika — informacije — muzika
8,50 — Oglasi i obavještenja
9,00 — Odabrali smo za diskofile
9,30 — Vijesti i sportska hronika
9,40 — Narodna muzika
10,00 — Iz melodije u melodiju
11,00 — OMLADINSKI STUDIO
12,00 — Odjava i završetak programa Radio-Bosanske Gradiške
12,00 — 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BiH (Susret na talasu)

NEDJELJA

7,55 — POČETAK I NAJAVA PROGRAMA
8,00 — AIPK NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO-STANICA
8,30 — Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9,00 — Oglasi i obavještenja
9,10 — Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
10,00 — Humoristički radio-talas
10,10 — Želite, čestitate, pozdravljate — do kraja programa
(u 12,00 VIJESTI)

JAJCE

SUBOTA

9,00 — Najava programa
9,10 — Vijesti
9,15 — AIPK na talasima bosanskokrajiških komuna
10,00 — Revija vaših želja, čestitki i pozdrava
11,00 — Odjava programa

NEDJELJA

9,00 — Najava programa
9,15 — EPP
9,30 — Reportaže, zapisi
9,50 — Jajačke turističke razglednice
10,00 — Nedjeljni žurnal
10,30 — Putokaz — omladinska emisija
11,00 — Revija vaših želja, čestitki i pozdrava
12,00 — 13,00 — Odjava programa
Od 12 do 14 sati preuzimanje Zajedničkog programa opštinskih radio-stanica Bosne i Hercegovine. Od 16 sati Radio-Jajce preuzima Dnevnik Prvog programa Radio-Sarajeva

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA — Čudesni majstori kung fua (honkonški) od 17, 19, i 21 sat

VRBAS - ŠERIF U DOLINI MIRA (italijanski film) od 16,18 i 20 sati.

PALAS (velika sala) — Nije lako s muškarcima (domaća komedija) od 16, 18 i 20 i 22 sati

(mala sala) — Groznica ljubavi (domaći mužički) od 16,30, 18,30 i 20,30 sati.

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstave

DJEČIJE POZORIŠTE

Nema predstave

DOM KULTURE

U velikom izložbenom salonu — izložba likovnih tečajeva Doma kulture a u malom izložbenom salonu izložba „Pjesma nas je održala".

Umjetnička galerija

Stalna postavka.

UMJETNIČKA GALERIJA

Ispred Galerije u 21,15 sati projekcija filmova iz umjetnosti.

STALNA POSTAVKA SPOMEN ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakog radnog dana osim ponedjeljka od 9 do 13 i od 17 do 19 sati, i subotom nedjeljom i praznicima od 9 do 13 sati.

Do 22. septembra otvorena je etnološka izložba „Zmijanje"

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti ogranak I radi svakog dana osim subote od 7,30 do 14,00 sati (od 1.7. do 5.7. od 15.7 do 19.7. od 29.7. do 2.8. od 12.8 do 16.8 od 26.8. do 30.8.)

Od 12.30 do 19 sati (od 8.7. do 12.7. 22. do 26.7. 5.8 do 9.8 od 19.8 do 23.8.)

ODJELJENJE U MEJDANU (radi ponedjeljkom i utorkom od 12,30 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 7,30 do 14 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima apoteka „1 maj" u Ulici V. Nazora 21, tel. 21-914.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38 111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu — Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

Izmijenjeni red vožnje željeznice važi od 2.6.1985. godine

Za Sarajevo: 0,56 (brzi); 02,00 (brzi), 06,07 (olimpik), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).

Za Zagreb: 01,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.

ZA BEOGRAD: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

IZ SARAJEVA: 01,08, 03,00 (brzi) 09,55 (poslovni) 15,04 (brzi) 16,16, (brzi) 20,10 (poslovni).

IZ ZAGREBA: 042, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi) 18,08 (poslovni) 21,42 (ubrzani).

IZ BEOGRADA: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZOVI

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00, 05,30, 06,00 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.

ZA BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30.

ZA LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25

ZA SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu u 10,00, 13,35 i 15,15)

ZA KRANJSKU GORU: 13,15

ZA TUZLU: 05,35 i 15,45

ZA DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (polasci u prolazu)

ZA MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00

ZA BIJELJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati).

ZA NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora i iz Dervente u 14,40)

ZA DERVENTU: u 12,00 sati.

ZA PRIJEDOR: u 4,45

ZA KUKOLJE I SRBAC: u 6,15 a povratak iz Srpca u 11 sati.

ZA SRBAC: u 17,15

AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI PALANKA u povratku saobraća preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJDANA sa polaskom iz LUŠCI PALANKE u 5,45, SANSKOG MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10.

ZA ROVINJ: 7,45, 19,45
ZA RIJEKU: 6,00 7,45 22,00
ZA UMAG: 6,00
ZA SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu)
ZA ŠIBENIK: 7,30, 22,30

BOSANSKA GRADIŠKA

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede" otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić" u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca".

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813-433

Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813-500

Turist-biro 813-080

Taksi-stanica — 811-716

„Elektro-Bosanska Gradiška" — 813-344.

ČELINAC

Nema kino-predstave

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047 Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sat svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić" radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-013. Autobuska stanica 850-139.

KOTOR-VAROŠ

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave

Narodna biblioteka „Veselin Masleša" radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER-VAKUF

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30, do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 660-190. SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

DEŽURNA STRANA

SUTRA NA MEĐEĐEM BRDU KOD SANSKOG MOSTA

213. GRMEČKA KORIDA

SANSKI MOST, 2. avgusta - Tradicionalna borba bikova, jedinstvena turistička manifestacija, koja će se u nedjelju, 4. avgusta održati na Međeđem brdu kod Sanskog Mosta očekuje se da će okupiti više od 100.000 posjetilaca iz svih krajeva naše zemlje, te veći broj stranih turista. U Organizacionom odboru 213. grmečke koride naglašavaju kako je za borbe u improvizovanoj areni svoja grla prijavilo 20 vlasnika, uzgajivača iz Bosanske krajine i ostalih dijelova BiH.

Glavnu atrakciju koride borbu bikova, koja zvanično počinje u nedjelju u 14 sati, upotpuniće svojim programima izvorne folklorne grupe s područja općina Sanski Most i Ključ, a RO „Miostandard" iz Osijeka prirediće izložbu poljoprivredne mehanizacije.

S.G.

OD 5. AVGUSTA

ČEKOM 12.000 DINARA

BEOGRAD, 2. avgusta (Tanjug) — Vlasnici tekućih računa moći će već od 5. avgusta da plaćaju robu ili usluge čekom, čija vrijednost iznosi 12.000 dinara. To je dvostruko veća suma nego do sada. Ovaj iznos korisniku čeka garantuje banka ili poštanska štedionica, kod koje se vodi tekući račun. Inače, u gotovom i buduće se može podizati samo 6.000 dinara kod svih banaka i pošta. Najmanji iznos koji se može platiti ili unovčiti čekom je 500 dinara.

UBIJEN ISTAKNUTI BORAC PROTIV APARTHEJDA

SMRT ISPRED KUĆE

DURBAN, 2. avgusta (Rojter) — Istaknuti borac protiv politike aparthejda, pravnica Viktorija Miksenge ubijena je ispred svog doma, u predgrađu Durbana, u Južnoj Africi, saopštila je policija.

Njen suprug, Grifts Miksenge, takođe pravnik i borac za ljudska prava, ubijen je prije četiri godine na istom mjestu.

NEVESINJE

OTKRIVENA NEPRIJATELJSKA GRUPA

NEVESINJE, 2. avgusta (Tanjug) — Predsjedništvo OK SSRN Nevesinje danas je razmotrilo informaciju o političko-bezbjednosnom stanju u opštini u svjetlu djelatnosti neprijateljske grupe pročetničke i nacionalističke orijentacije, otkrivene prošlog mjeseca.

Članovi ovog organa najenergičnije i bezrezervno su osudili nastojanje ove nevelike grupe, pretežno mladih ljudi, da svojim neprijateljskim radom ugroze tekovine naše revolucije i da omoguće širenje četničke ideologije. Pokazalo se i u ovom slučaju, da sem među nekolicinom najbližih rođaka, neprijateljska grupa nije uspjela da obezbijedi šire uporište za svoju subverzivnu djelatnost.

PRNJAVOR

MLADI ZASUKALI RUKAVE

PRNJAVOR, 2. avgusta - Prigodnim programom u Mjesnoj zajednici Donji Vijačani u četvrtak uveče otvorena je lokalna radna akcija „Donji Vijačani '85" koja će trajati narednih 20 dana.

Mladi ovog sela svrstani u tri čete koje nose imena narodnih heroja ovog područja te Živojina Preradovića, predratnog komuniste i borca, adaptiraće omladinski dom i izviđačke prostorije. Vrijednost radova se procjenjuje na milion i 400 hiljada dinara.

B.R.

VRHOVNI SUD BiH POTVRDIO KAZNU ZBOG POKUŠAJA SILOVANJA

OSUĐEN INSPEKTOR

BIHAĆ, 2. avgusta - Još u novemru prošle godine Vijeće Opštinskog suda u Bihaću osudilo je na sedam mjeseci zatvora **Ratka Dubajića**, inspektora Skupštine opštine u Bihaću, zbog pokušaja silovanja. Nakon što je ovu kaznu potvrdio i Okružni sud u Bihaću, Ratko Dubajić se žalio Vrhovnom sudu BiH. Vrhovni sud je kaznu potvrdio, pa je tako, sada već bivši inspektor Skupštine opštine, pravosnažno osuđen i moraće da provede u zatvoru sedam mjeseci.

D.M.

SORA „BANJALUKA 85"

BRIGADA IZ NIRNBERGA

BANJALUKA, 2. avgusta - Danas je u naselje Savezne omladinske radne akcije „Banjaluka '85" stigla brigada „Jedinstvo" iz Sjeverne Bavarske, koja će do 21. avgusta raditi na radilištima ovogodišnje akcije. Brigadu je formirao Klub Jugoslovena „Rudi Čajavec" iz Nirnberga, i u njenom sastavu se nalazi 32 djece naših radnika privremeno zaposlenih u Saveznoj Republici Njemačkoj i njihovih vršnjaka, stranih državljana.

I.P.

U SAOBRAĆAJNOJ NESREĆI KOD SLAVONSKOG BRODA

TROJE POGINULO, OSMORO POVRIJEĐENO

SLAVONSKI BROD, 2. avgusta (Tanjug) — Tri osobe su poginule, a osmoro ih je teže i lakše ozlijeđeno u teškoj saobraćajnoj nesreći, koja se dogodila jutros oko 3 sata na auto-putu Zagreb-Beograd kod sela Lužani, nedaleko od Slavonskog Broda.

Nesreća se dogodila kada je vozač kamiona banjalučke registracije, vlasništvo Radne organizacije „Ugar-trans" iz Skender-Vakufa Nenad Solarević (42) iz sela Mokri Lug, izlazio s parkirališta i uključivao se u promet idući u pravcu Beograda. U tom trenutku na prikolicu kamiona naletio je osobni automobil „opel-rekord" - zapadnonjemačke registracije. Od udara je „opel" prešao na lijevu stranu ceste, kojom je iz suprotnog pravca naišao osobni automobil „golf" vukovarske registracije. Tom prilikom osobni automobil „golf" je sletio s puta u polje i u njemu su poginuli vozač Josip Sopjanac, zatim njegov otac Tomo (62) i jedna neidentifikovana djevojčica. U tom automobilu teško je ozlijeđena vozačeva majka Mara (59). U osobnom automobilu „opel-rekord" - teške ozljede zadobili su Mustafa Abanoz (12) i Zekije Abanoz (37) a lakše su ozlijeđeni vozač Osman Abanoz, Bajram Abanoz (3) i Ibrahim Abanoz (20).

POSJETE

VRHOVEC U SENEGALU

DAKAR, 2. avgusta (Tanjug) — Danas će u Dakar u jednodnevnu radnu posjetu doputovati član Predsjedništva SFRJ Josip Vrhovec. Tokom boravka u Dakaru Vrhovec će se sresti sa senegalskim predsjednikom Abdu Diufom a imaće i razgovore sa ostalim senegalskim funkcionerima.

Ovo je prvi jugoslovensko-senegalski susret na visokom nivou otkad je Abdu Diuf došao na čelo Senegala - 1981. godine.

DANAS U PRNJAVORSKOJ TVORNICI NAMJEŠTAJA „STANDARD"

POŽAR U LAKIRNICI

PRNJAVOR, 2. avgusta - Danas u 11 sati i 25 minuta u novom pogonu Tvornice namještaja „Standard" u Prnjavoru izbio je požar koji je na sreću brzo lokalizovan. Požar je izbio u lakirnici prilikom varenja, a srećna je okolnost što su u rekordnom roku, na licu mjesta bili članovi Vatrogasnog društva Prnjavor. Istraga je u toku.

B.R.

NA PRUZI BANJALUKA — PRIJEDOR

POVRIJEĐEN PJEŠAK

BANJALUKA, 2. avgusta - Na pruzi Banjaluka-Prijedor u Ivanjskoj, juče oko 19,10 sati teško je povrijeđen Aleksije Milaković iz Milakovića kod Ivanjske. Kako je došlo do nesreće, još nije utvrđeno. Milaković se nalazi u šok-sobi Kliničko-bolničkog centra u Banjaluci.

M.D.

LJETNA OLIMPIJADA 1988.

SSSR U SEULU

TOKIO, 2. avgusta — Predstavnik za štampu Centralnog komiteta Sovjetske partije Leonid Zamjatin izjavio je da će Sovjetski Savez učestvovati na predstojećim 24. olimpijskim ljetnjim igrama 1988. godine u Seulu.

OSNOVNA BANKA „BANJALUKA"

KURSNA LISTA

(formirana 2. avgusta 1985. godine)

KURS U DINARIMA

Zemlje	Valuta	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Prodajni za devize
Austrija	100 šilinga	1339,4	1373,75	1377,87
Belgija	100 franaka	461,7	474,76	476,18
Danska	100 kruna	2633,28	2707,74	2715,87
Francuska	100 franaka	3087,72	3175,03	3184,57
Holandija	100 florina	8381,64	8618,65	8644,54
Italija	100 lira	14,09	14,45	14,49
Norveška	100 kruna	3233,87	3325,31	3335,30
SR Njemačka	100 maraka	9414,07	9655,45	9684,46
Švajcarska	100 franaka	11518,11	11813,44	11848,93
Švedska	100 kruna	3211,93	3302,75	3312,68
Japan	100 jena	110,8	116,03	116,38
V. Britanija	1 funta	372,55	383,08	384,23
Kanada	1 dolar	192,29	201,35	201,96
SAD	1 dolar	266,63	274,16	274,99
Australija	1 dolar	187,23	196,05	196,64

Kupovni i prodajni kursevi za devize primjenjuju se od 14 sati 2. avgusta 1985. godine a kursevi za efektivu od 3. avgusta 1985. godine.

SUBOTA, 3. AVGUSTA

PRVI PROGRAM

11,55 - Pregled repriznog programa
15,35 - Pregled programa
15,40 - Kritična točka
16,10 - Akademski ansambl „Harmonija" - narodna muzika
16,40 - Dnevnik I
16,55 - „Tukuma" - danski igrani film
18,30 - Međutim - emisija iz kulture
19,15 - Crtani film
19,30 - Dnevnik II
20,00 - „Ekspres u plamenu" - sovjetski igrani film
21,20 - EPP
21,25 - Vijesti
21,30 - Sedam svjetskih dana
21,40 - Vikend program: Sav taj džez - baletska emisija
Program plus
22,55 - Beni Hil
23,00 - Video-spotovi
23,15 - Koncert Irene Grafnaler
23,55 - Vijesti
00,00 - Pregled programa za nedjelju

DRUGI PROGRAM

14,05 - Pregled programa
14,10 - Jugoslavijo, dobar dan - informativno-zabavna emisija
14,40 - Ciklus filmova italijanskog komičara Tota: Redovnik iz Monce - talijanski igrani film
16,30 - Zlatko Sudović: Zdravo maleni - film za djecu
17,30 - Stada Zagora - balkanske atletske igre - prenos
19,15 - Mali koncert
19,30 - Dnevnik
20,00 - U društvu sa... „Divljim jagodama" - zabavna muzika
20,30 - Dokumentarni program
21,15 - vijesti
21,20 - Sportska subota
21,45 - „Lijepa Otero" - serijski film
22,45 - Pregled programa za nedjelju

NEDJELJA, 4. AVGUSTA

PRVI PROGRAM

11,15 - Pregled programa
11,20 - Vijesti
11,28 - EPP
11,30 - Emisija za poljoprivrednike
12,30 - Doživjalji Tom Sojera i Hakliberi Fina - sovjetski film za djecu
14,05 - Muzičko popodne - P.I. Čajkovski: Jolanda - opera
15,35 - Put svile: kroz pustinju Taklamakam - dokumentarna serija
16,25 - Lampiaon i Marija Bonita - brazilski serijski film
17,05 - Mali koncert
17,20 - EPP
17,25 - Edvard i Karolina - francuski igrani film
18,55 - Kolaž crtanih filmova Volta Disnija
19,30 - Dnevnik II
19,55 - TV-spot
20,00 - Borislav Pekić - Čaj u pet - drama, repriza
21,00 - Ace sa Dojranskog jezera i Franjo s Plitvica - putopisna reportaža
21,30 - EPP
21,35 - Sportski pregled
22,05 - Dnevnik III
PROGRAM PLUS:
22,25 - Beni Hil
22,30 - Video-spotovi
22,45 - Koncert Vensa Vebera
23,25 - Beni Hil
23,30 - Video-spotovi
23,40 - 270. Sinjska alka - reportaža
00,15 - Vijesti
00,20 - Pregled programa za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM

13,25 - Pregled programa
13,30 - Evropska godina muzike
14,05 - Na četiri točka - emisija o saobraćaju i turizmu
14,25 - Nirburgring: automobilizam (formula 1) za GRAN PRI NJEMAČKE, prenos
18,45 - Šabac - plivački maraton, reportaža
19,00 - RKUD GANIMATE TREBSI — narodna muzika
19,30 - Dnevnik
19,55 - SOFIJA: PE u plivanju: vaterpolo, grupa „A" JUGOSLAVIJA — MAĐARSKA prenos
21,00 - Vijesti
21,05 - EPP
21,10 - TV kinoteka - „Omča za nevinog" - američki igrani film
22,25 - Mračna strana svijeta - dokumentarna serija
23,15 - Pregled programa za ponedjeljak

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDROMETEOROLOŠKOG ZAVODA BIH

PROMJENLJIVO

ZA BOSANSKU KRAJINU: Malo oblačno i sunčano. Dnevna temperatura od 24 do 28 stepeni.
ZA BANJALUKU: Malo oblačno i sunčano. Najviša dnevna temperatura oko 26 stepeni.
ZA NAREDNA DVA—TRI DANA: Prva dva dana očekuje se sunčano i malo oblačno vrijeme, dok se zadnji dan perioda predviđa pogoršanje vremena sa kišom i osvježenje.
VODOSTAJ: Una-Bihać 10 cm, bistra, temperatura vode 18 stepeni. Una-Bosanski Novi 9 cm, bistra, temperatura vode 18 stepeni. Sana-Sanski Most 115 cm, bistra, temperatura vode 21 stepen. Vrbas-Banjaluka 62 cm, bistar, temperatura vode 18 stepeni. Na svim rijekama vodostaj u stagnaciji.

GLAS

REDAKCIJA Ulica AVNOJ-a 93. Telefon: direktor i odgovorni urednik 34-417. Redakcija 37-979, 37-977, daktilografi 34-449. Oglasno u Ulici Veselina Masleše 13, telefon 34-448. Teleks 45-208 YU GLAS, OOUR Novinska djelatnost Banjaluka, žiro-račun broj: 10500-603-4106 kod SDK Banjaluka. Pretplata za SFRJ: jednomjesečna 800 dinara, tromjesečna 2.400 dinara, polugodišnja 4.800 dinara, godišnja 9.600 dinara, samo za „Nedjeljni Glas" 1.660 dinara godišnje. Pretplata za inostranstvo: jednomjesečna 1.600 dinara, tromjesečna 4.800 dinara, polugodišnja 9.600 dinara, godišnja 19.200 dinara, samo za „Nedjeljni Glas" 3.3[illegible]. Uplate na devizni račun broj: 10500-620-71000-[illegible]2 kod Privredne banke Sarajevo, Osnovne banke Banjaluka. Rješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR BiH broj 02-4153/82 „Glas" je oslobođen plaćanja poreza na promet.